

Attieksme pret korupciju Latvijā

SABIEDRĪBAS APTAUJAS REZULTĀTI

2022.gada janvāris – februāris

SATURS (1)

I. KOPSAVILKUMS

II. SABIEDRĪBAS APTAUJA

1. Metodoloģiskā informācija
2. Personiskā saskarsme ar korupciju- dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas
3. Attieksme pret kukuļdošanu
  - 3.1. Gatavība dot kukuli
  - 3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli
  - 3.3. Barjeras, kas varētu atturēt dot kukuli
  - 3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem
4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā
5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā
6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

SATURS (2)

III. UZŅĒMUMU APTAUJA

1. Metodoloģiskā informācija

2. Saskarsme ar korupciju

2.1. Saskarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

2.4. Informācijas avoti par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldību iestādēs

2.5. Korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldību iestādēs

3. Attieksme pret kukuļdošanu

3.1. Gatavība dot kukuli

3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli

3.3. Robeža, kad pateicība/ dāvana kļūst par kukuli

4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

I. Kopsavilkums

- ❖ Līdzīgi kā 2021.g., arī 2022.g. ziemā korupcijas pētījuma gaitā tika veiktas sabiedrības (1040 respondenti) un uzņēmumu (400 respondenti) aptaujas. Ja sabiedrībā rezultātu aina nav būtiski mainījusies, tad uzņēmēju aptaujas rezultāti uzrāda negatīvas tendences – pieaudzis respondentu skaits, kas ir veikuši vai pieļauj iespēju veikt koruptīvas darbības, pieaug skepse par valsts institūciju un publisko iepirkumu procedūru godīgumu.
- ❖ Pētījuma rezultāti liecina, ka dominējošā sabiedrības un uzņēmēju daļa ir noraidoša pret neoficiālu risinājumu izmantošanu saskarsmē ar valsts vai pašvaldību institūcijām. Tomēr 20% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (rezultāts nav mainījies salīdzinājumā ar 2021.g.) un 31% uzņēmumu (+10% salīdzinājumā ar 2021.g.) pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas ir izmantojuši pazišanos, dāvanas vai neoficiālus maksājumus. Jānorāda, ka neoficiālās darbības vairākumā gadījumu ir personisko sakaru izmantošana.
- ❖ Sabiedrībā kukuļa došanas iespēja tika pieļauta ievērojami retāk (15%; -6% salīdzinājumā ar 2021.g.) nekā aptaujāto uzņēmēju vidū (27%; +8% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❖ Sabiedrībā pazišanās, neoficiāli maksājumi vai dāvanas visbiežāk izmantoti kārtojot veselības aprūpes jautājumus (15% gadījumu; -1% salīdzinājumā ar 2021.g.), savukārt uzņēmējdarbības vidē - kārtojot ar būvniecību saistītus jautājumus (27% gadījumu; +7% salīdzinājumā ar 2021.g.) un piedaloties valsts vai pašvaldības publiskajos iepirkumos (20% gadījumu; +11% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❖ To iemeslu analīze, kāpēc iedzīvotāji vai uzņēmēji varētu izšķirties dot kukuli valsts amatpersonai, atklāj, ka kukulis bieži vien kalpo drošības sajūtai, ka problēma vispār tiks risināta, tas tiks darīts ātrāk un kvalitatīvāk ar laipnāku un atsaucīgāku darbinieku attieksmi.
- ❖ Līdzīgi kā 2021.g., arī šogad gan sabiedrības, gan uzņēmēju aptaujās visbiežāk tika pārstāvēts viedoklis, ka korupcijas aktualitāte, kas saistās, gan ar augsta, gan zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošānu, pēdējo četru gadu laikā nav mainījusies. Abās izlasēs pieaudzis to respondentu skaits, kuri uzskata, ka korupcija valstī iet plašumā.
- ❖ Šogad pasliktinājušies uzņēmēju priekšstati par valsts un pašvaldību institūciju godīgumu, runājot par korupciju. Nevainojama reputācija, runājot par korupciju, gan sabiedrībā, gan uzņēmējdarbības vidē, ir Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD). Negatīvs uzticēšanās reitings, runājot par korupciju, gan iedzīvotāju, gan uzņēmēju aptauju rezultātos, ir Latvijas valdībai, parlamentam, muitai, valsts un pašvaldību uzņēmumiem (kapitālsabiedrībām).
- ❖ Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs tika vērtēts biežāk pozitīvi, to kā godīgu raksturoja 32% (-5% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto uzņēmēju un 30% (+4% salīdzinājumā ar 2021.g.) iedzīvotāju. Kritisku viedokli pārstāvēja 22% (+8% salīdzinājumā ar 2021.g.) uzņēmēju 19% (rezultāts nav mainījies) iedzīvotāju. Pārējie respondenti sniedza neitrālu vērtējumu vai nespēja sniegt konkrētu vērtējumu.

- ✓ Saskaņā ar sabiedrības aptaujas rezultātiem:
- ❑ Sabiedrības attieksme pret neoficiālu risinājumu izmantošanu kārtojot kādas lietas pēdējā gada laikā nav mainījusies. Tāpat kā 2021.g., arī šogad iegūti rezultāti, ka pēdējo 2 gadu laikā kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazišanos ir izmantojuši 20% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.
  - ❑ Tradicionāli visbiežāk dažādu lietu risināšanā izmantota pazišanās, to atzina 15% (+1% salīdzinājumā ar 2021.g.) pētījuma dalībnieku. Nelielas (simboliskas) dāvanas, piemēram, ziedus, suvenīrus, reprezentācijas priekšmetus, saldumus devuši 4% (-1% salīdzinājumā ar 2021.g.), tikpat daudz aptaujāto iedzīvotāju veikuši neoficiālus maksājumus.
  - ❑ Visbiežāk (10% vai vairāk gadījumu to respondentu vidū, kas kārtojuši attiecīgo jautājumu) pazišanās, neoficiāli maksājumi vai dāvanas izmantoti kārtojot sekojošus jautājumus:
    - Veselības aprūpes saņemšana (neoficiāli risinājumi izmantoti 15% gadījumu; -1% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - Darbā iekārtošanās valsts vai pašvaldību iestādēs (neoficiāli risinājumi, galvenokārt pazišanās, izmantoti 10% gadījumu);
    - Saskarsme ar Valsts policiju (lietu izskatīšana) (neoficiāli risinājumi izmantoti 10% gadījumu; +5% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - Lietu kārtošana pašvaldībās (neoficiāli risinājumi izmantoti 10% gadījumu; +3% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - ❑ Sabiedrībā pieaug noraidoša attieksme pret kukuļdošanu. Kukuļa došanas iespēju kādai valsts amatpersonai pieļāva 15%(-6% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, neatklāj kādas zīmīgas tendences – visās grupās kukuļa došanas iespēju pieļāva 10%-20% aptaujāto.
  - ❑ Līdzīgi kā 2021.g. pētījumā, arī šogad nozīmīgākie iemesli, kāpēc iedzīvotāji varētu izšķirties dot kukuli valsts amatpersona, ir (minēja vairāk par 25% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju):
    - Ir lielāka drošība, ka problēma vispār tiks risināta (minēja 33% respondentu; +1% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - Drošība, ka tādējādi ir garantēta pakalpojuma kvalitatīva izpilde (26%; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - Ir pārliecība, ka tiks panākts problēmas pozitīvs (vēlamais) risinājums (25%; -5% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - Darbinieku attieksme ir laipnāka un pretimnākoša (23%; -4% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - Jautājums (problēma) tiek izskatīta ātrāk (22%; -3% salīdzinājumā ar 2021.g.).

- ❑ Arī nozīmīgāko barjeru hierarhija, kas varētu atturēt dot kukuli, pēdējā gada laikā nav būtiski mainījusies (minēja vairāk par 30% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju):
  - Tiek veicināts ierēdņu, darbinieku negodīgums (minēja 51% respondentu; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Morāli nepieņemami, kauns dot kukuli (49%; +2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Mani uztrauc sabiedrības korumpētība (41%; -5% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Bailes, ka par kukuļiem pieķers, var sodīt (33%; +2% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❑ Vairākums (61%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāji ir gatavi ziņot par korupcijas gadījumiem un viņu īpatsvars sabiedrībā pieaug (+4% salīdzinājumā ar 2021.g.). Atklāti ziņot par korupcijas gadījumiem, t.i., norādot datus par sevi, ir gatavi 19%, anonīmi – 42% aptaujas dalībnieku. Par korupcijas gadījumiem neziņotu 16% (+2% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu. Dažādās respondentu sociāli demogrāfiskajās grupās iegūto rezultātu analīze atklāj, ka ziņot par korupcijas gadījumiem biežāk (vairāk nekā 70% gadījumu) gatavi gados jaunākie iedzīvotāji vecumā līdz 40 gadiem.
- ❑ Aptaujātie Latvijas iedzīvotāji personiski saskaroties ar korupciju (tiek pieprasīts kukulis, amatpersona pārkāpj savas pilnvaras) visbiežāk rīkotos šādi:
  - Ziņotu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB) (tā atbildēja 38% respondentu; +4% salīdzinājumā ar 2021.g.). Vērojama tendence – jo gados jaunāki ir aptaujas dalībnieki, jo lielāks ir respondentu skaits, kuri ziņotu par korupcijas gadījumiem KNAB;
  - Pastāstītu par šo gadījumu radiem, paziņām (29%; -1% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Ziņotu policijai vai prokuratūrai (20%).
- ❑ 18% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzina, ka labprāt ziņotu par korupciju, taču nezina, kur vērsties. Būtiski atzīmēt, ka salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījumu, šogad šādu respondentu bija mazāk (-4% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❑ Tikai 6% (+1% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto atzina, ka par korupcijas gadījumiem nevienu neinformētu un neziņotu nevienai iestādei. Biežāk tā atbildēja respondenti vecumā no 30 līdz 39 gadiem.

- ❑ Līdzīgi kā iepriekš, arī šogad sabiedrībā dominē viedokļi (tam piekrita vairāk nekā 70% aptaujāto), ka nozīmīgi risinājumi cīņā ar korupciju būtu sekojoši soļi:
  - Jānodrošina lielāka informācijas atklātība attiecībā uz tām personām/ organizācijām, kuras ietekmē lēmumu pieņemšanu (lobēšana) (kā ļoti svarīgu vai svarīgu šo soli vērtēja 90% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Stingrāka publisko iepirkumu kontrole (svarīgi 89% respondentu; rezultāts nav mainījies);
  - Tiesām jāpiespriež bargāki sodi kukuļņēmējiem un kukuļdevējiem (svarīgi 82% respondentu; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Ierobežot iespējas privātpersonām ziedot līdzekļus politiskajām partijām (svarīgi 73% respondentu; -4% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Ētikas kodeksu un saistošu pretkorupcijas programmu iedzīvināšana (svarīgi 73% respondentu; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
- ❑ Papildus līdzekļu piešķiršana Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, kā ļoti svarīgu vai svarīgu pasākumu korupcijas samazināšanā, vērtēja 41% (-4% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujas dalībnieku. Vienīgā sociāli demogrāfiskā grupa, kur vairāk nekā 50% aptaujāto atbalstīja papildus līdzekļu piešķiršanu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, ir jaunieši vecumā līdz 30 gadiem.
- ❑ Līdzīgi kā 2021.g., arī šogad sabiedrībā biežāk pārstāvēts priekšstats, ka problemātika, kas saistās ar valsts amatpersonu kukuļošana, ir drīzāk pieaugoša nekā krītoša. Pēc iedzīvotāju domām valstī aktuālāka ir korupcija augstākajā līmenī. Vairāk nekā trešdaļa (35%; +4% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujas dalībnieku uzskata, ka problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa korupciju, pēdējo 4 gadu laikā ir palielinājušās. Runājot par zemākā līmeņa korupciju šādu viedokli pārstāvēja 30% (+4% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu.
- ❑ Retāk, 17% gadījumu, tika pārstāvēts viedoklis, ka korupcija pēdējo 4 gadu laikā ir mazinājusies, gan runājot par augstākā līmeņa (+3% salīdzinājumā ar 2021.g.), gan zemākā līmeņa (+3% salīdzinājumā ar 2021.g.) korupciju. Katra trešā (32%) Latvijas iedzīvotāja skatījumā korupcijas problēmas Latvijā pēdējo 4 gadu laikā ir palikušas nemainīgas.
- ❑ Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, atklāj šādas tendences – jo gados jaunāki ir respondenti, kā arī, jo zemāki ir ikmēneša ienākumi uz vienu ģimenes locekli, jo lielāks ir to aptaujas dalībnieku skaits, kuri uzskata, ka korupcijas problemātikas aktualitāte pēdējo 4 gadu laikā ir palielinājušās. Biežāk šo viedokli pārstāvēja arī Latgales un Pierīgas iedzīvotāji.

- ❑ Sabiedrības uzticēšanās līmenis dažādām valsts un sabiedriskajām institūcijām pēdējā gada laikā nav būtiski mainījies, rezultāti un institūciju hierarhija ir līdzīga. Uzticības reitinga līderi ir:

- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) (kopumā kā godīgu, runājot par korupciju, to raksturoja 70% respondentu);
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) (kā godīgu raksturoja 56%);
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) (kā godīgu raksturoja 47%);
- Valsts un pašvaldības izglītības iestādes (kā godīgu raksturoja 54%).

Kritiski, kā negodīgu vai drīzāk negodīgu, minētās institūcijas vērtēja mazāk kā 10% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.

- ❑ Negatīvs uzticēšanās reitings, runājot par korupciju, sabiedrībā ir sekojošām institūcijām:

- Latvijas parlaments (Saeima) (kā godīgu to raksturoja 13%, kā negodīgu 46% aptaujāto);
- Ministrijas (kā godīgu to raksturoja 14%, kā negodīgu 41%);
- Pašvaldības (kā godīgu to raksturoja 20%, kā negodīgu 35%);
- Muita (kā godīgu to raksturoja 18%, kā negodīgu 28%);
- Valsts un pašvaldību uzņēmumi (kapitālsabiedrības) (kā godīgu to raksturoja 17%, kā negodīgu 27%);
- Radio, TV, prese (kā godīgu to raksturoja 30%, kā negodīgu 31%);
- Iepirkumu uzraudzības birojs (kā godīgu to raksturoja 20%, kā negodīgu 20% respondentu).

- ❑ Sabiedrības attieksme pret Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju pēdējā gada laikā ir nedaudz uzlabojusies. KNAB kā godīgu raksturoja gandrīz trešdaļa (30%; +4% salīdzinājumā ar 2021.g.) Latvijas iedzīvotāju. Kritisko (19%) un neitrālo (23%) vērtējumu skaits, runājot par KNAB godīgumu, nav mainījušies, šie rezultāti ir saglabājušies 2021.g. līmenī.

- ❑ Dažādās respondentu sociāli demogrāfiskajās grupās iegūtie rezultāti atklāj, ka salīdzinoši pozitīvāks priekšstats par KNAB godīgumu ir jauniešiem vecumā līdz 30 gadiem, finansiāli labāk nodrošinātiem iedzīvotājiem, ar augstāko izglītību. Salīdzinoši kritiskāk KNAB raksturoja finansiāli mazāk nodrošinātie respondenti.

- ✓ Saskaņā ar uzņēmumu aptaujas rezultātiem:
- ❑ Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas, kādus neoficiālus risinājumus (pazīšanos, neoficiālus maksājumus, dāvanas) ir izmantojusi gandrīz trešdaļa (31%) aptaujāto uzņēmumu un to skaits šogad ir būtiski lielāks (+10%) nekā tas bija 2021.g. pētījuma rezultātos. Svarīgi ir atzīmēt, ka vairākumā gadījumu runa iet par pazīšanos, personisko sakaru (draugi, paziņas utml.) izmantošanu.
  - ❑ Pazīšanās, dāvanas vai neoficiāli maksājumi visbiežāk (>10% gadījumu) izmantoti kārtojot šādus jautājumus:
    - ✓ Ar būvniecību saistītu jautājumu kārtošana (neoficiālus risinājumus izmantojuši 27% aptaujāto uzņēmumu, kuri kārtojuši šādus jautājumus; +7% salīdzinājumā ar 2021.g.)
    - ✓ Piedalīšanās valsts vai pašvaldības publiskajos iepirkumos (neoficiālus risinājumus izmantojuši 20%; +11% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - ✓ Atļauju, licenču saņemšana (19%; +11% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - ✓ Inspekcijas vai citas kontrolējošās iestādes (13%; +8% salīdzinājumā ar 2021.g.);
    - ✓ Saksarsme ar Valsts policiju (neoficiālus risinājumus izmantojuši 12%; +8% salīdzinājumā ar 2021.g.).
  - ❑ Līdzīgi kā 2021.g., arī šogad aptaujātie uzņēmumu pārstāvji salīdzinoši bieži zināja vai bija dzirdējuši par koruptīvām darbībām kolēģu vidū, taču reti atzina to par sevi. Jāpiebilst, ka šogad koruptīvu risinājumu pieredze tika atzīta nedaudz biežāk:
    - 35% pētījuma dalībnieku zināja kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš izmanto pazīšanos, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus no valsts vai pašvaldības iestādēm vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs, savukārt paši to darījuši ir 12% aptaujāto. Minētie rezultāti ir identiski 2021.g. iegūtajiem.
    - 21% (+2% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu zināja kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš ir devis dāvanas valsts vai pašvaldība amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs, savukārt paši to darījuši ir 4% (+1% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto;
    - 16% (+2% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu zināja kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš ir veicis neoficiālus maksājumus valsts vai pašvaldības amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs, savukārt paši to darījuši ir 0,5% (+1% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto;

- ❑ Pētījuma dalībnieki, kuri ir piedalījušies publiskajos iepirkumos valsts vai pašvaldību iestādē, šogad biežāk nekā iepriekš pauda bažas par atlases procedūras godīgumu, pieļaujot koruptīvas darbības no konkurentu puses. Viedokli, ka korupcija ietekmēja uzņēmuma izredzes uzvarēt iepirkumu procedūrā, pārstāvēja 16% (+4% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu. Vēl 20% respondentu pieļāva, ka korupcija varētu būt par iemeslu tam, ka uzņēmums neuzvarēja iepirkumā. Kopumā tomēr valdīja (minēja 50% aptaujas dalībnieku) uzskats, ka atlases procedūra bija caurskatāma un neradās nekādas šaubas.
- ❑ Biežāk minētās korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos:
  - Iepirkumu procedūras atlases kritēriji bija pielāgoti vienam konkrētam uzņēmumam (minēja 36% respondentu, kuru uzņēmumi pēdējo 2 gadu laikā ir piedalījušies publisko iepirkumu procedūrās; +1% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Iepirkuma procedūra bija pārāk birokrātiska, jo iekļāva nevajadzīgas formālas prasības (33%; +5% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Uzvarētājs bija zināms jau iepriekš (29%; +12% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❑ Nemainīga ir nozīmīgāko informācijas avotu secība par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldību iestādēs:
  - Masu informācijas līdzekļu sniegtā informācija (minēja 76% respondentu; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Draugu, paziņu personiskās pieredzes (48%; rezultāts nav mainījies);
  - Personiskās saskarsmes pieredze ar valsts un pašvaldības iestādēm (35%; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❑ Līdzīgi kā 2021.g., arī šogad kā korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldību iestādēs biežāk tika nosaukti:
  - Amatpersonu alkatība, mantrausība, savtīgums (minēja 49% uzņēmēju; +5% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Atbildības trūkums, nav valstiska domāšana (40%; +8% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Amatos neprofesionāli, nepiemēroti cilvēki (34%; -10% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Draugu, radu, paziņu būtība, amatos "savi" cilvēki (32%; -7% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Amatpersonas, partijas cieši saistītas ar uzņēmējiem (30%; -6% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Birokrātija, procedūru sarežģītība (29%; -1% salīdzinājumā ar 2021.g.).

- ❑ Attieksme pret kukuļdošanu uzņēmumos kopumā ir noraidoša, tomēr šogad ir pieaudzis (27%; +8% salīdzinājumā ar 2021.g.) uzņēmumu skaits, kuri pieļāva kukuļa došanas iespēju kādai valsts vai pašvaldības amatpersonai, ja tas būtu būtiski uzņēmuma interesēm un problēma tiktu atrisināta.
- ❑ Nozīmīgākie iemesli, kāpēc uzņēmēji varētu izšķirties dot kukuli kādai valsts amatpersonai:
  - Ir lielāka drošība, ka problēma vispār tiks risināta (minēja 32% aptaujāto uzņēmēju; +8% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Jautājums (problēma) tiek izskatīts ātrāk (31%; +12% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Darbinieku attieksme ir laipnāka un pretimnākoša (27%; +3% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Ir pārliecība, ka tiks panākts problēmas pozitīvs (vēlamais) risinājums (24%; +5% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Normatīvie akti un procedūras ir tik neskaidras un sarežģītas, ka ir nepieciešama amatpersonas palīdzība vai pretimnākšana (21%; -7% salīdzinājumā ar 2021.g.).
- ❑ Sabiedrībā pēdējā gada laikā nav būtiski mainījušies priekšstati par robežu, kad pateicība/ dāvana kļūst par kukuli. Līdzīgi kā 2021.g. arī šogad 37% uzņēmēju skatījumā jebkura dāvana ir kukulis. Vēl 14% respondentu uzskata, ka robeža, kad pateicība/dāvana kļūst par kukuli, ir 10 EUR. Katrs ceturtais (24%) respondents pārstāvēja viedokli, ka pateicība/dāvana kļūst par kukuli robežās no 11-50 EUR, tikpat daudz (25%) uzņēmēju skatījumā šī robeža pārsniedz 50 EUR.
- ❑ Biežāk (>30%) atbalstītie pasākumi, kas varētu mazināt korupciju valsts un pašvaldību iestādēs:
  - Jāpiespiež bargi un reāli sodi pārkāpējiem (minēja 46% aptaujāto uzņēmēju; -6% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Amatpersonas jāpieņem darbā atklāta konkursa kārtībā (37%; -7% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Jāsakārto nodokļu sistēmu, jāsamazina nodokļus (35%; -3% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Jānodrošina lielāka atklātība un caurskatāmība (35%; -7% salīdzinājumā ar 2021.g.);
  - Jāatbalsta uzņēmēji un jāuzlabo uzņēmējdarbības vide (31%; -4% salīdzinājumā ar 2021.g.).

- Šogad uzņēmējdarbības vidē skeptiskāk nekā gadu iepriekš tika vērtētas korupcijas problēmātikas aktualitātes izmaiņas Latvijā, runājot gan par augstākā, gan zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu.
  - Līdzīgi kā 2021.g., arī šogad puses (49%; -2% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto uzņēmēju skatījumā problēmu apjoms, kas saistās ar augsta līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četrus gadus laikā nav mainījies. Pēc 29% (-8% salīdzinājumā ar 2021.g.) pētījuma dalībnieku domām korupcija pēdējo 4 gadus laikā ir mazinājusies, savukārt 22% (+9% salīdzinājumā ar 2021.g.) uzņēmēju uzskata, ka problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa korupciju, pēdējo 4 gadus laikā ir palielinājušās.
  - Runājot par situāciju, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, tad vairākuma (54%; -1% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu skatījumā tā pēdējo četrus gadus laikā nav mainījusies. 31% (-5% salīdzinājumā ar 2021.g.) uzņēmēju vērtējumā korupcija pēdējo 4 gadus laikā ir mazinājusies, savukārt 16% (+7% salīdzinājumā ar 2021.g.) aptaujāto pārstāvēja viedokli, ka problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo 4 gadus laikā ir palielinājušās.
- Pētījuma rezultāti liecina par negatīvu tendenci uzņēmējdarbības vidē – kritusies uzņēmēju uzticēšanās visu pētījumā iekļauto institūciju godīgumam. Institūciju hierarhija pēc šī kritērija nav būtiski mainījusies. Līdzīgi kā 2021.g., arī šogad aptaujāto uzņēmēju skatījumā gandrīz nevainojama reputācija, runājot par korupciju, ir sekojošām institūcijām:
  - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD);
  - Uzņēmumu reģistrs (UR);
  - Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD);
  - Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP);
  - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA).

- ❑ Negatīvs uzticēšanās reitings, runājot par korupciju, uzņēmēju vidū ir šādām institūcijām:
  - Politiskās partijas;
  - Latvijas parlaments (Saeima);
  - Latvijas valdība (Ministru kabinets);
  - Pašvaldību deputāti;
  - Pašvaldību kapitālsabiedrības;
  - Muita;
  - Pašvaldības būvvalde.

- ❑ Rezervētāks kļuvis arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja godīguma vērtējums, runājot par korupciju. KNAB kā godīgu raksturoja katrs trešais (32%; -5% salīdzinājumā ar 2021.g.) uzņēmējs, savukārt kritisku viedokli pārstāvēja 22% (+8% salīdzinājumā ar 2021.g.) respondentu. Pārējie respondenti sniedza neitrālu vērtējumu (23%) vai nespēja sniegt konkrētu vērtējumu (24%).

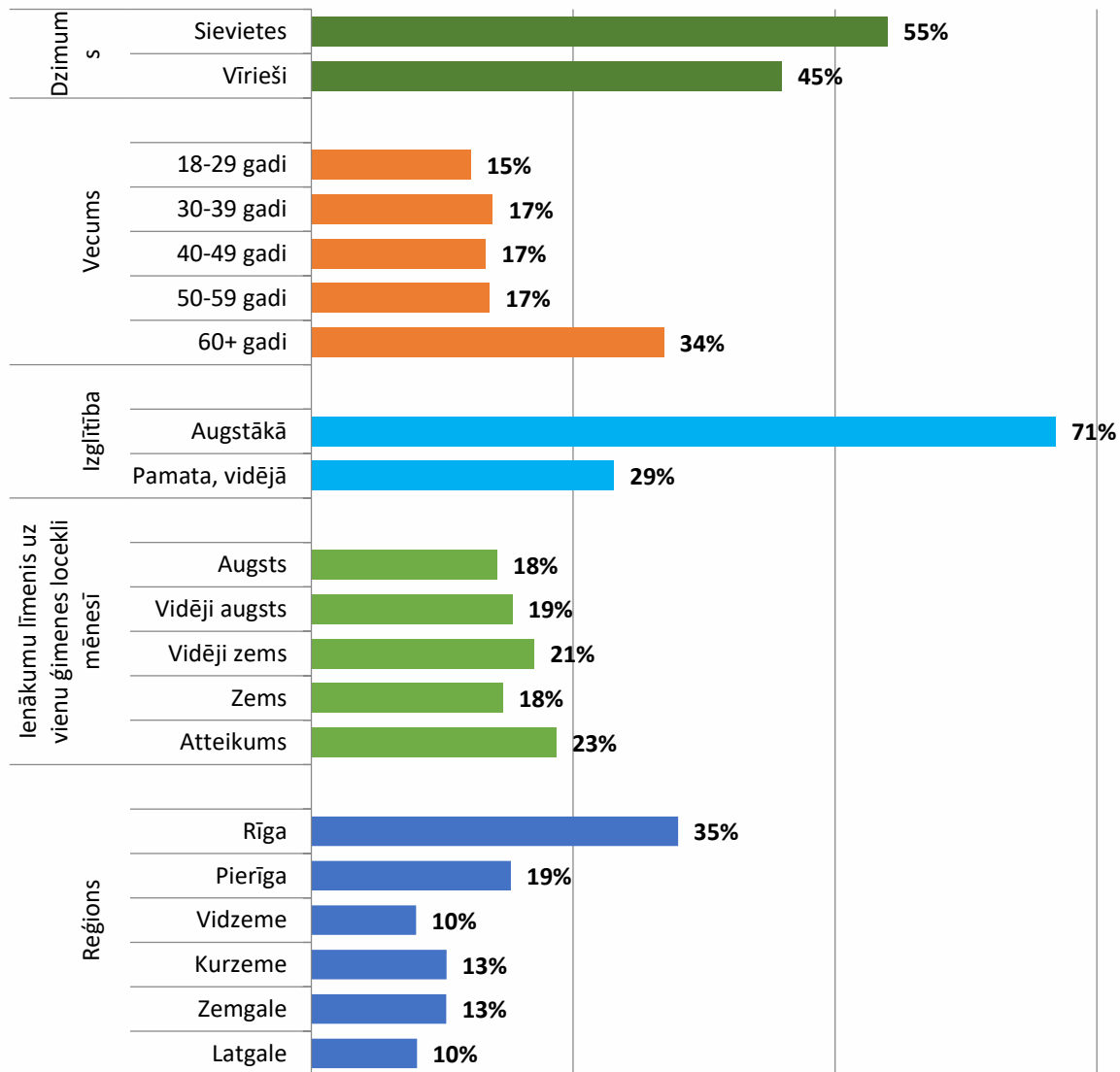
II. Sabiedrības aptauja

1. Metodoloģiskā informācija

PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
MĒRĶA GRUPA	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem
IZLASE	1041 respondents vecumā no 18 gadiem. Reprezentatīva Latvijas sabiedrības izlase, kas veidota pēc daudzpakāpju nejaušās stratificētās atlases principa: a) Ģeogrāfiskā (administratīvi teritoriālā); b) nacionālā.
APTAUJAS METODE	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: 70% interviju iegūtas izmantojot CAWI (tiešsaistes intervijas) un 30% izmantojot CATI (datorizētas telefonintervijas) metodes.
INTERVĒŠANAS LAIKS	07.01.2022. – 17.01.2022.

Izlases sadalījums

2. Personiskā saskarsme ar korupciju - dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Dažādu jautājumu risināšanas pieredze pēdējo 2 gadu laikā

Q1a. Lūdzu, norādiet, ar kādiem jautājumiem Jūs vai Jūsu ģimenes locekļi esat saskārušies pēdējo 2 gadu laikā?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

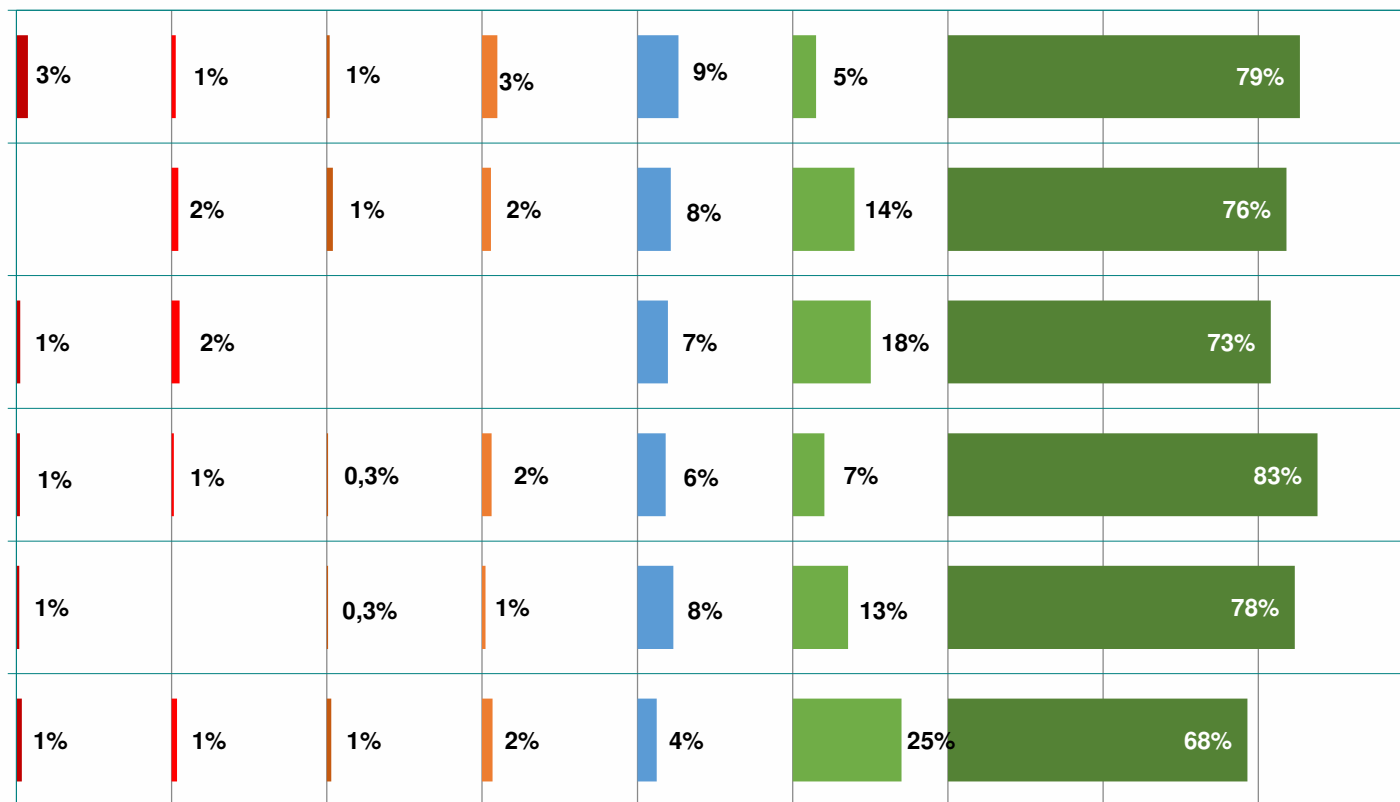

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q1b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Jautājumi, kuru
kārtšanā neoficiāli
maksājumi vai pazīšanās
izmantoti biežāk

- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (7 EUR un vairāk)
- bija nepieciešamas vērtīgas dāvanas, piem., dāvanu kartes, preces, pakalpojumi
- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (līdz 7 EUR)
- bija nepieciešamas nelielas dāvanas, piem., ziedi, suvenīri, saldumi
- vajadzēja izmantot sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmiens nav izmantots

Bāze (n): respondenti, kuri ir kārtājuši attiecīgo jautājumu

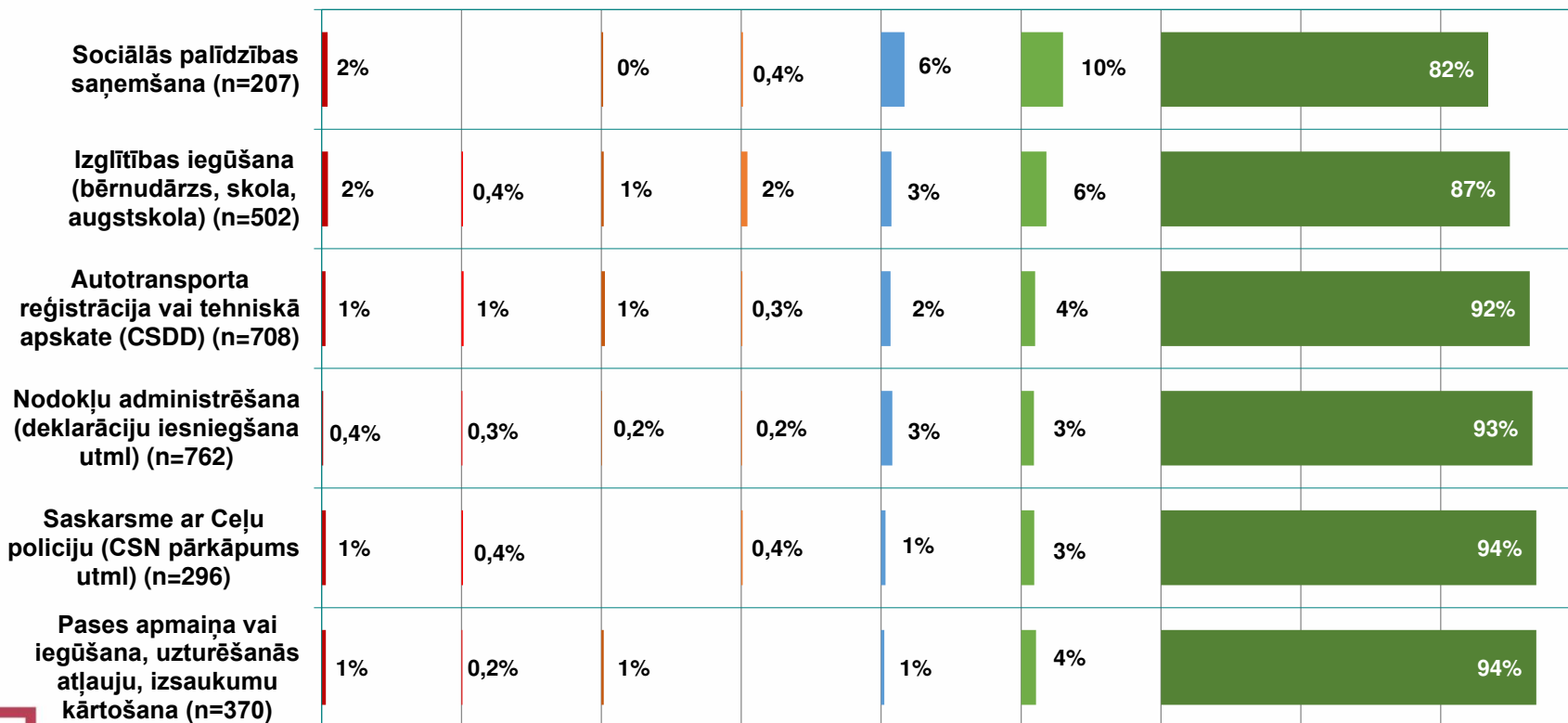

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q1b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Jautājumi, kuru kārtošanā neoficiāli maksājumi vai pazīšanās izmantoti retāk

- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (7 EUR un vairāk)
- bija nepieciešamas vērtīgas dāvanas, piem., dāvanu kartes, preces, pakalpojumi
- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (līdz 7 EUR)
- bija nepieciešamas nelielas dāvanas, piem., ziedi, suvenīri, saldumi
- vajadzēja izmantot sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmienis nav izmantots

Bāze (n): respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q1b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Pēdējo 2 gadu laikā, risinot attiecīgos jautājumus, izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos

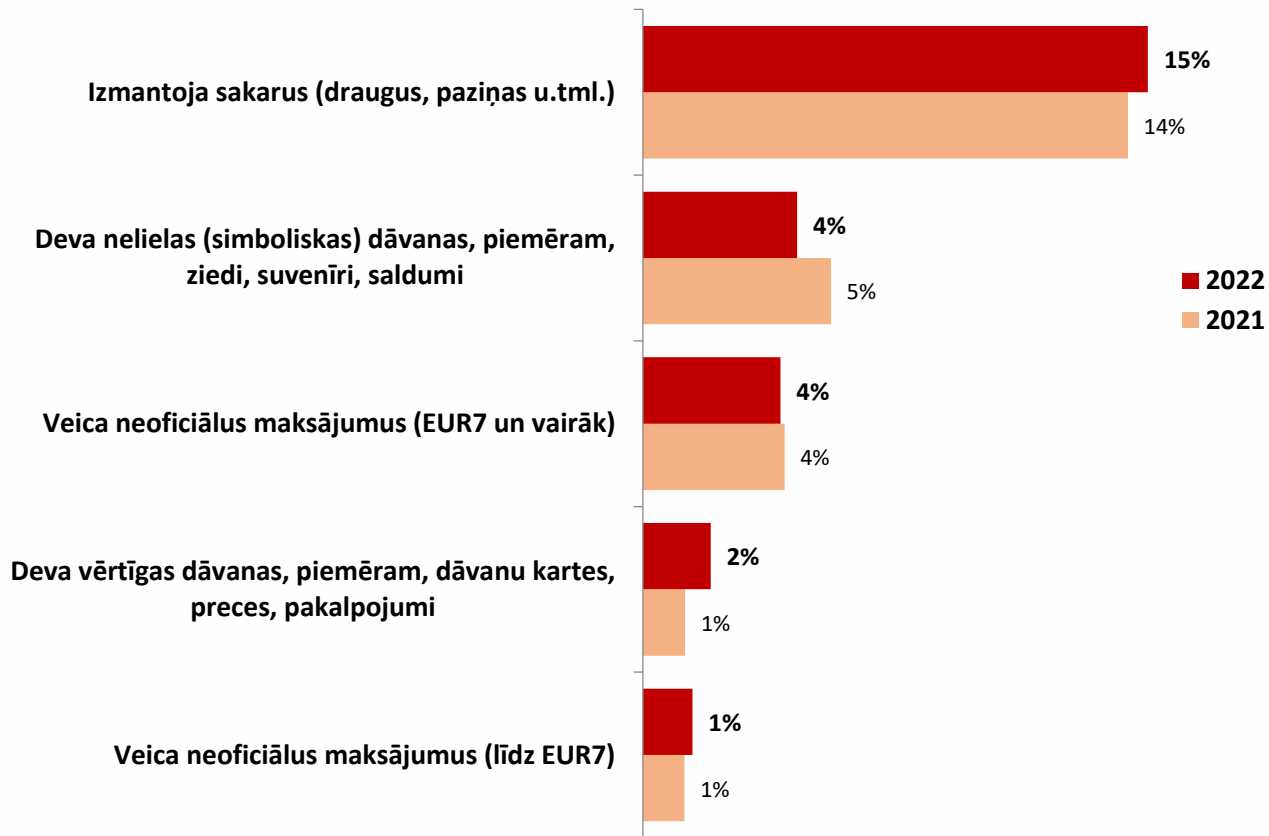
Bāze (n): respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q1b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas, veica šādas darbības:

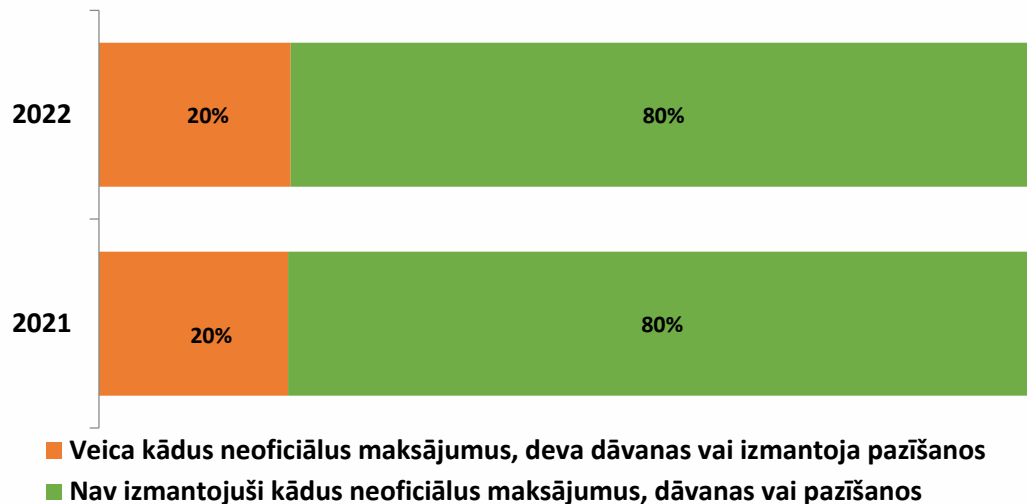

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q1b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas ...

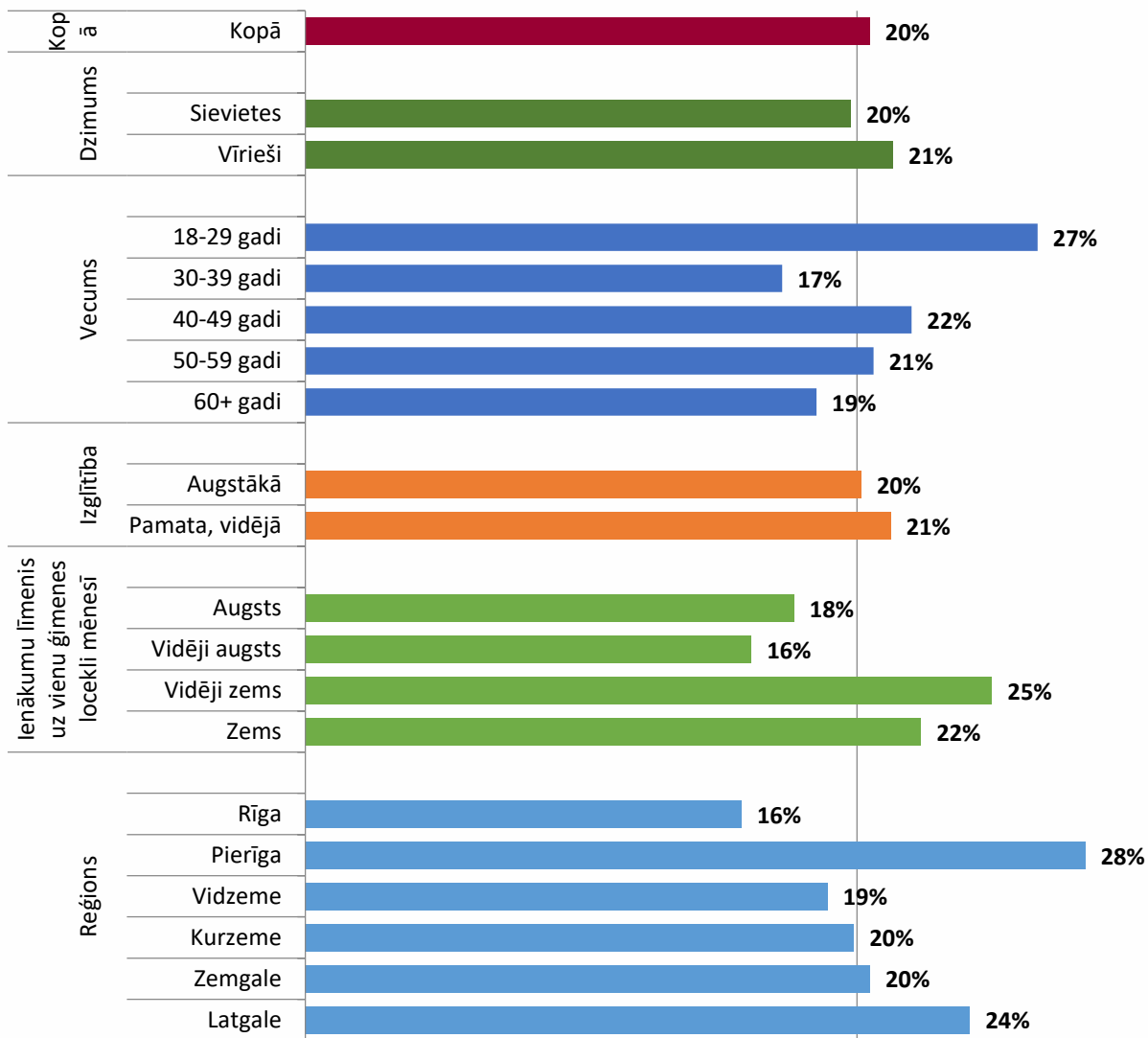

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q1b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas veica kādus neoficiālus maksājumus, deva dāvanas vai izmantoja sakarus

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

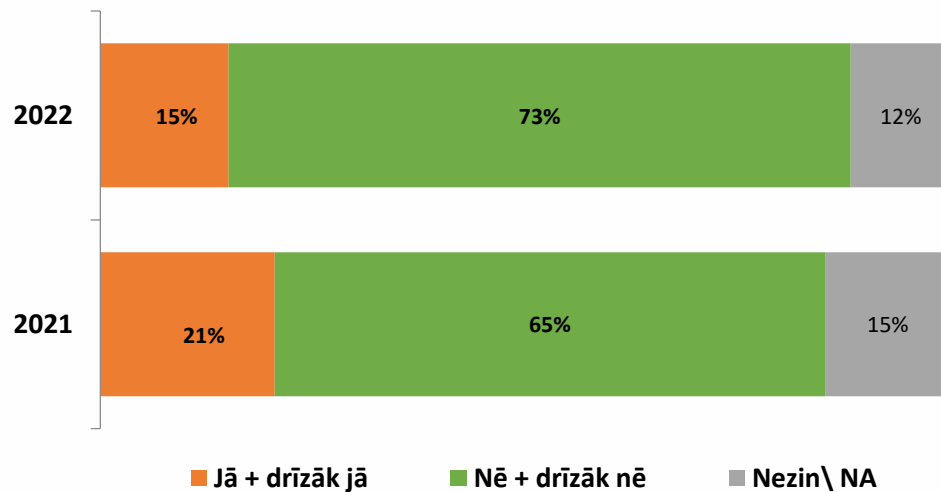
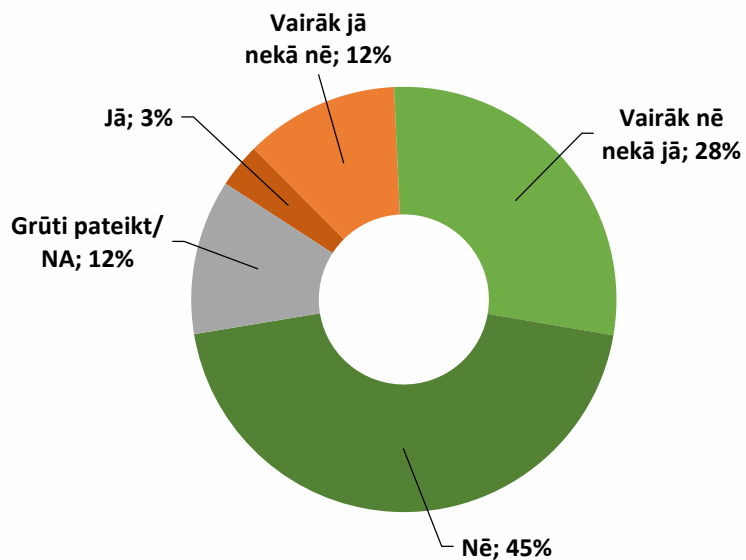

3. Attieksme pret kukuļdošanu

3.1. Gatavība dot kukuli

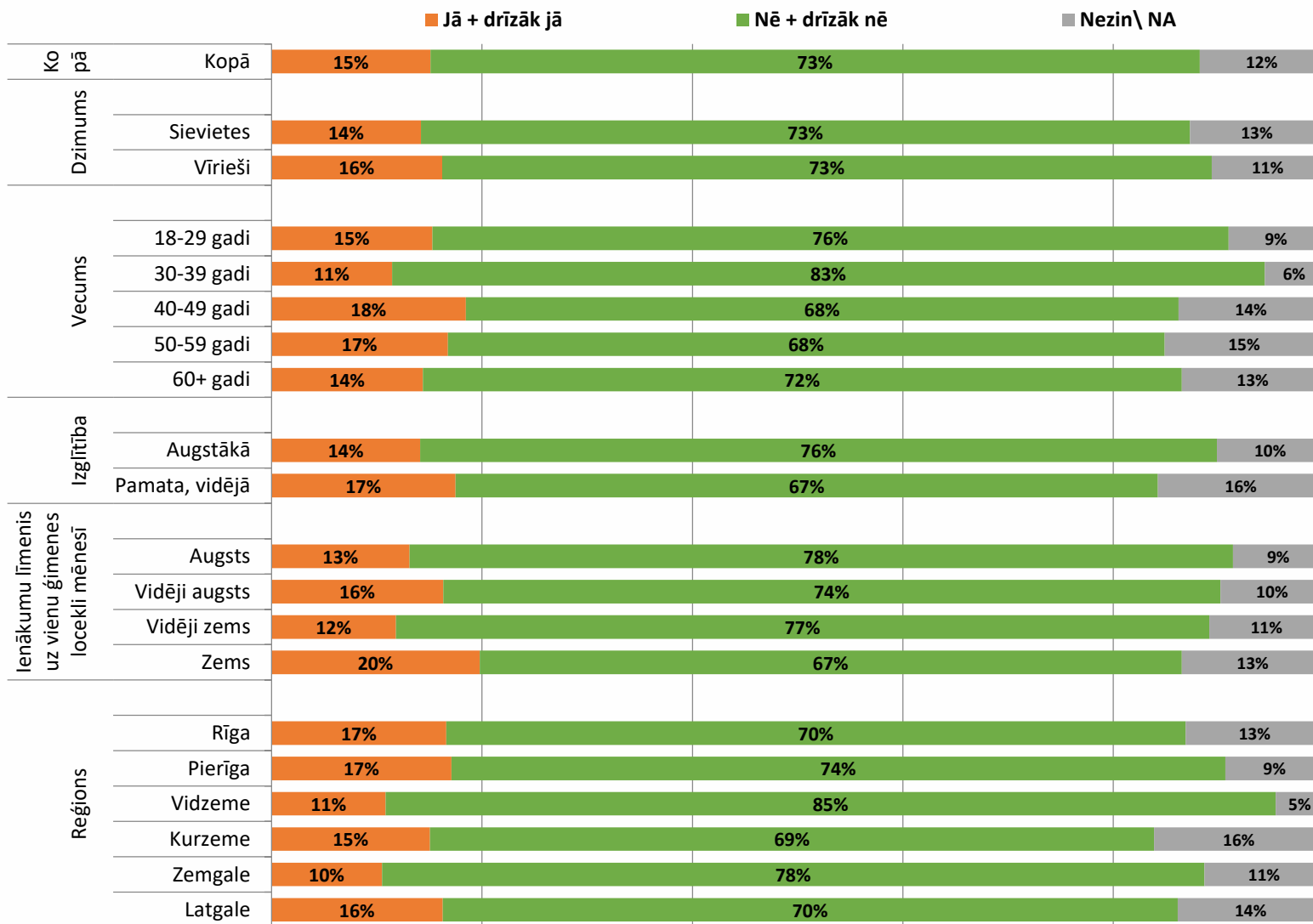
Q3. Vai Jūs personiski esat gatavs dot kukuli valsts amatpersonai, ja tas būtu būtiski Jūsu vai Jūsu radnieku interesēs un problēma tiktu atrisināta?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.1. Gatavība dot kukuli

Q3. Vai Jūs personiski esat gatavs dot kukuli valsts amatpersonai, ja tas būtu būtiski Jūsu vai Jūsu radnieku interesēs un problēma tiktu atrisināta?

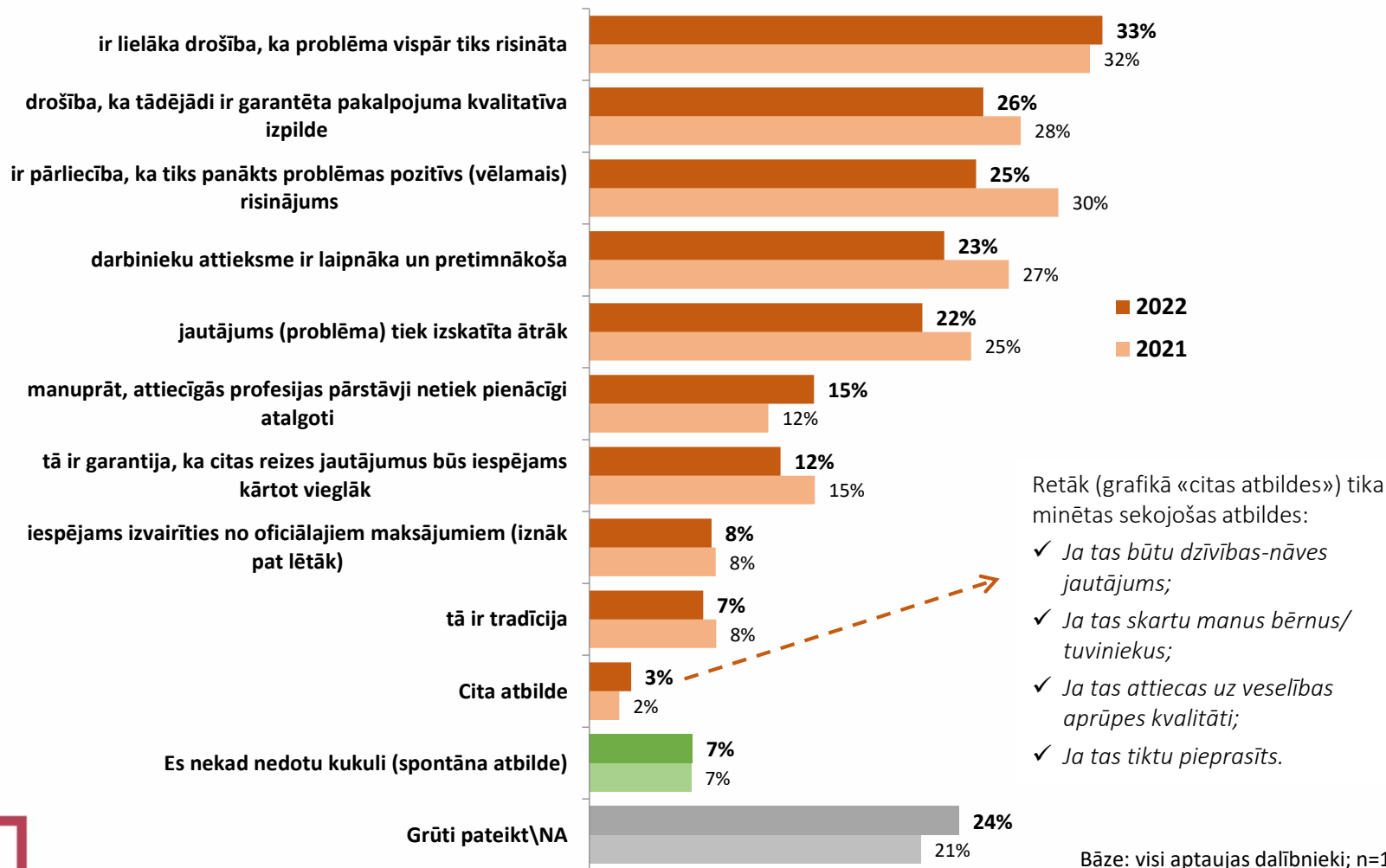

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli

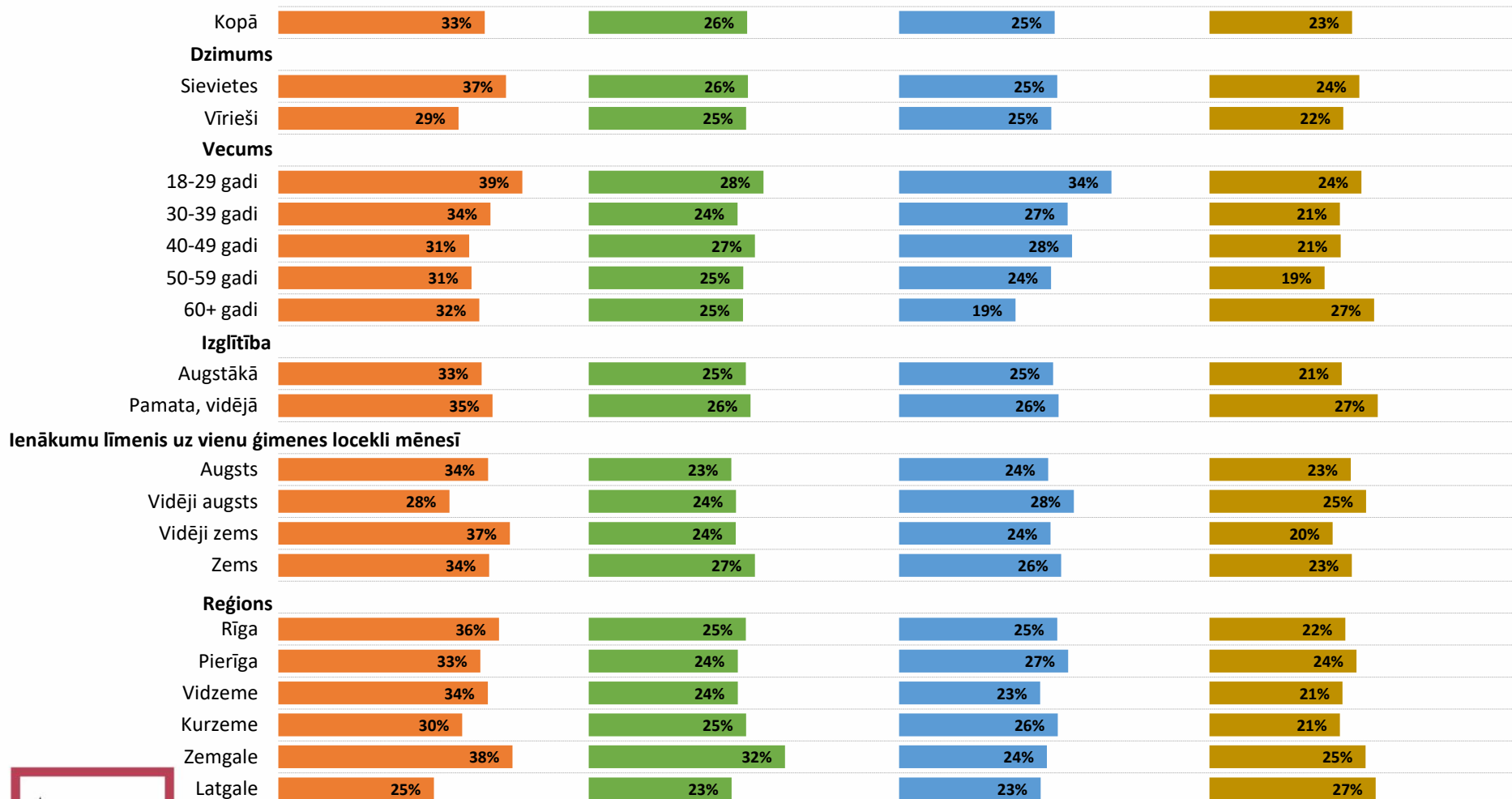
Q4. Pastāv dažādi uzskati par to, kāpēc valsts un pašvaldību iestāžu apmeklētāji vispār dod kukuli vai dāvanu. Es Jums nolasīšu vairākus iespējamus iemeslus. Lūdzu, norādiet iemeslus, kuru dēļ Jūs personiski varētu izšķirties dot kukuli kādai valsts amatpersonai (iespējami vairāki atbilžu varianti!).

3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli

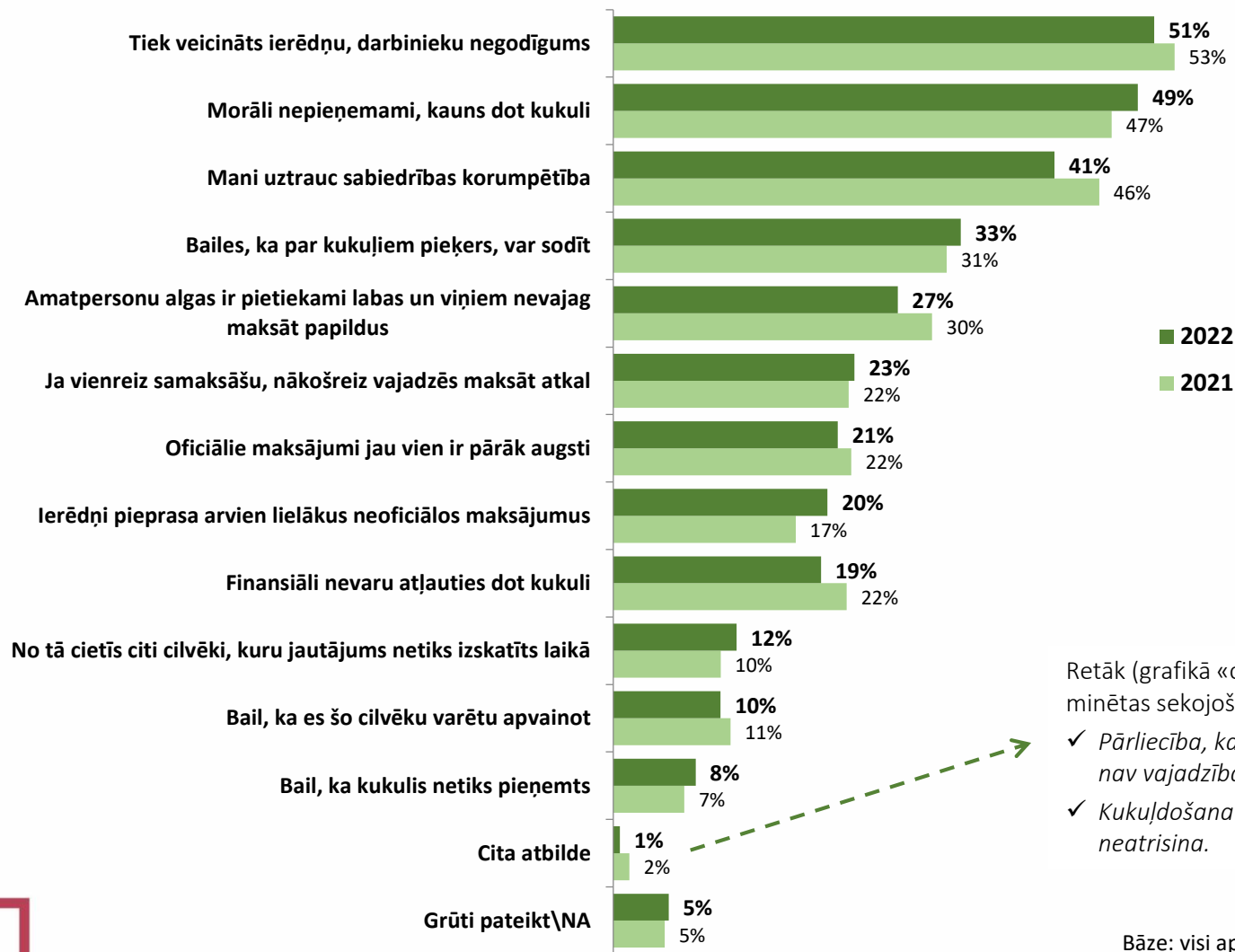
Q4. Lūdzu, norādiet iemeslus, kuru dēļ Jūs personiski varētu izšķirties dot kukuli kādai valsts amatpersonai.

- Ir lielāka drošība, ka problēma vispār tiks risināta
- Drošība, ka tādējādi ir garantēta pakalpojuma kvalitatīva izpilde
- Ir pārliecība, ka tiks panākts problēmas pozitīvs (vēlamais) risinājums
- Darbinieku attieksme ir laipnāka un pretimnākoša

3.3. Barjeras, kas varētu atturēt dot kukuli

Q5. Lūdzu, norādiet, kas Jūs personiski varētu atturēt dot kukuli valsts vai pašvaldības institūcijas valsts amatpersonai (iespējami vairāki atbilžu varianti!).

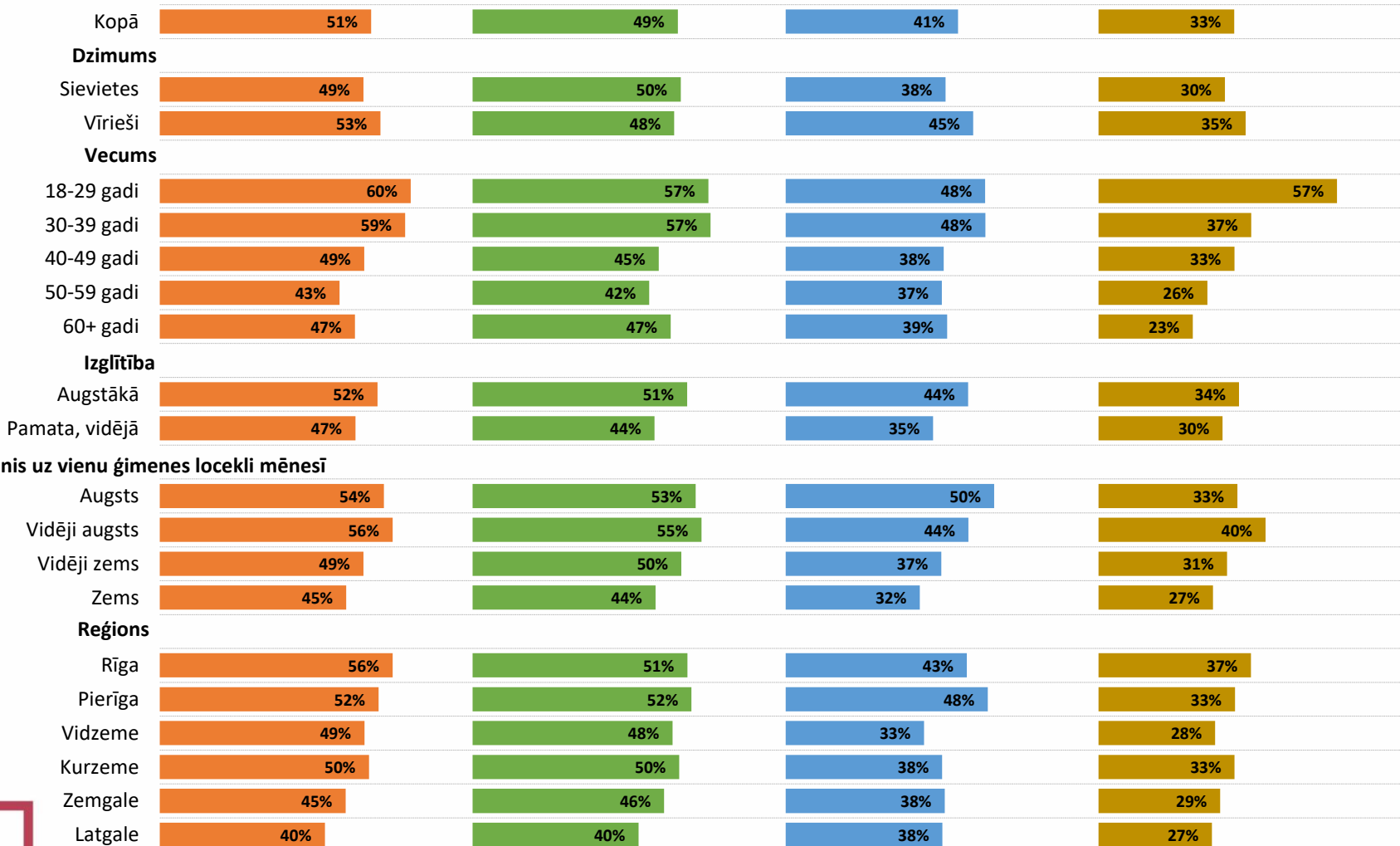
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.3. Barjeras, kas varētu atturēt dot kukuli

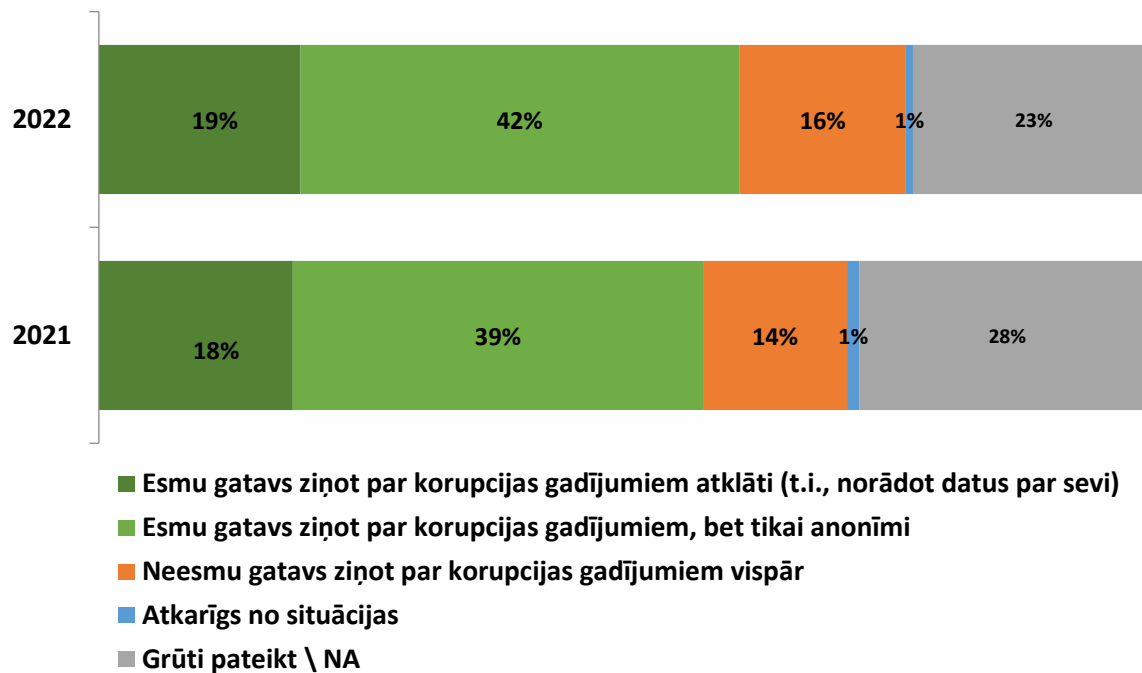
Q5. Lūdzu, norādiet, kas Jūs personiski varētu atturēt dot kukuli valsts vai pašvaldības institūcijas valsts amatpersonai

- Tiek veicināts ierēdņu, darbinieku negodīgums
- Morāli nepieņemami, kauns dot kukuli
- Mani uztrauc sabiedrības korumpētība
- Bailes, ka par kukuļiem pieķers, var sodīt

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

Q6. Vai, saskaroties ar korupcijas gadījumiem, Jūs būtu gatavs ziņot par tiem?

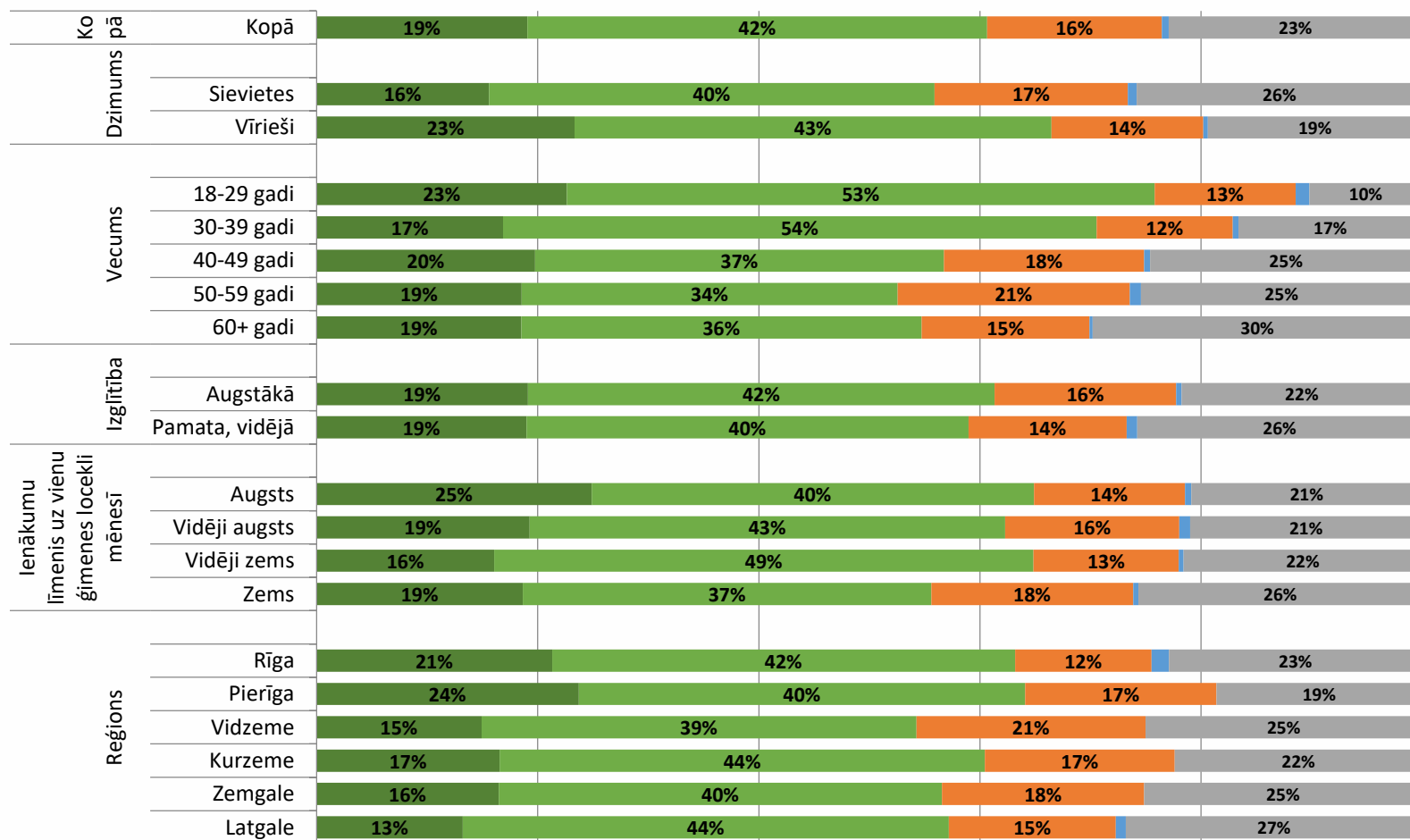

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

Q6. Vai, saskaroties ar korupcijas gadījumiem, Jūs būtu gatavs ziņot par tiem?

- Esmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem atklāti (t.i., norādot datus par sevi (ne anonīmi))
- Esmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem, bet tikai anonīmi
- Neesmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem vispār
- Atkarīgs no situācijas
- Grūti pateikt \ NA

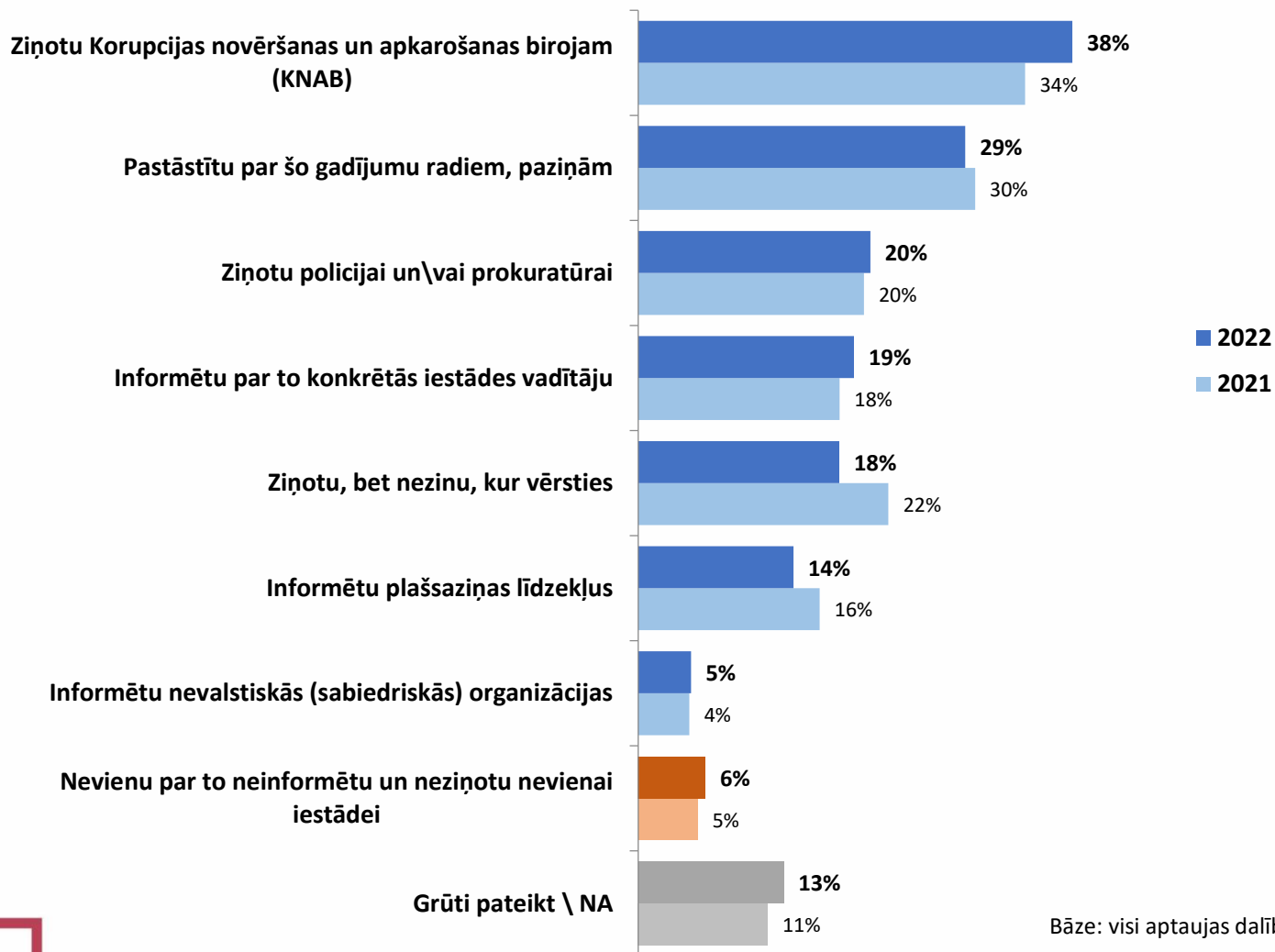

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

Q7. Ja Jūs ziņotu par korupciju, tad kam (tiek pieprasīts kukulis, amatpersona pārkāpj savas pilnvaras)?

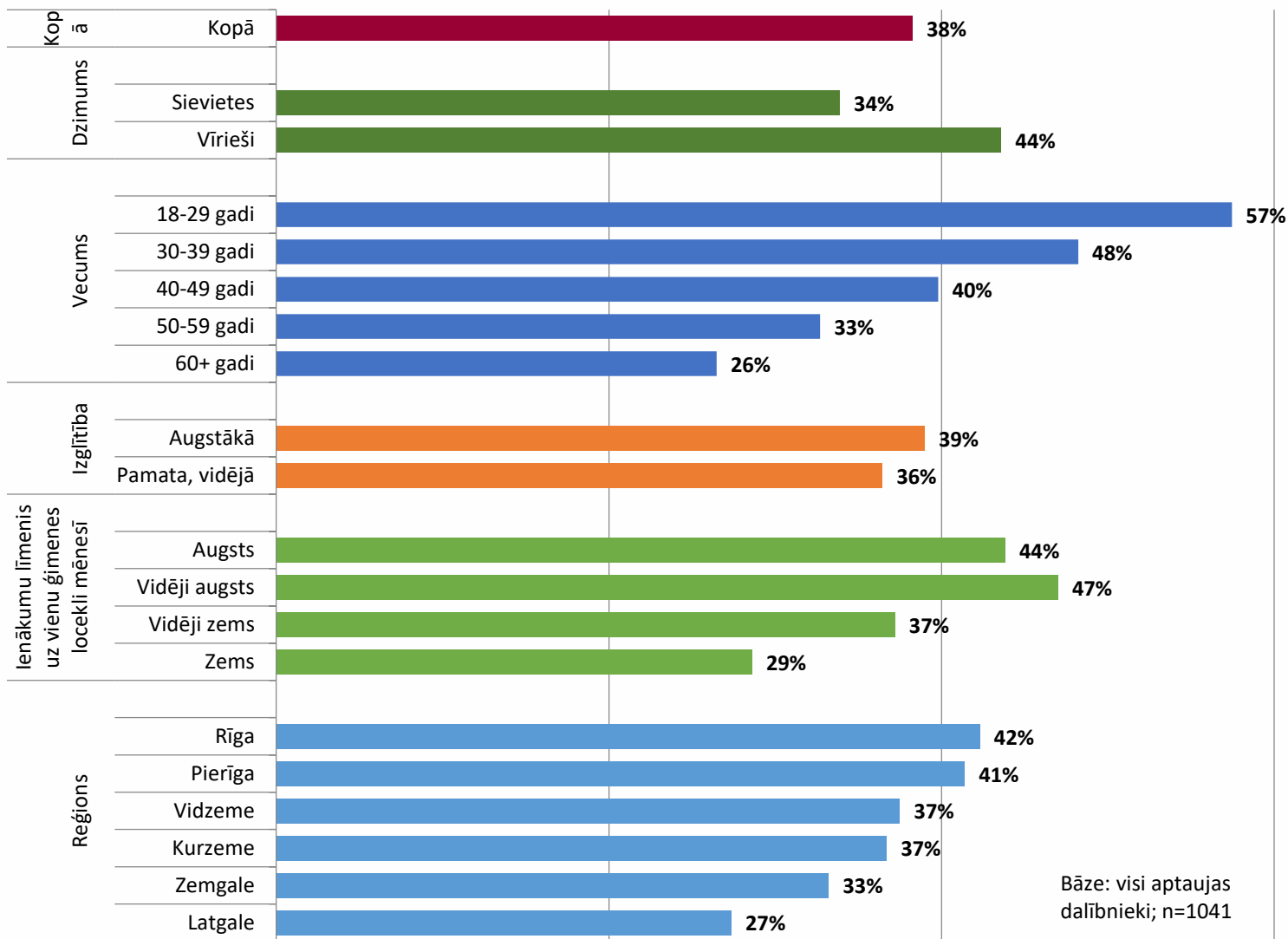
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

Q7. Ja Jūs ziņotu par korupciju, tad kam (tiek pieprasīts kukulis, amatpersona pārkāpj savas pilnvaras)?

Ziņotu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB)

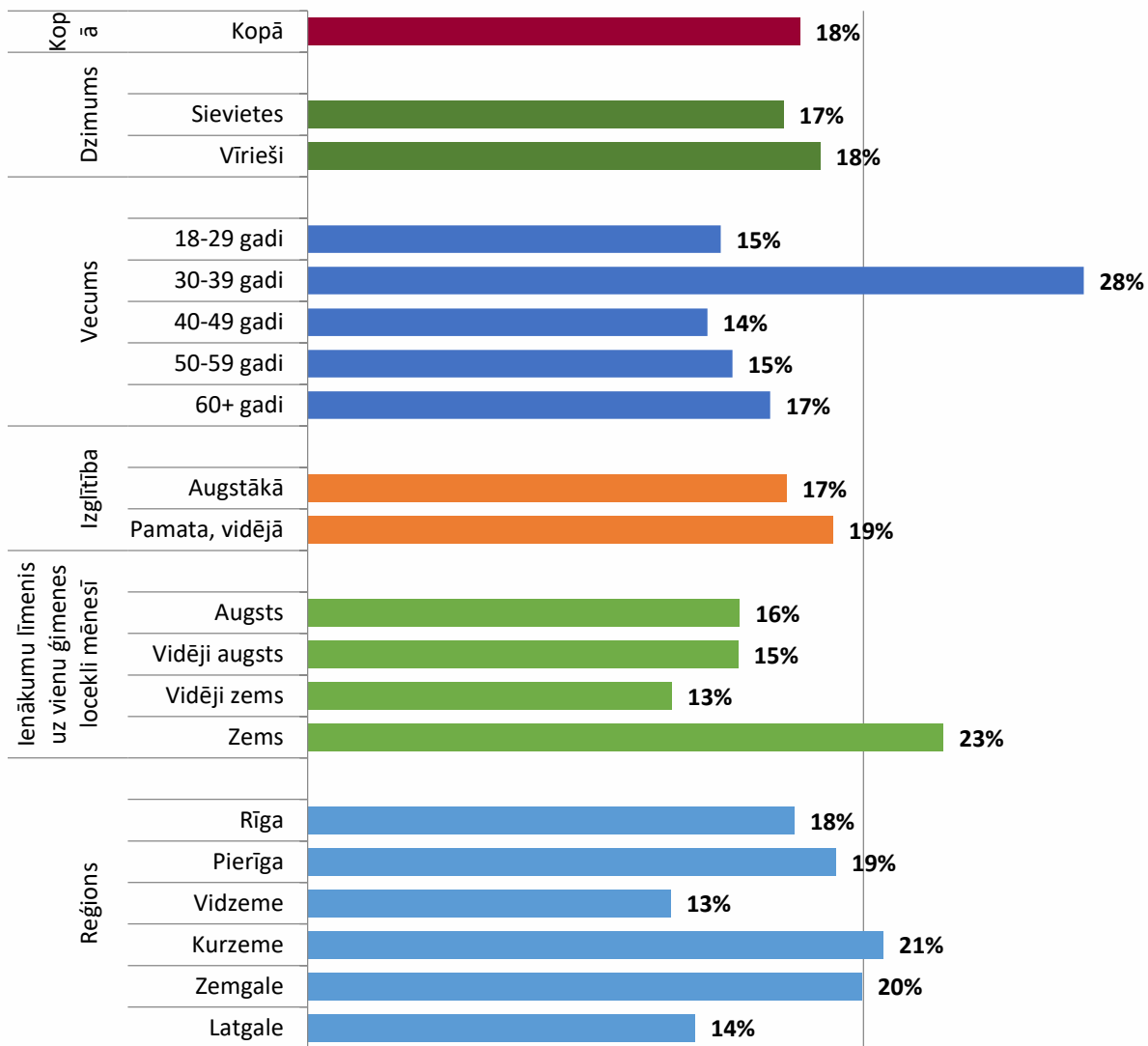
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

Q7. Ja Jūs ziņotu par korupciju, tad kam (tiek pieprasīts kukulis, amatpersona pārkāpj savas pilnvaras)?

Ziņotu, bet nezinu, kur vērsties

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

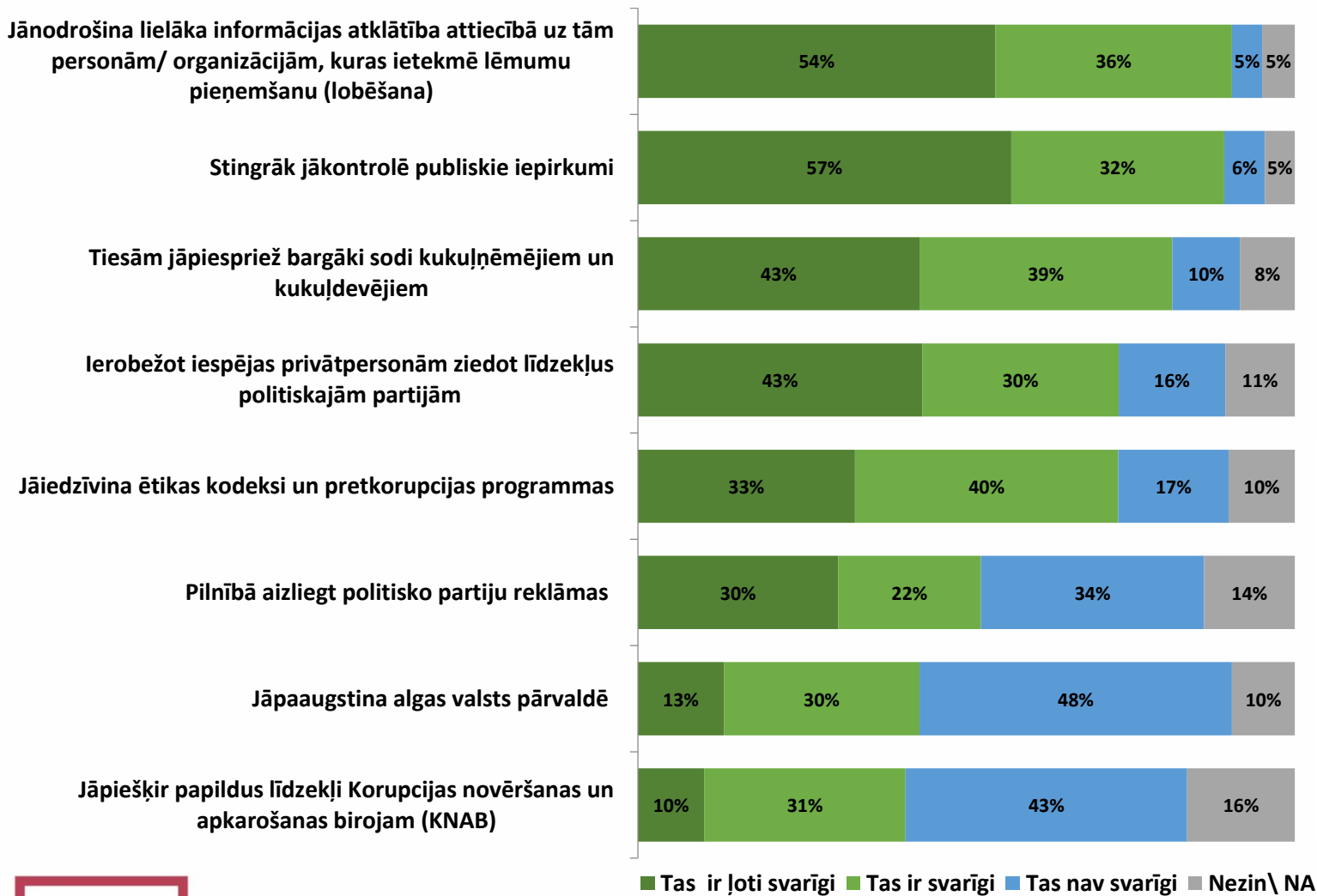

4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Q8. Kā Jūs domājat, cik svarīgi varētu būt sekojoši pasākumi korupcijas samazināšanā

Spontāni tika minēti šādi priekšlikumi korupcijas mazināšanā:

- ✓ Reāli sodi kukuļņēmējiem;
- ✓ Mainīt likumdošanu/ sistēmu;
- ✓ Rūpīgāk kontrolēt un uzraudzīt valsts amatpersonu darbu;
- ✓ Ierobežot maksājumus skaidrā naudā.

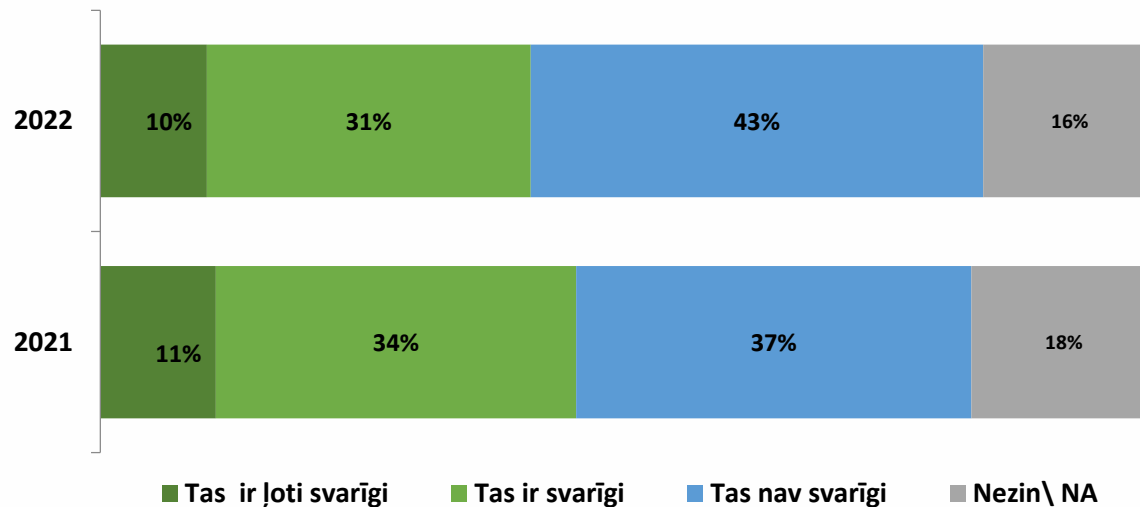
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Q8. Kā Jūs domājat, cik svarīgs varētu būt šāds pasākums korupcijas samazināšanā?

Jāpiešķir papildus līdzekļi Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB)

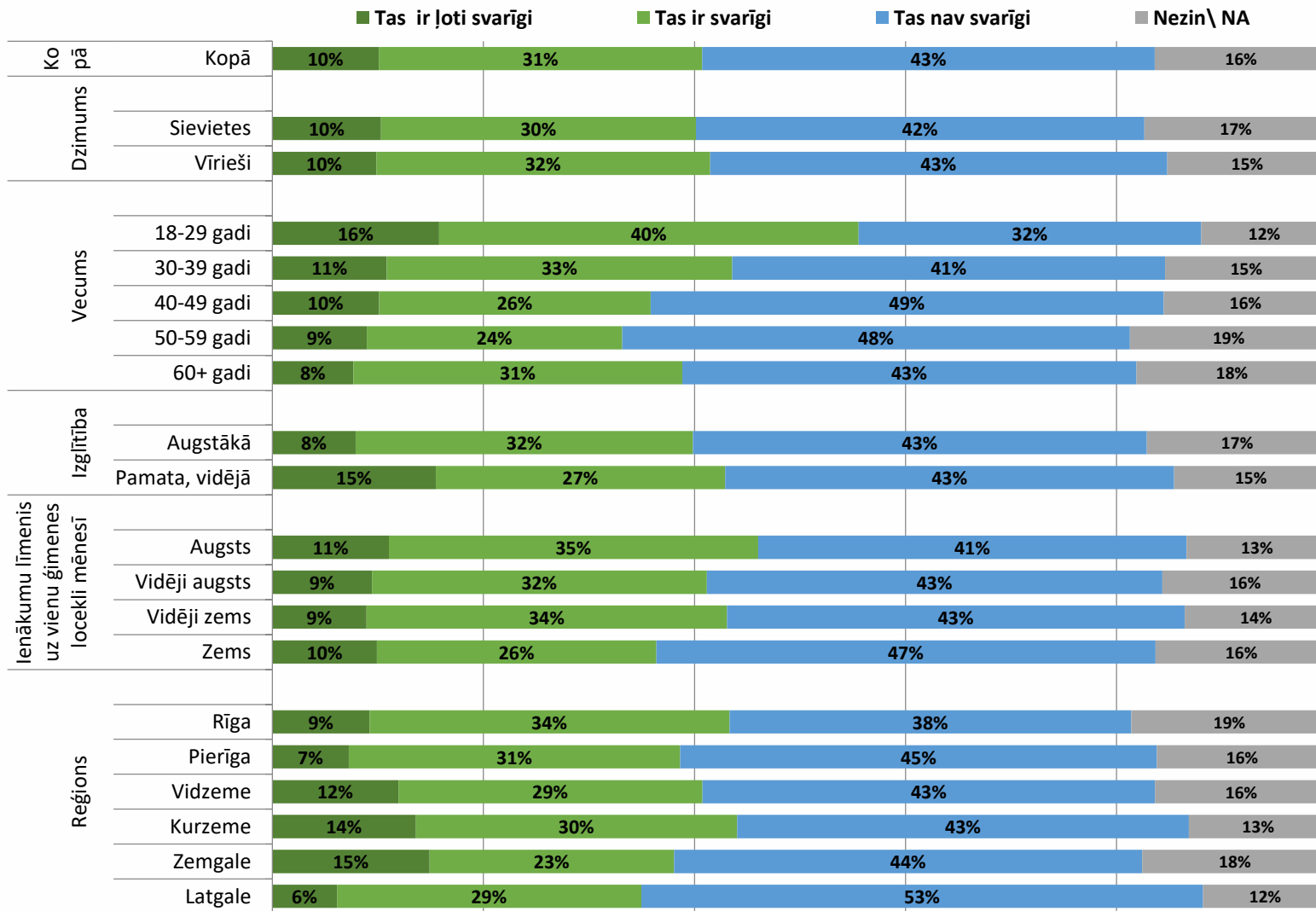

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Q8. Kā Jūs domājat, cik svarīgs varētu būt šāds pasākums korupcijas samazināšanā?

Jāpiešķir papildus līdzekļi Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB)

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

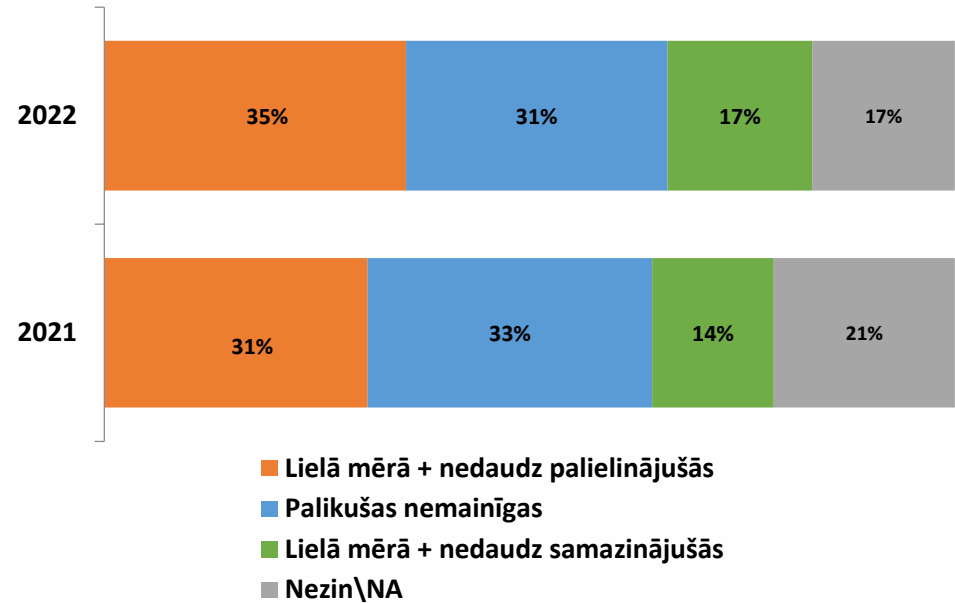
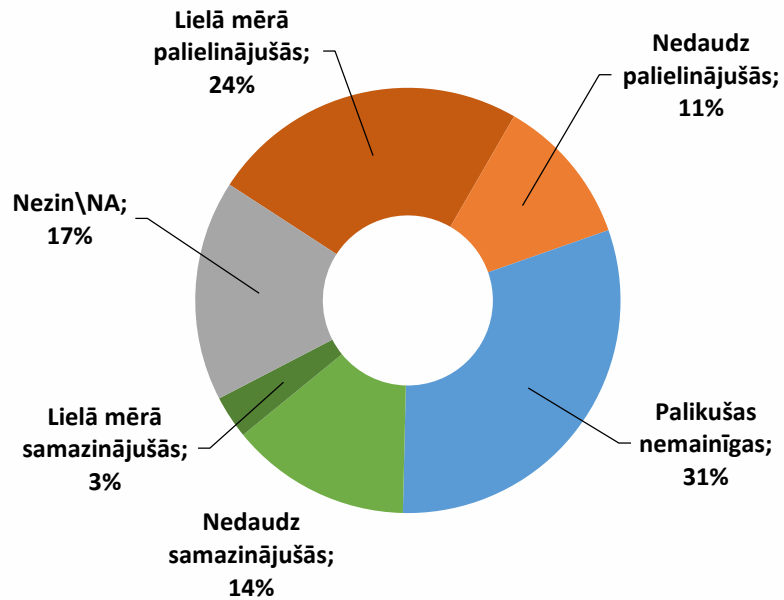

5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

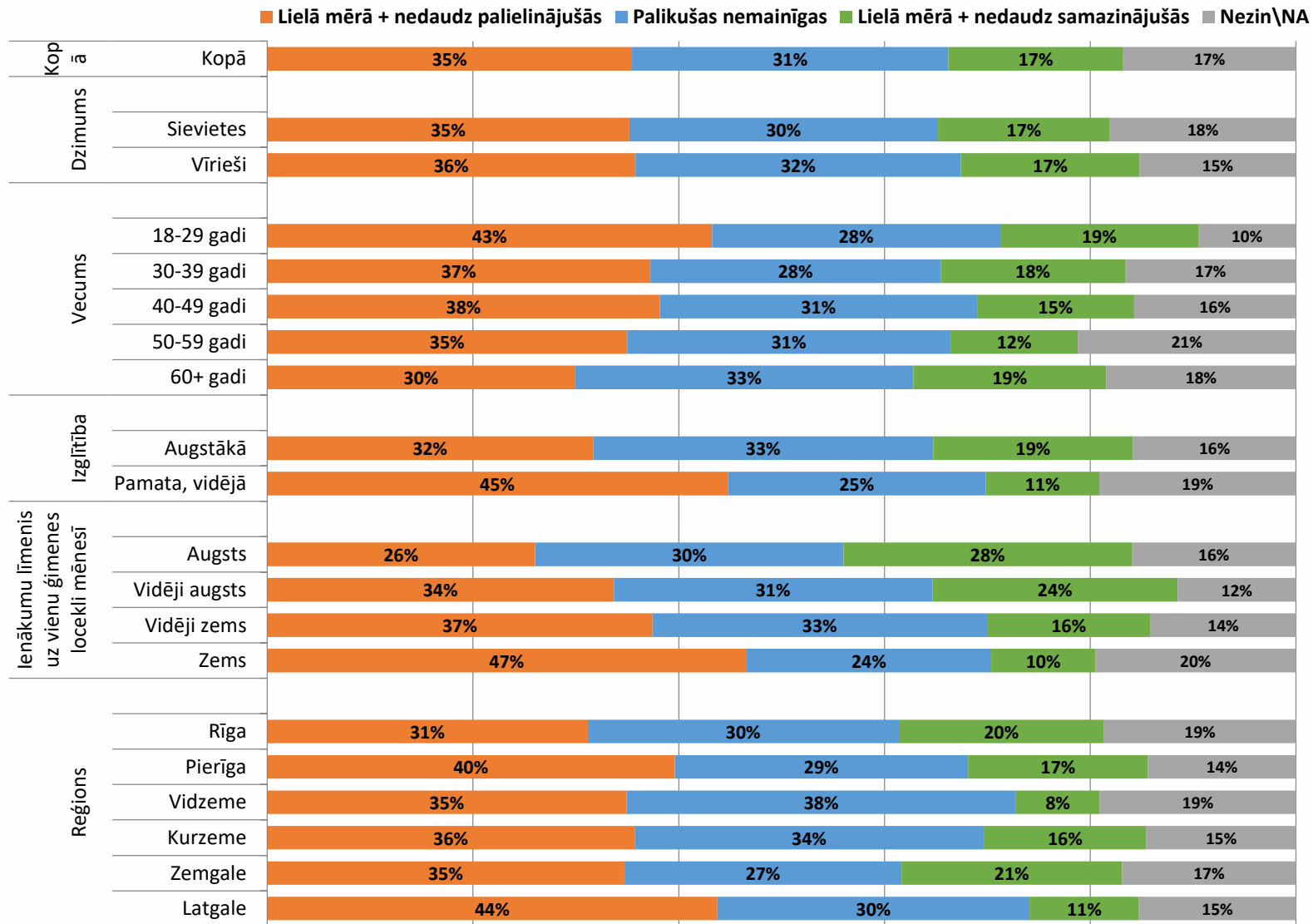
Q9. Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

Q9. Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

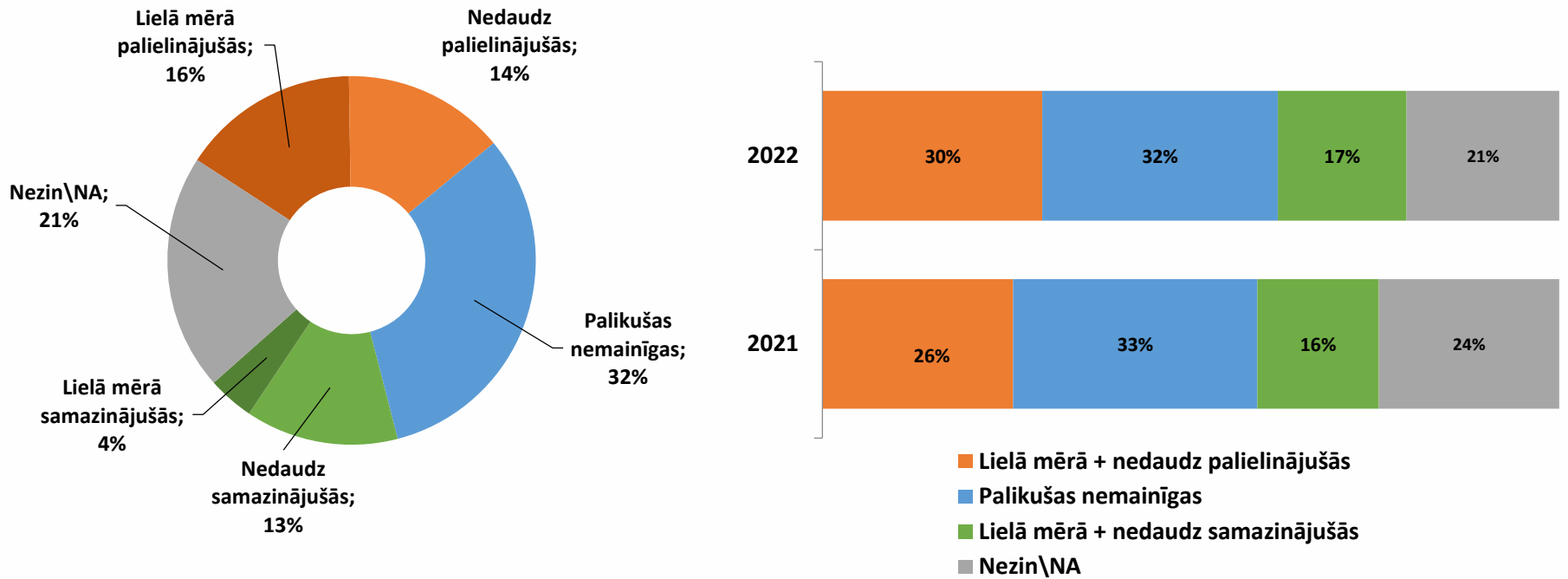

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

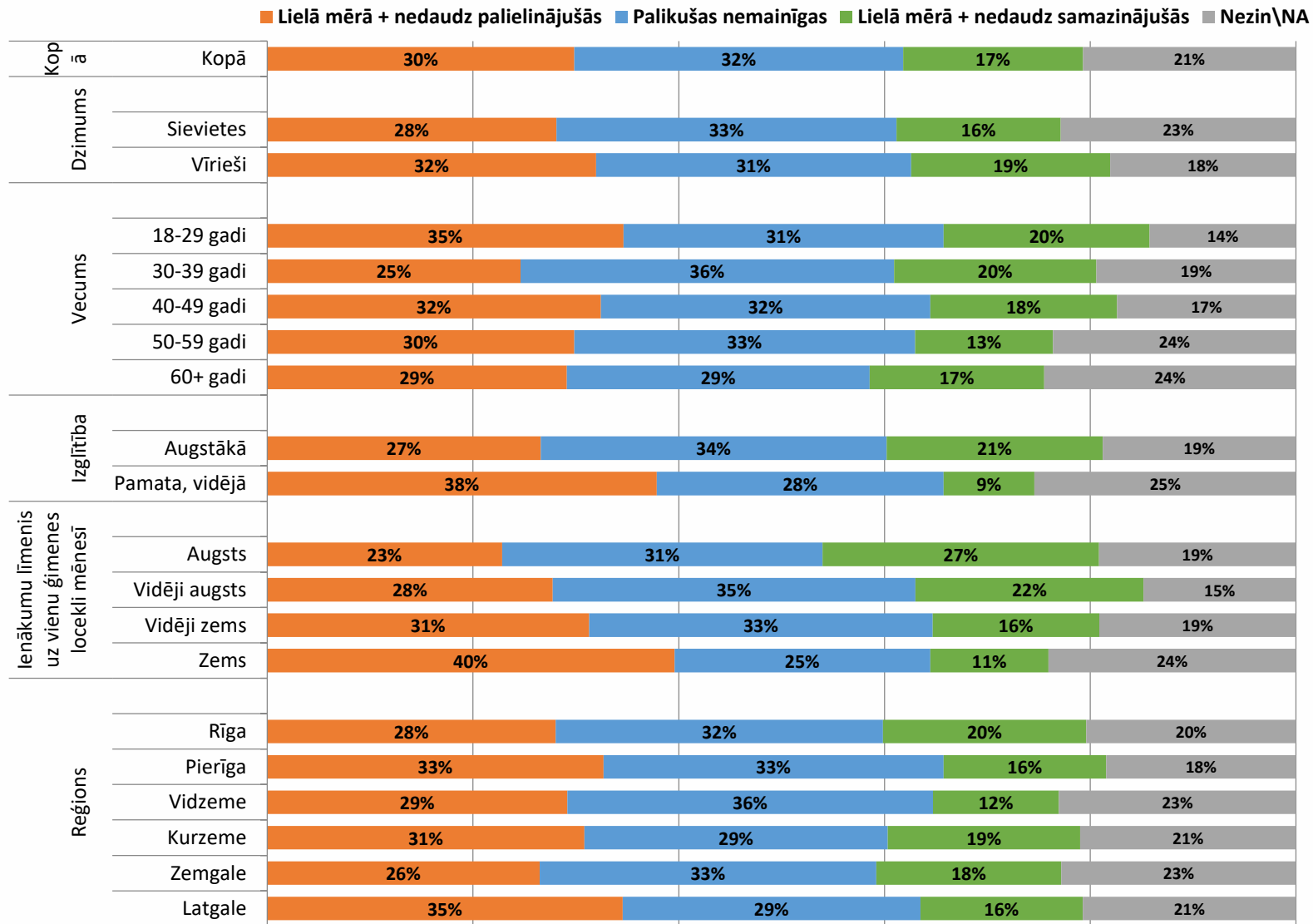
Q10. Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

Q10. Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

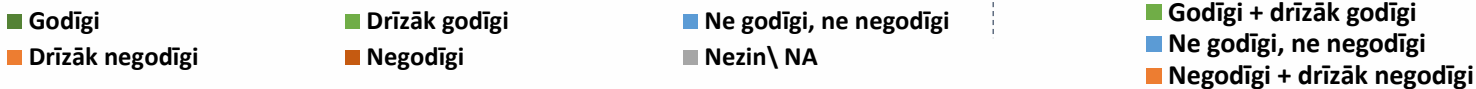
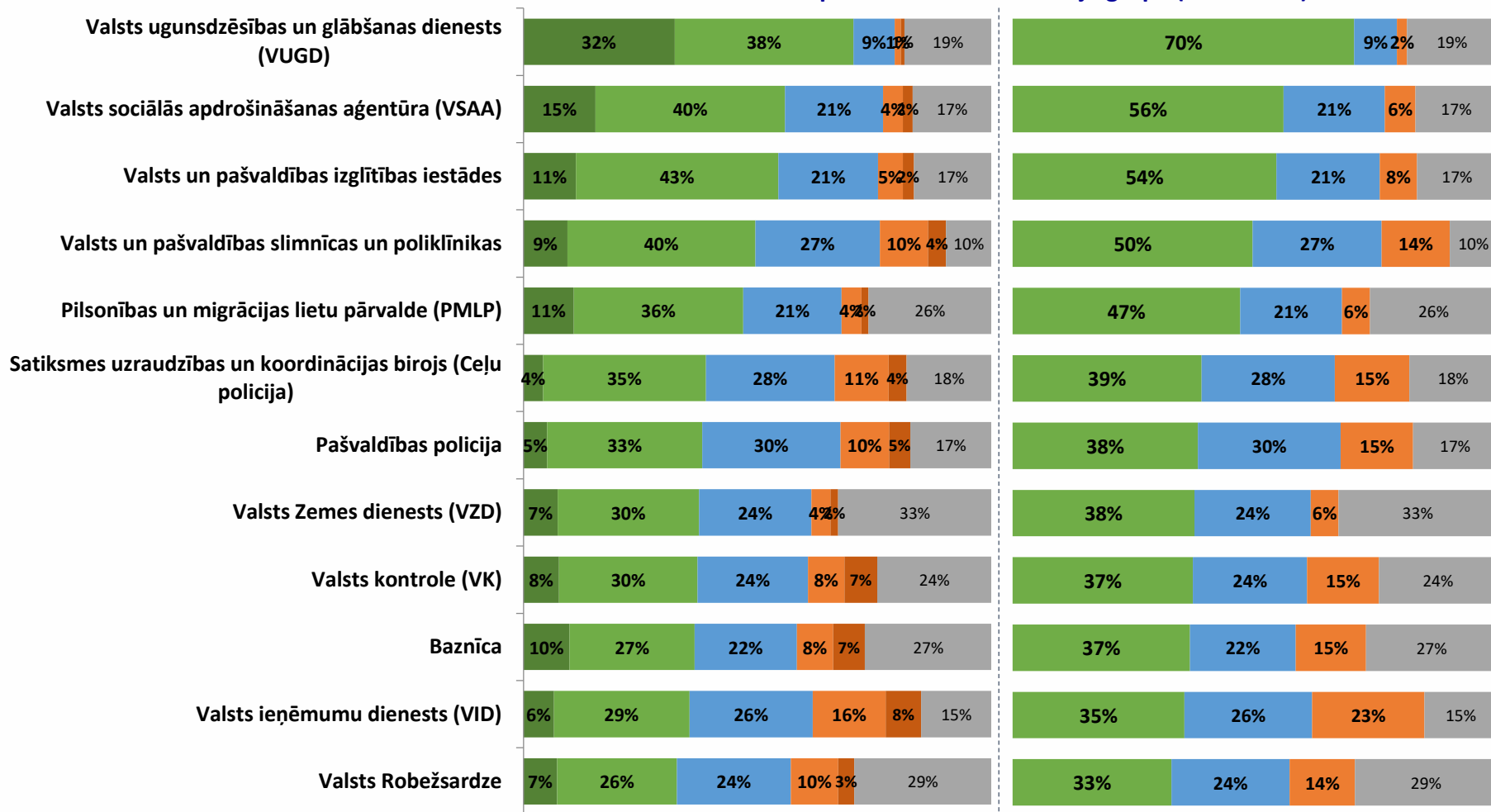
6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Biežāk pozitīvi vērtēto institūciju grupa (1.-12.vieta)

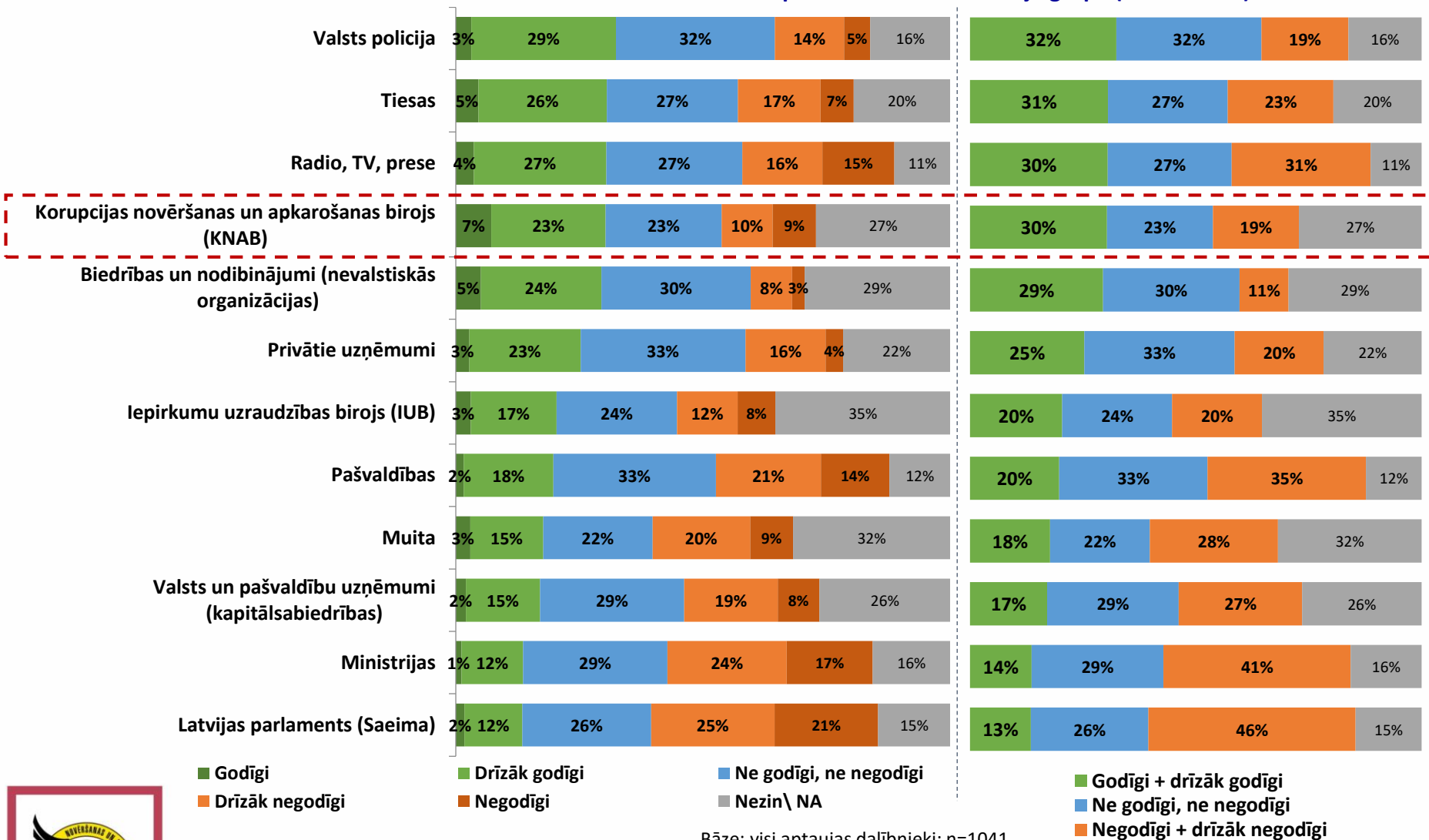
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Retāk pozitīvi vērtēto institūciju grupa (13.-24.vieta)

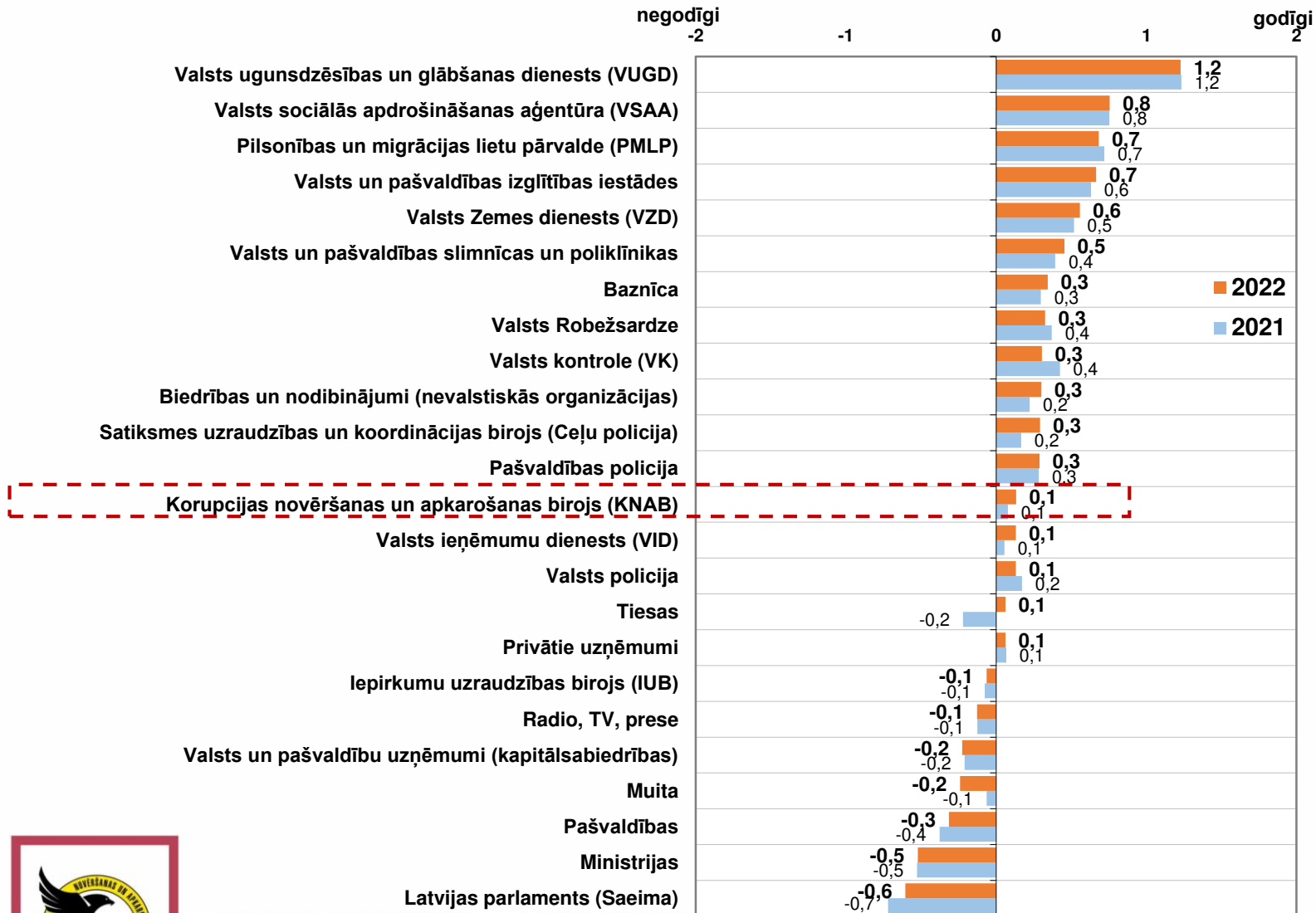
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Vidējais vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir «ļoti negodīgi», bet 2 ir «ļoti godīgi»

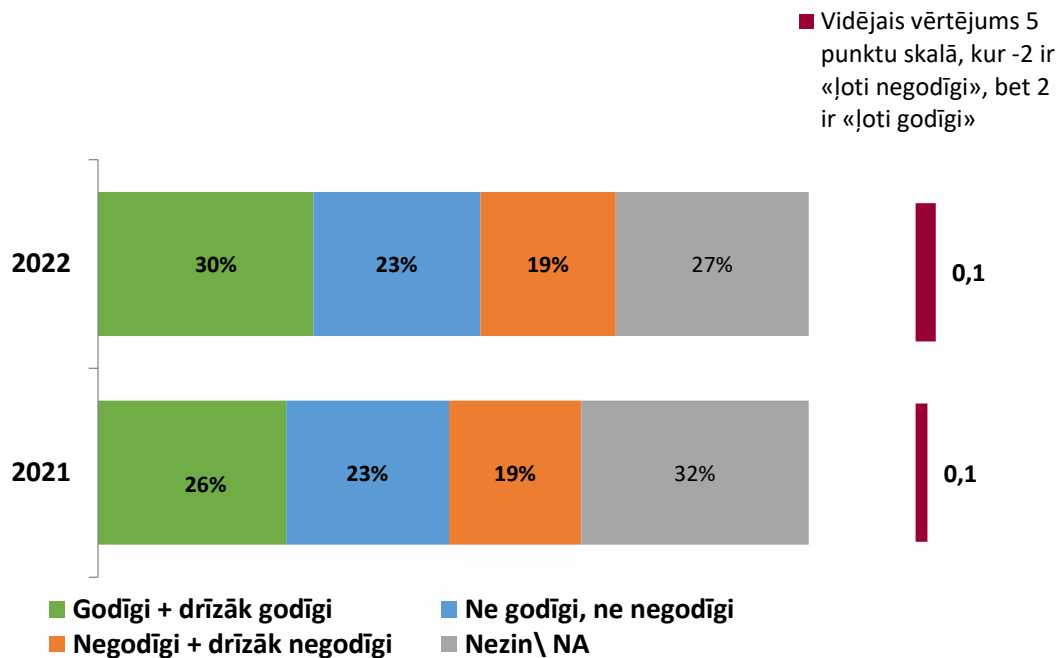
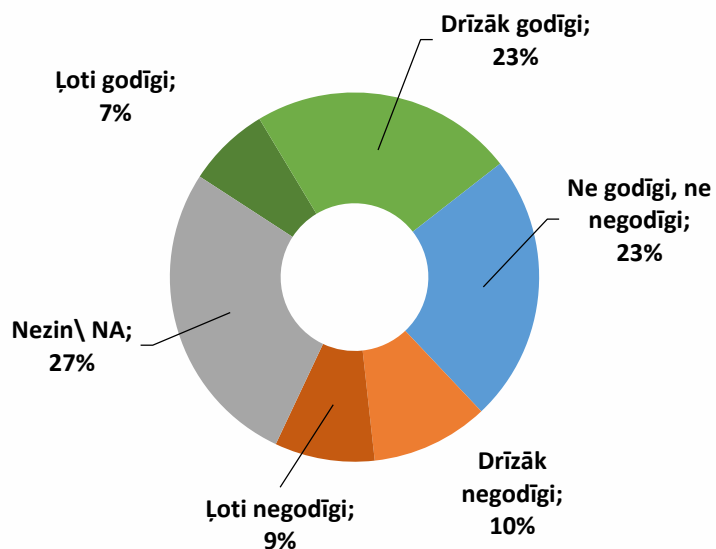

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

KNAB godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) godīgumu, runājot par korupciju?
Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

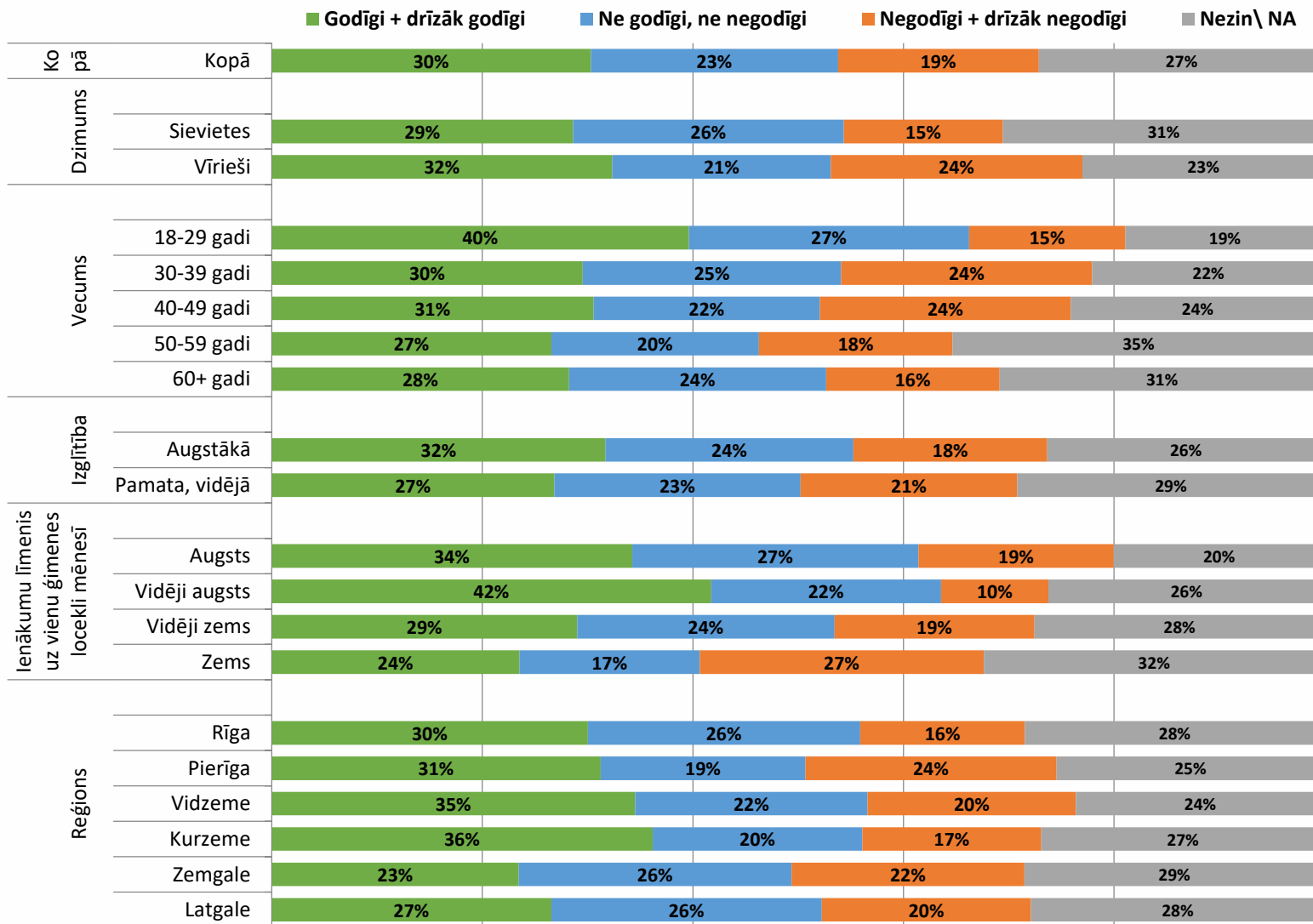

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

KNAB godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

III. Uzņēmumu aptauja

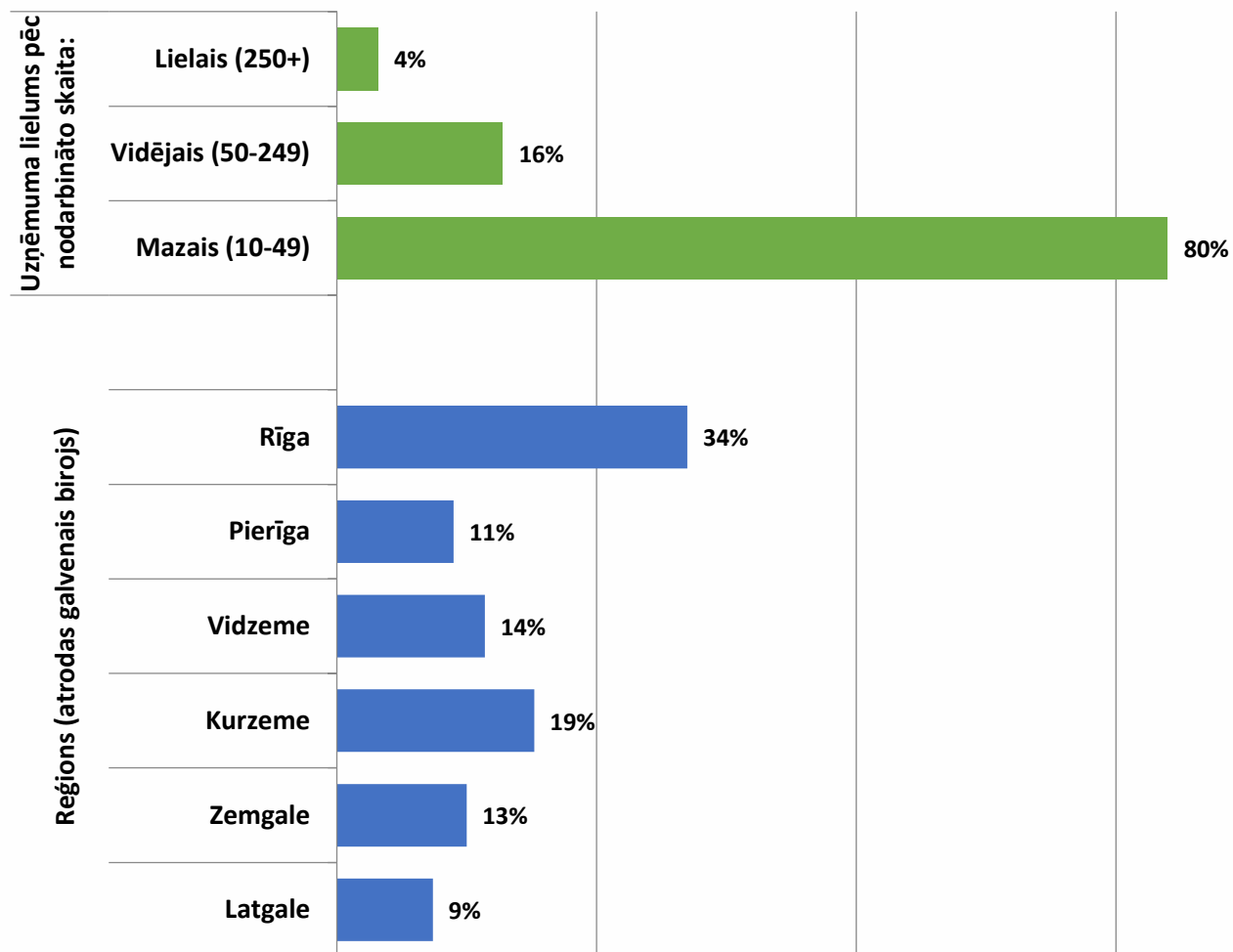
1. Metodoloģiskā informācija

PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
IZLASE	400 uzņēmumu (juridisku personu), kas veic saimniecisko darbību Latvijas teritorijā, pārstāvji (vadība vai vadības deleģēts pārstāvis).
APTAUJAS METODE	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: CAWI (tiešsaistes) un CATI (datorizētas telefonintervijas). Vispirms intervētājs telefoniski sazinājās ar uzņēmuma vadību un, pēc piekrišanas piedalīties intervijā, nosūtīja elektronisku vēstuli ar aicinājumu piedalīties aptaujā un saiti uz aptauju interneta vietnē.
INTERVĒŠANAS LAIKS	01.02.2021. – 14.02.2022.

Izlases sadalījums

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

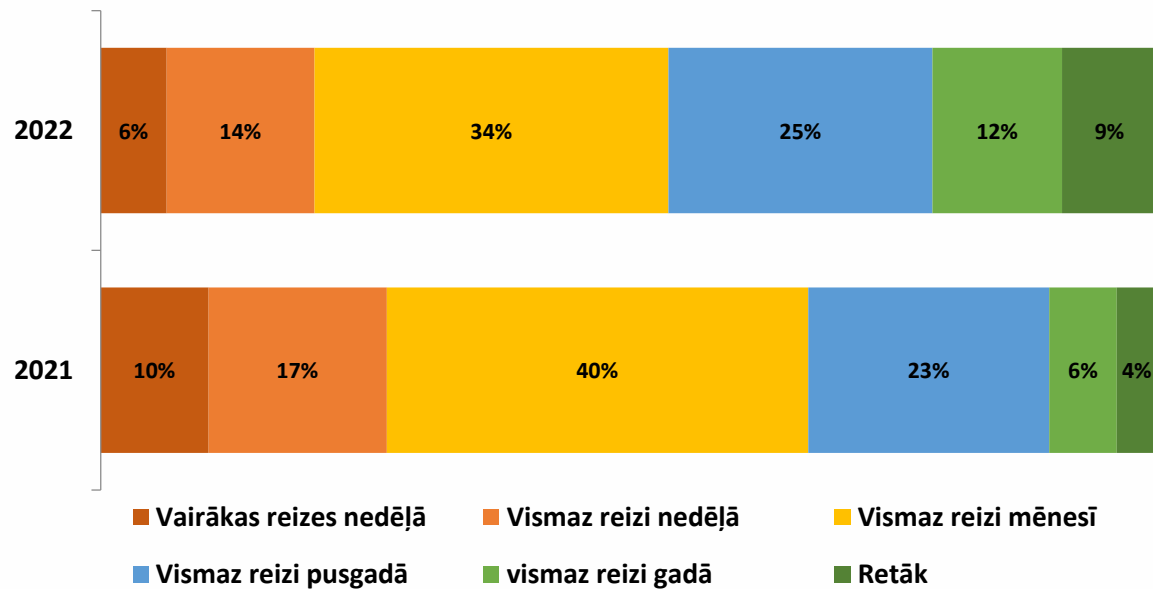

2. Saskarsme ar korupciju

2.1. SASKARME AR VALSTS UN PAŠVALDĪBU INSTITŪCIJĀM, DAŽĀDU JAUTĀJUMU KĀRTOŠANAS PIEREDZE

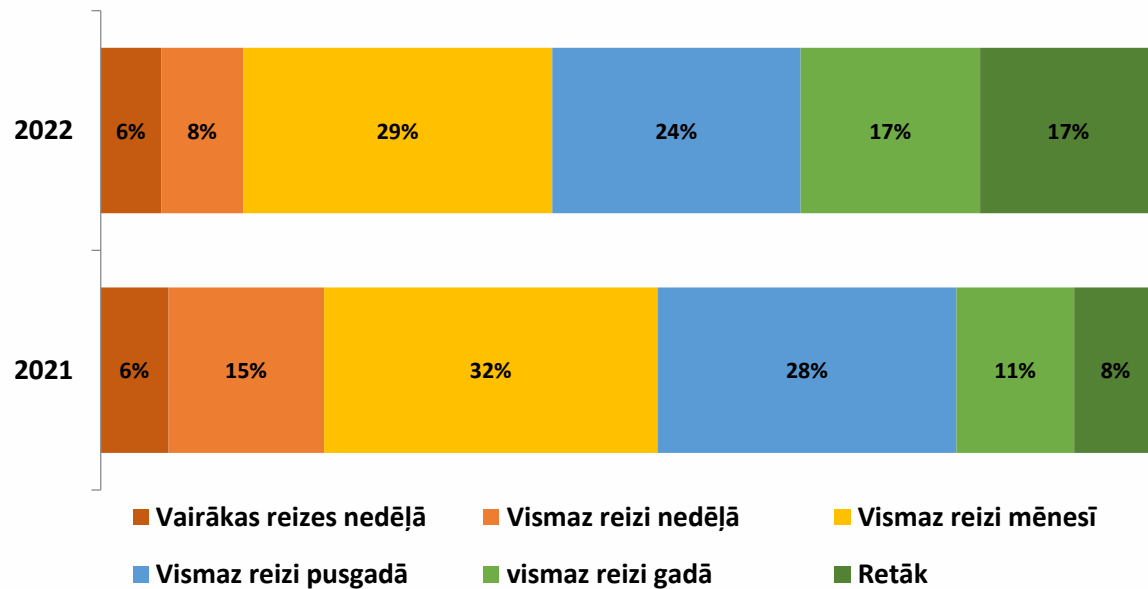
Q7. Cik bieži Jums kā sava uzņēmuma pārstāvim pēdējo 2 gadu laikā caurmērā ir iznācis kontaktēties ar valsts institūcijām?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.1. Saksarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

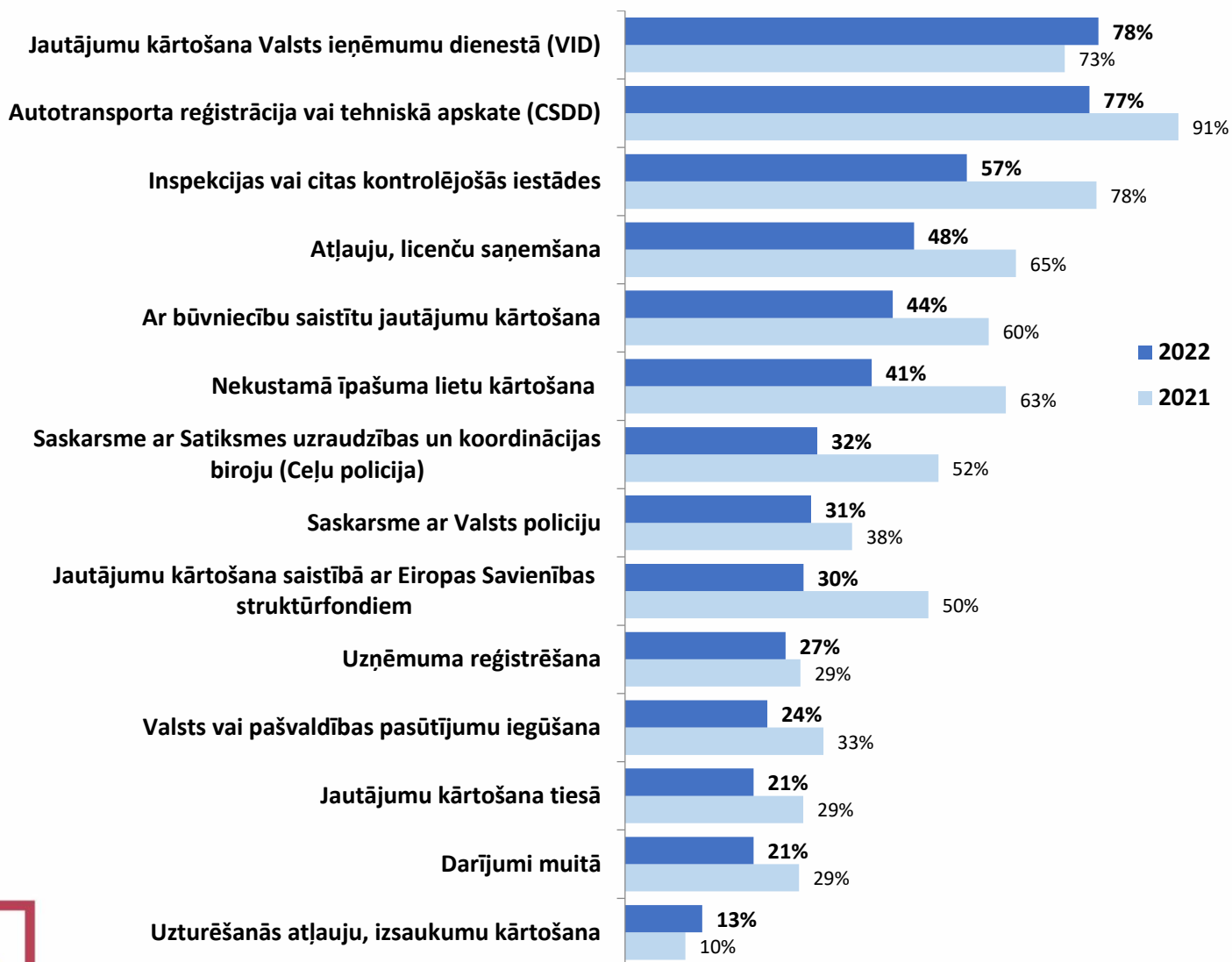
Q8. Cik bieži Jums kā sava uzņēmuma pārstāvim pēdējo 2 gadu laikā caurmērā ir iznācis kontaktēties ar pašvaldības institūcijām?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.1. Saskarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

Q9. Sakiet, lūdzu, vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu uzņēmumam ir nācies kārtot šādus jautājumus?

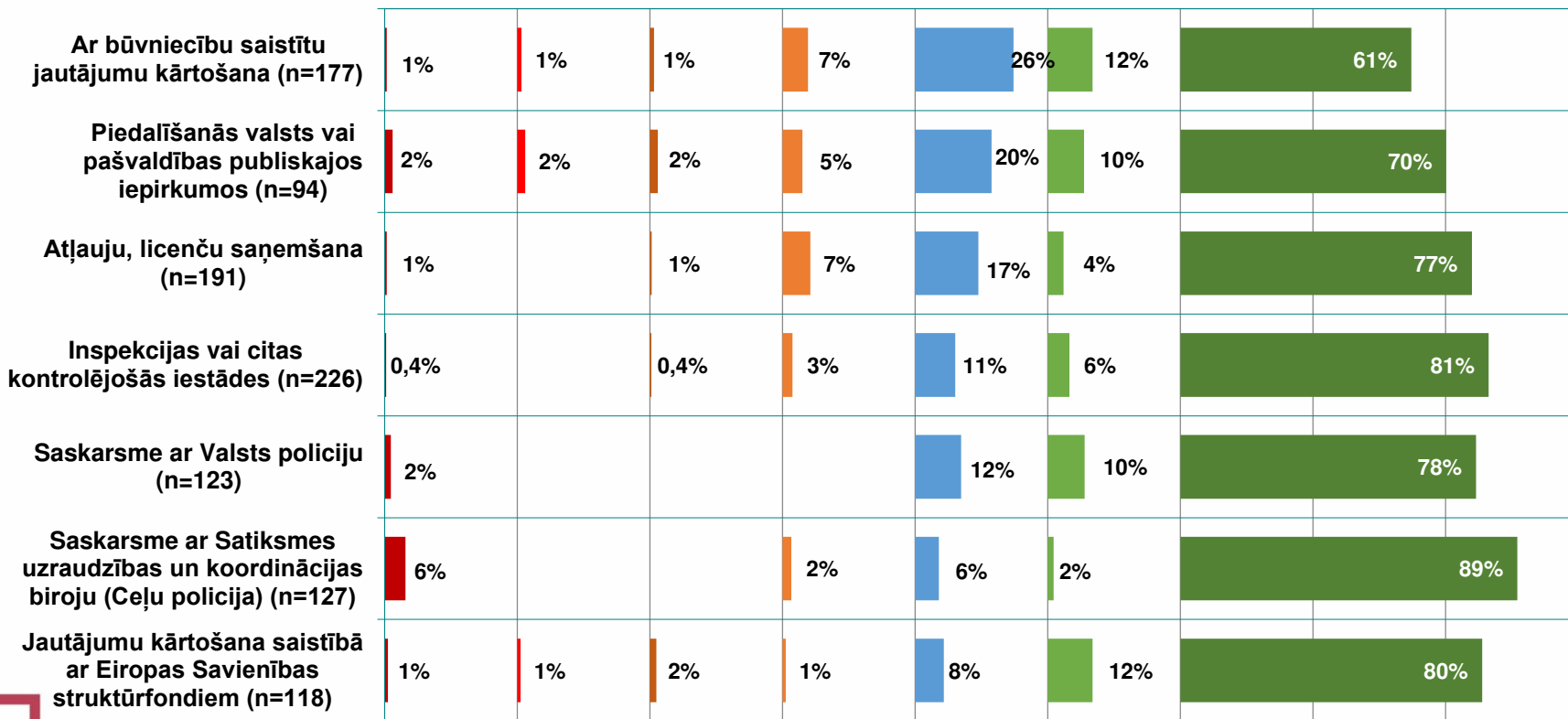

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q10b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Jautājumi, kuru
kārtošanā neoficiāli
maksājumi vai pazīšanās
izmantoti biežāk

- Veicu neoficiālus maksājumus
- Pasniedzu lielākas dāvanas
- Apmaksāju pusdienas, kādus izklaides pasākumus
- Pasniedzu nelielas dāvanas (suvenīri, ziedi, saldumi)
- Izmantoju personiskos sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- Lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmiens nav izmantots

Bāze (n): uzņēmumi, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

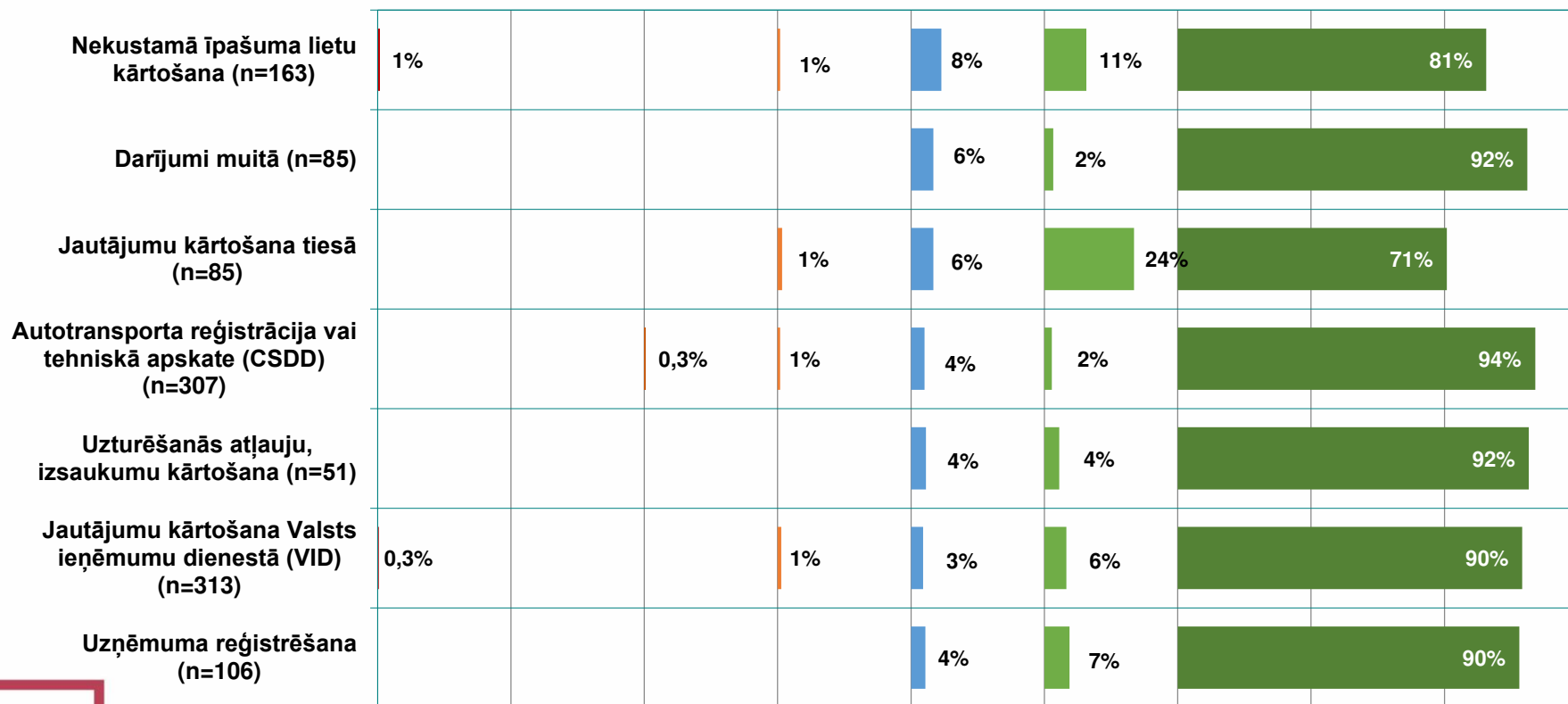

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q10b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Jautājumi, kuru
kārtošanā neoficiāli
maksājumi vai pazīšanās
izmantoti retāk

- Veicu neoficiālus maksājumus
- Pasniedzu lielākas dāvanas
- Apmaksāju pusdienas, kādus izklaides pasākumus
- Pasniedzu nelielas dāvanas (suvenīri, ziedi, saldumi)
- Izmantoju personiskos sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- Lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmienis nav izmantots

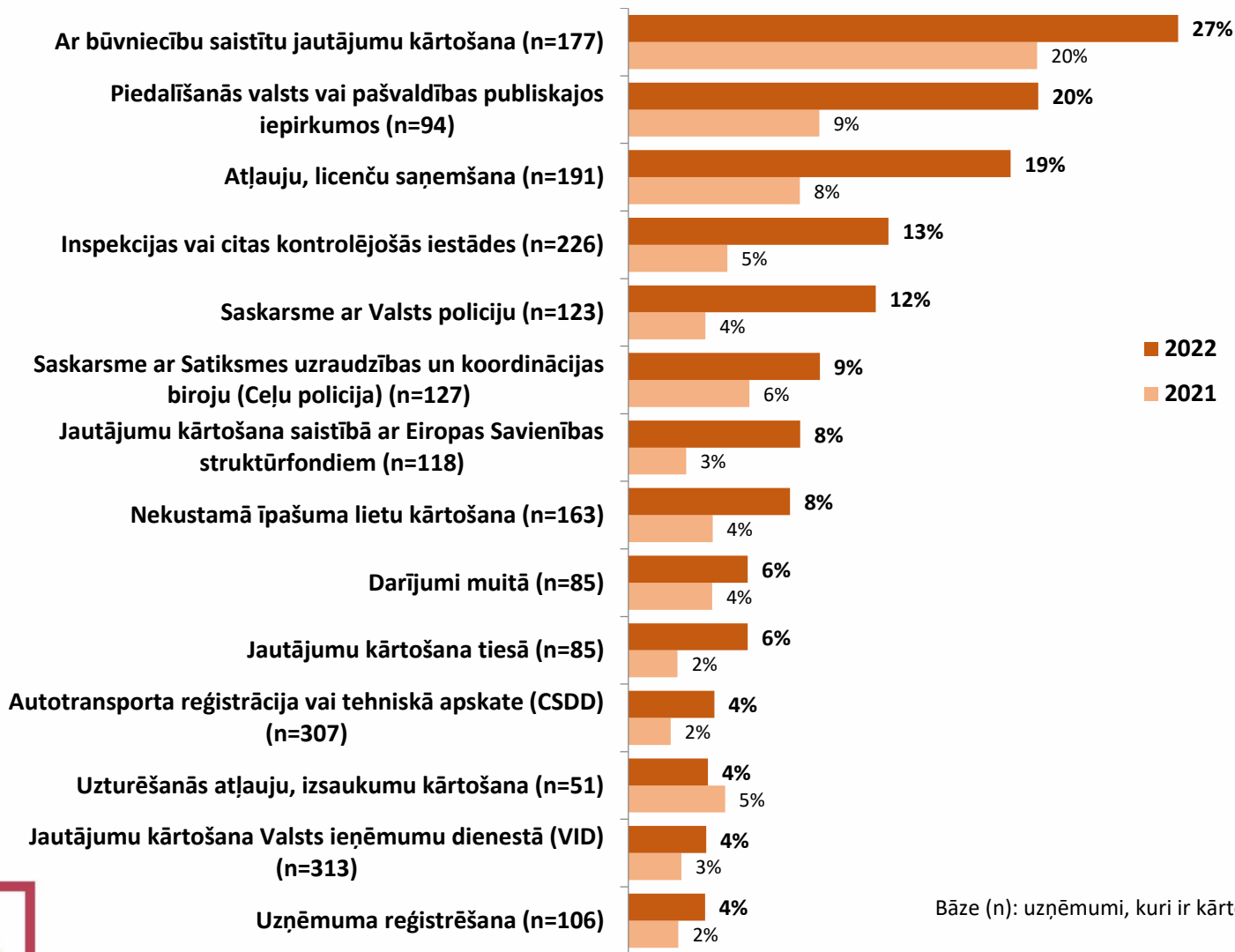
Bāze (n): uzņēmumi, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q10b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Risinot attiecīgos jautājumus, uzņēmums izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos

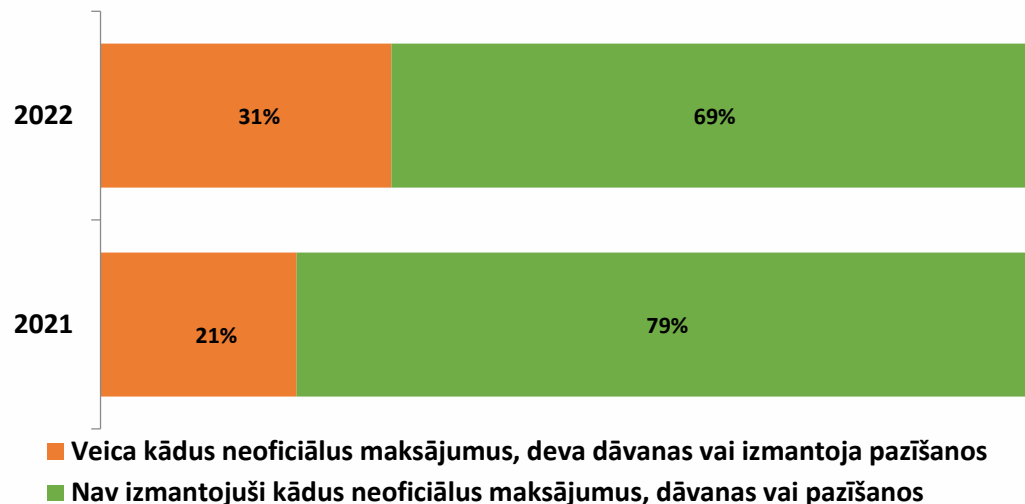

Bāze (n): uzņēmumi, kuri ir kārtājuši attiecīgo jautājumu

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q10b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas ...

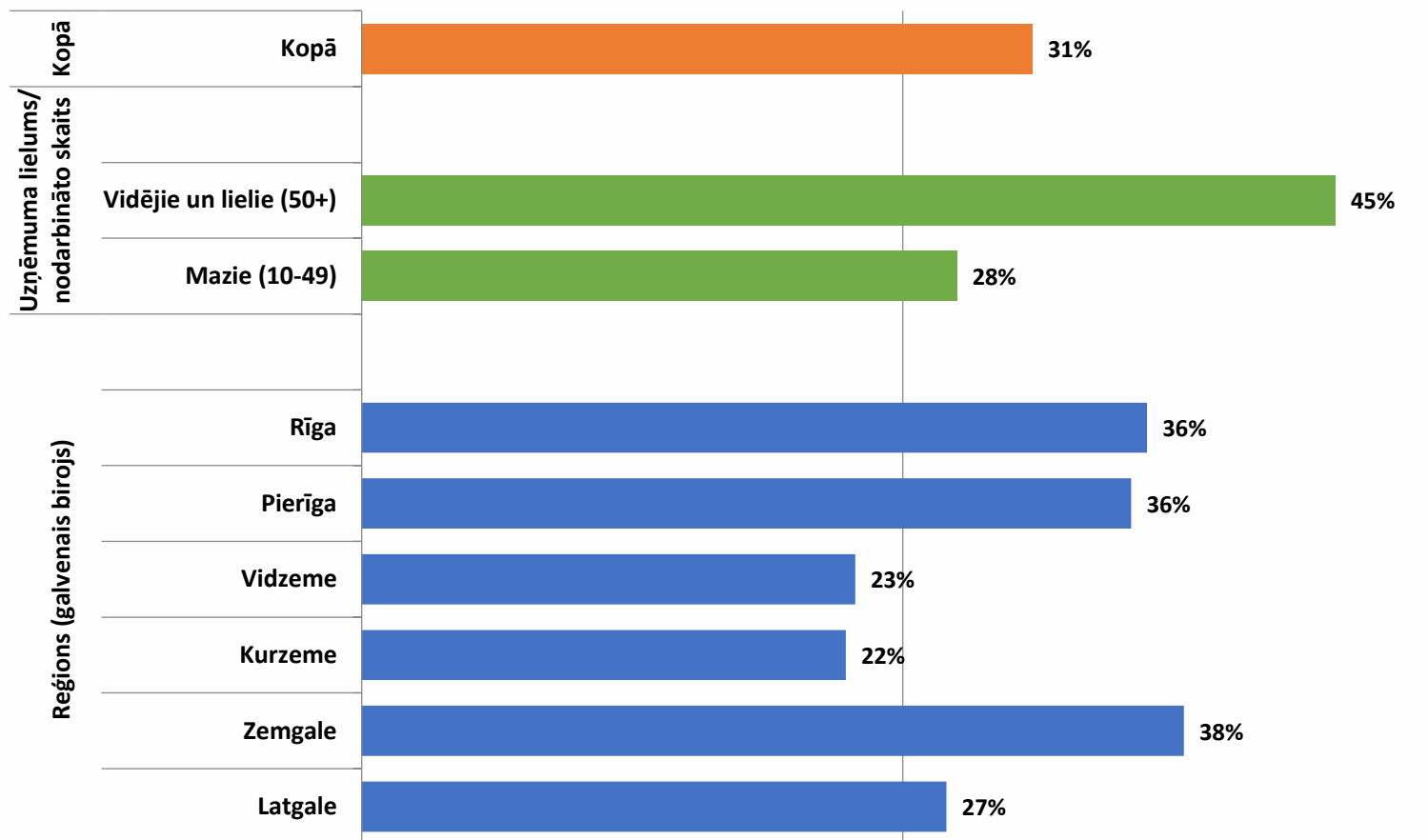

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Q10b. Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

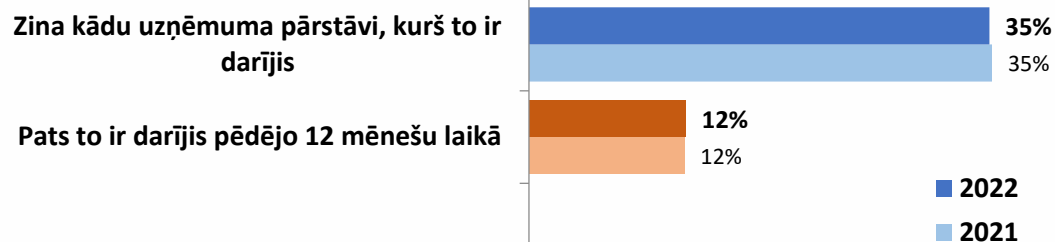
Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas, izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos

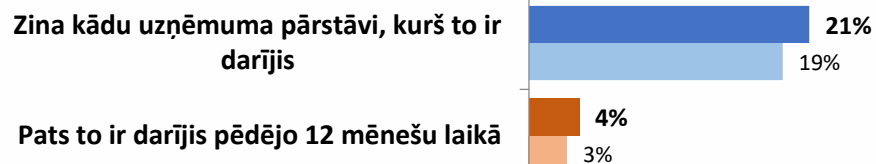
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

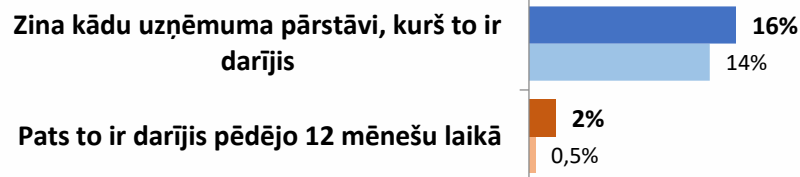
Q11. Vai Jūs personiski zināt kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš izmanto pazīšanos, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus no valsts vai pašvaldības iestādēm vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs? Un kā ar Jums pašu – vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat izmantojis pazīšanos?

Vai Jūs personiski zināt kādu uzņēmuma pārstāvi, kas ir devis dāvanas valsts vai pašvaldība amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs? Un kā ar Jums pašu – vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat devis dāvanas valsts vai pašvaldības amatpersonām?

Vai Jūs personiski zināt kādu uzņēmuma pārstāvi, kas ir veicis neoficiālus maksājumus valsts vai pašvaldības amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs? Un kā ar Jums pašu – vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat veicis neoficiālus maksājumus valsts vai pašvaldības amatpersonām?

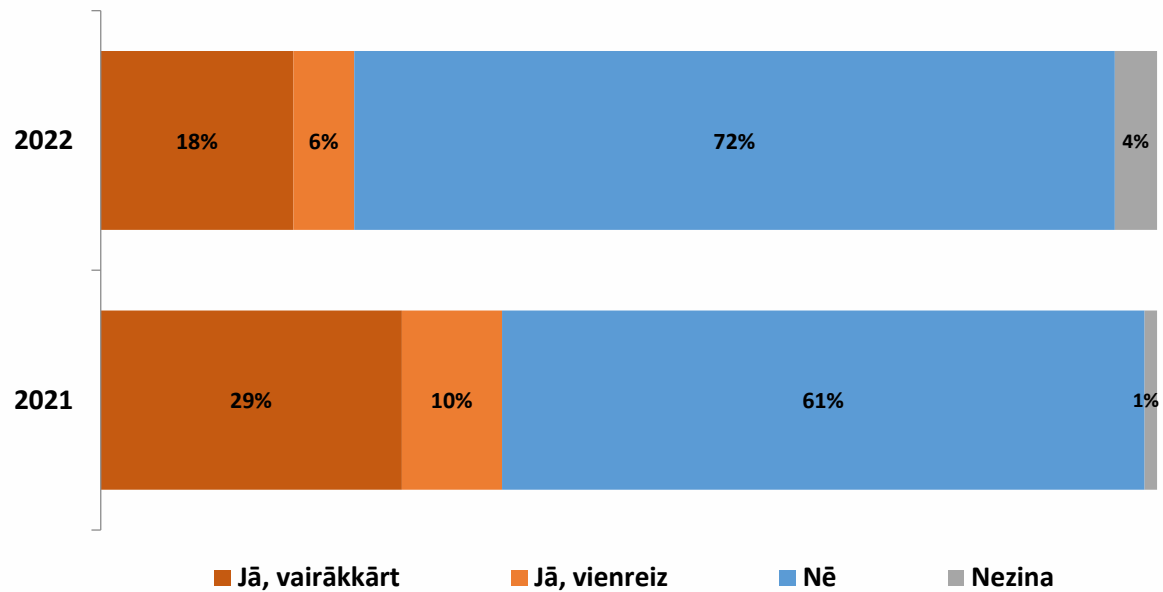

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

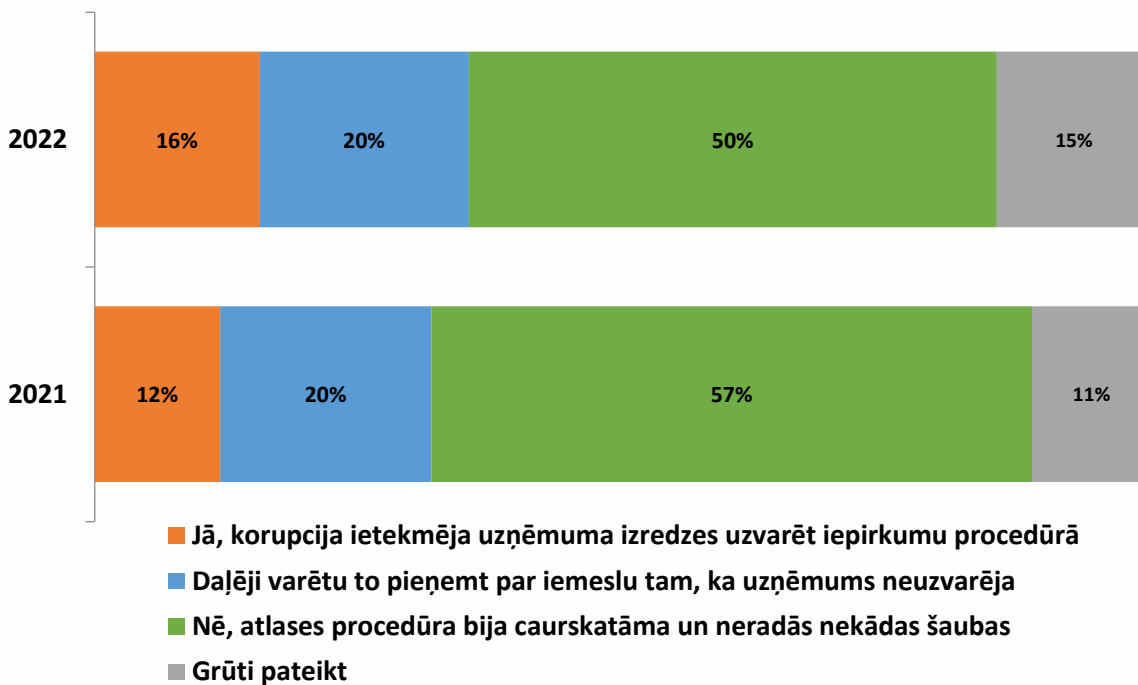
Q12. Vai pēdējo divu gadu laikā Jūsu uzņēmums ir piedalījies publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

Q12.1. Vai, Jūsaprāt, korupcijas esamība ir ietekmējusi Jūsu panākumus, piedaloties publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē?

Bāze: uzņēmumi, kuri pēdējo divu gadu laikā ir piedalījušies publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē; n=96

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

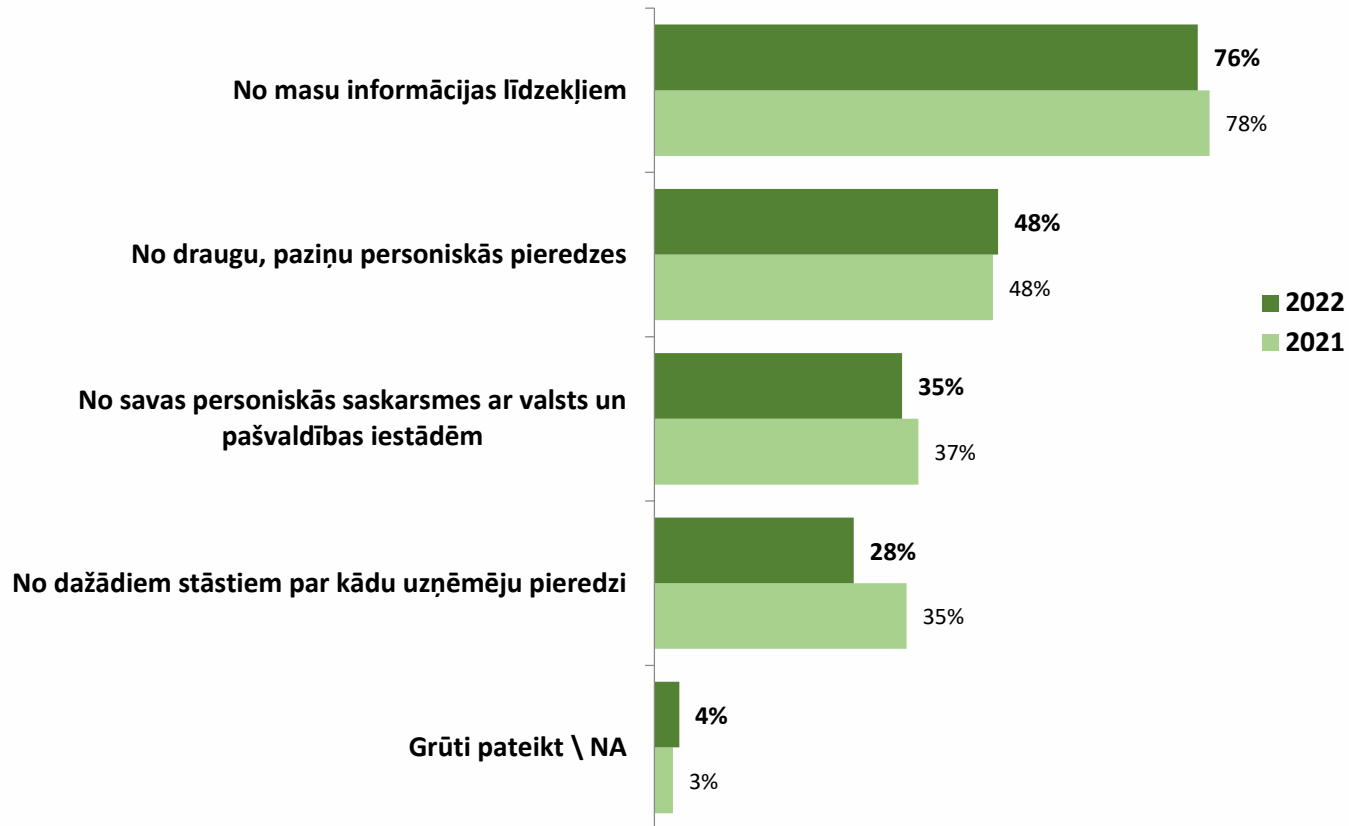
Q12.2. Vai, Jūsaprāt, publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē pastāvēja kādi no zemāk minētajiem apstākļiem ... ?

Bāze: uzņēmumi, kuri pēdējo divu gadu laikā ir piedalījušies publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē; n=96

2.4. Informācijas avoti par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldību iestādēs

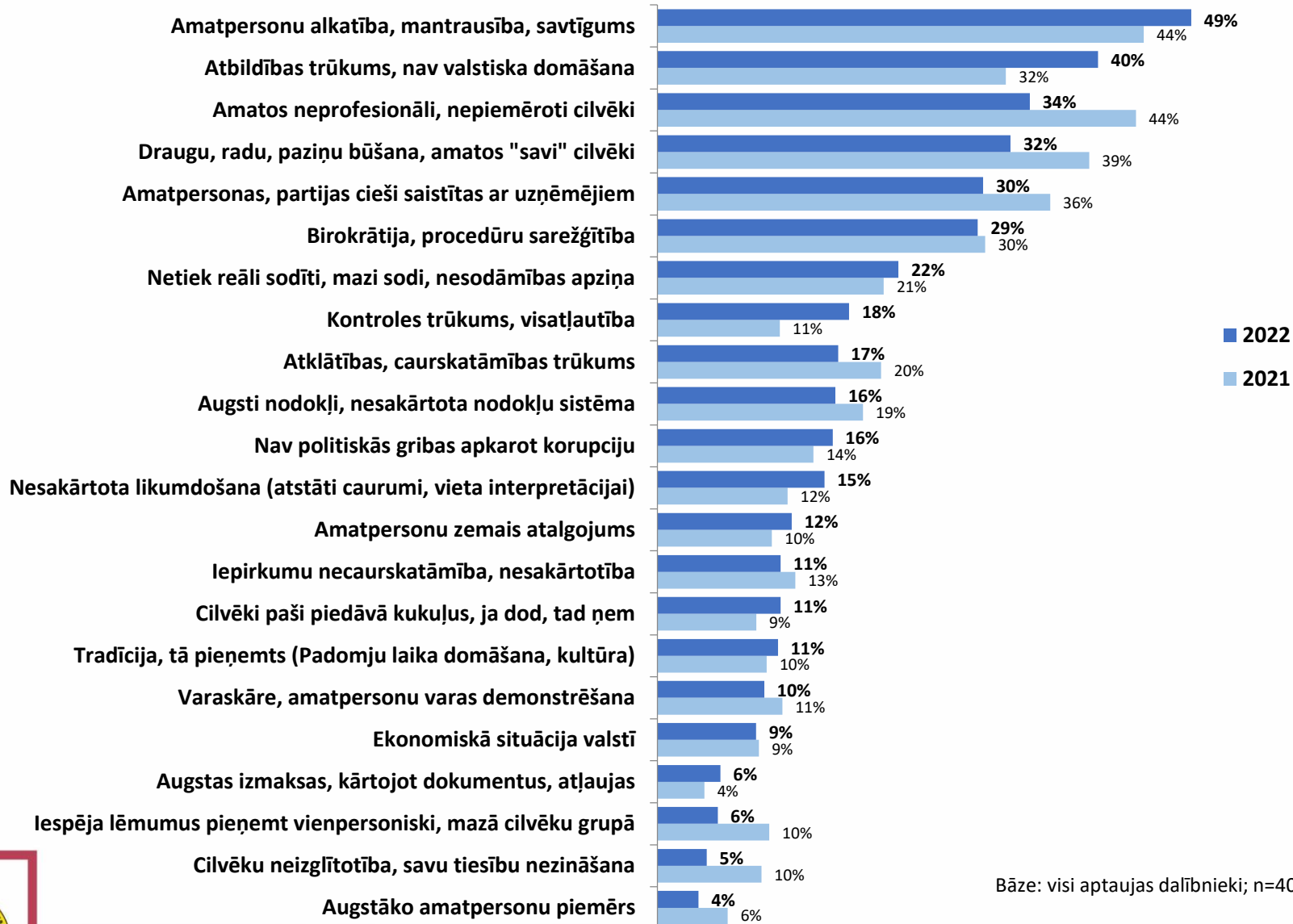
Q6. Vispārīgi runājot, sakiet, lūdzu, kur Jūs pamatā gūstat informāciju par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldības iestādēs?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

2.5. Korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldību iestādēs

Q4. Kā Jūs domājat, kas ir galvenie korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldības iestādēs?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

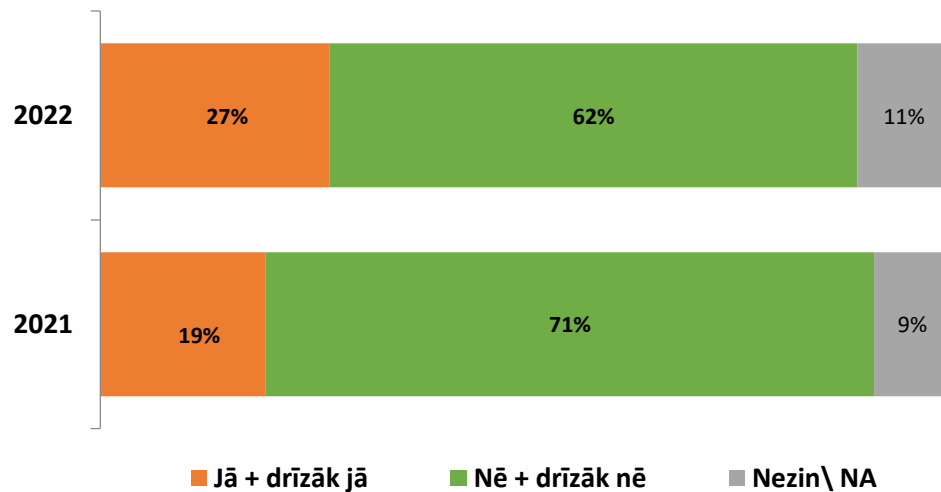
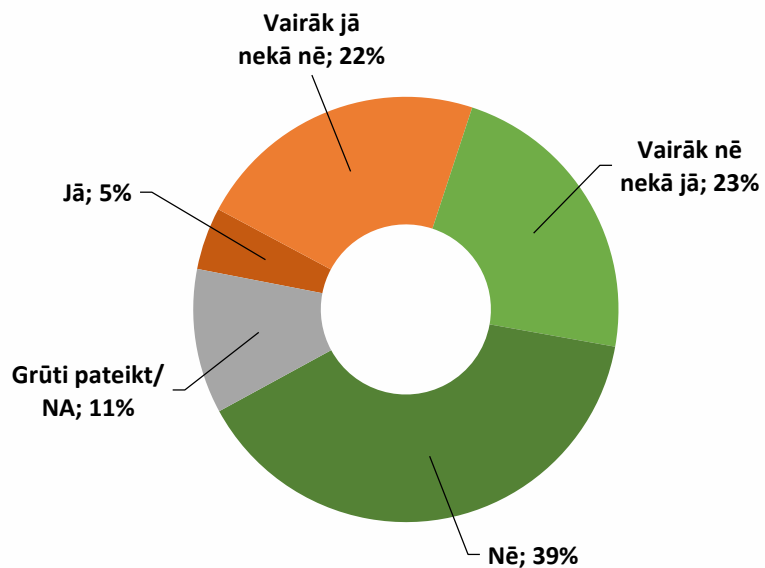

3. Attieksme pret kukuļdošanu

3.1. Gatavība dot kukuli

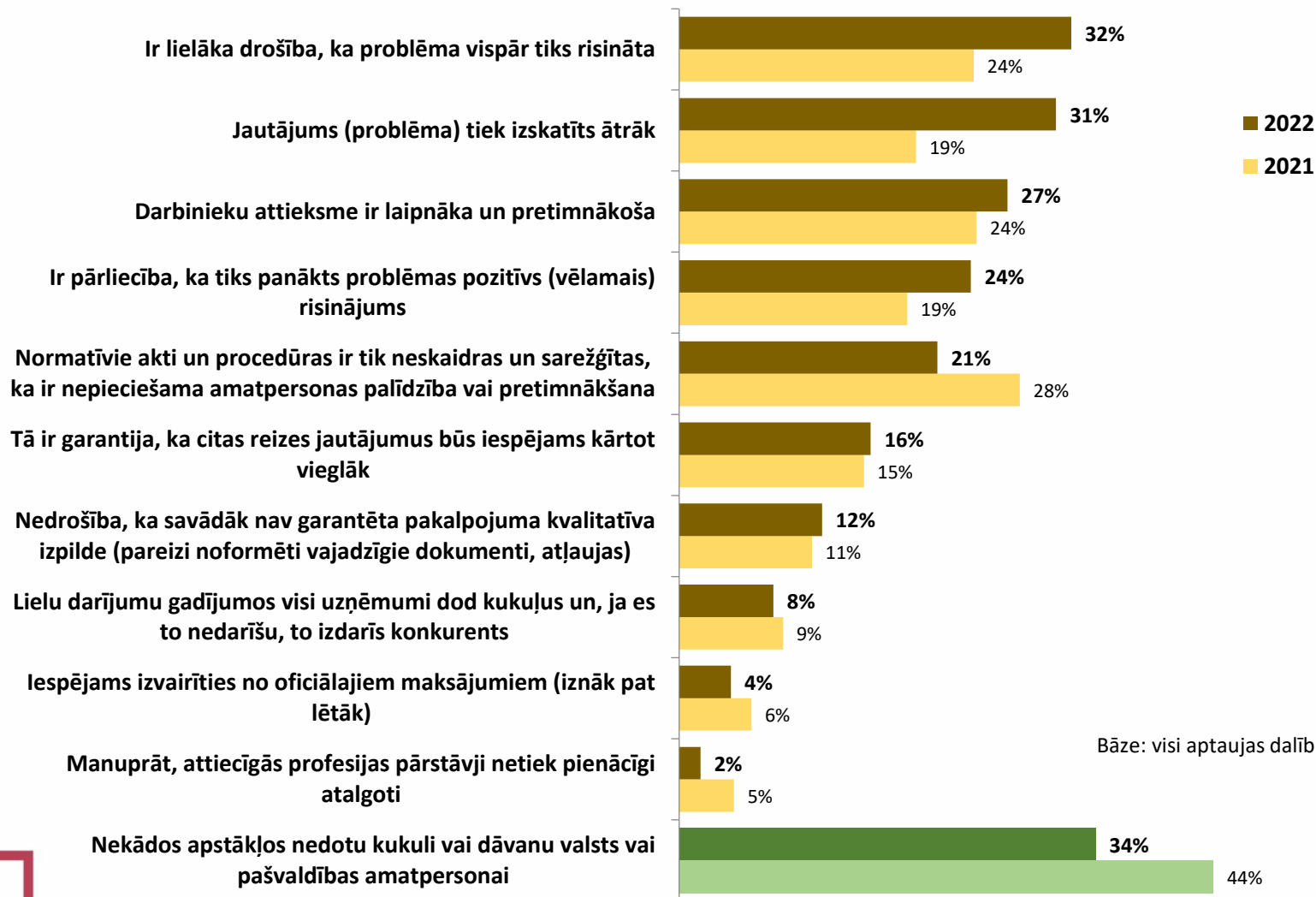
Q14. Kā Jūs domājat, vai tādi uzņēmēji kā Jūs būtu gatavi dot kukuli valsts vai pašvaldības amatpersonai, ja tas būtu būtiski uzņēmuma interesēm un problēma tiktu atrisināta?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli

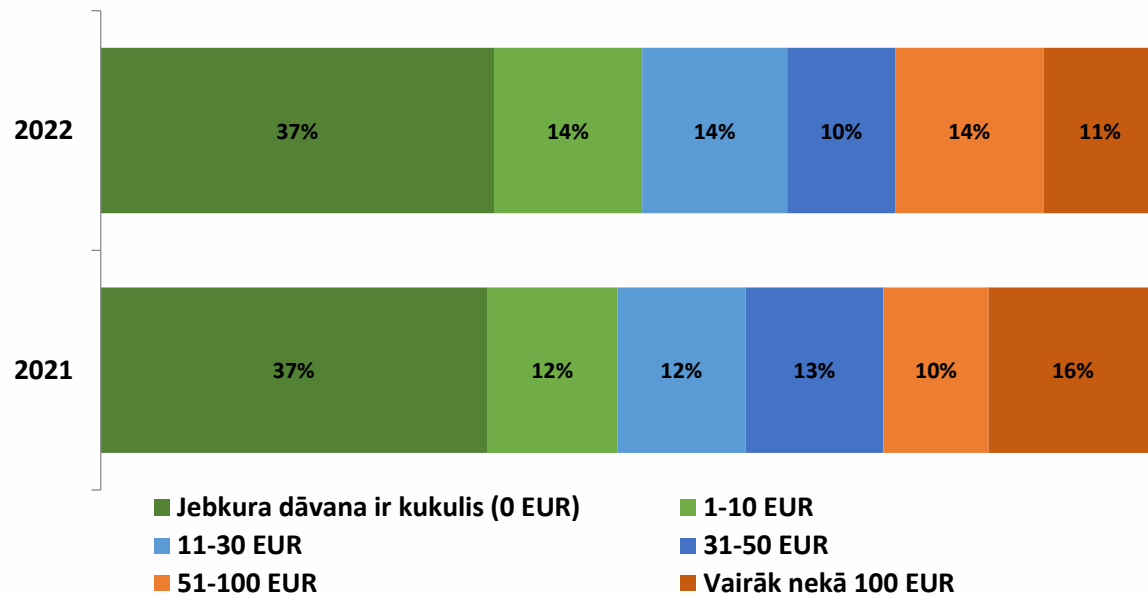
Q13. Pastāv dažādi uzskati par to, kāpēc valsts un pašvaldību iestāžu apmeklētāji vispār dod kukuli vai dāvanu. Lūdzu, norādiet iemeslus, kuru dēļ tādi uzņēmēji kā Jūs varētu izšķirties dot kukuli vai dāvanu kādai valsts amatpersonai.

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

3.3. Robeža, kad pateicība/ dāvana kļūst par kukuli

Q15. Dažkārt dāvanas tiek dotas pateicībā par labi padarītiem valsts vai pašvaldības amatpersonas pienākumiem. Kā Jūs domājat, kas ir tā robeža, kad pateicība/dāvana kļūst par kukuli?

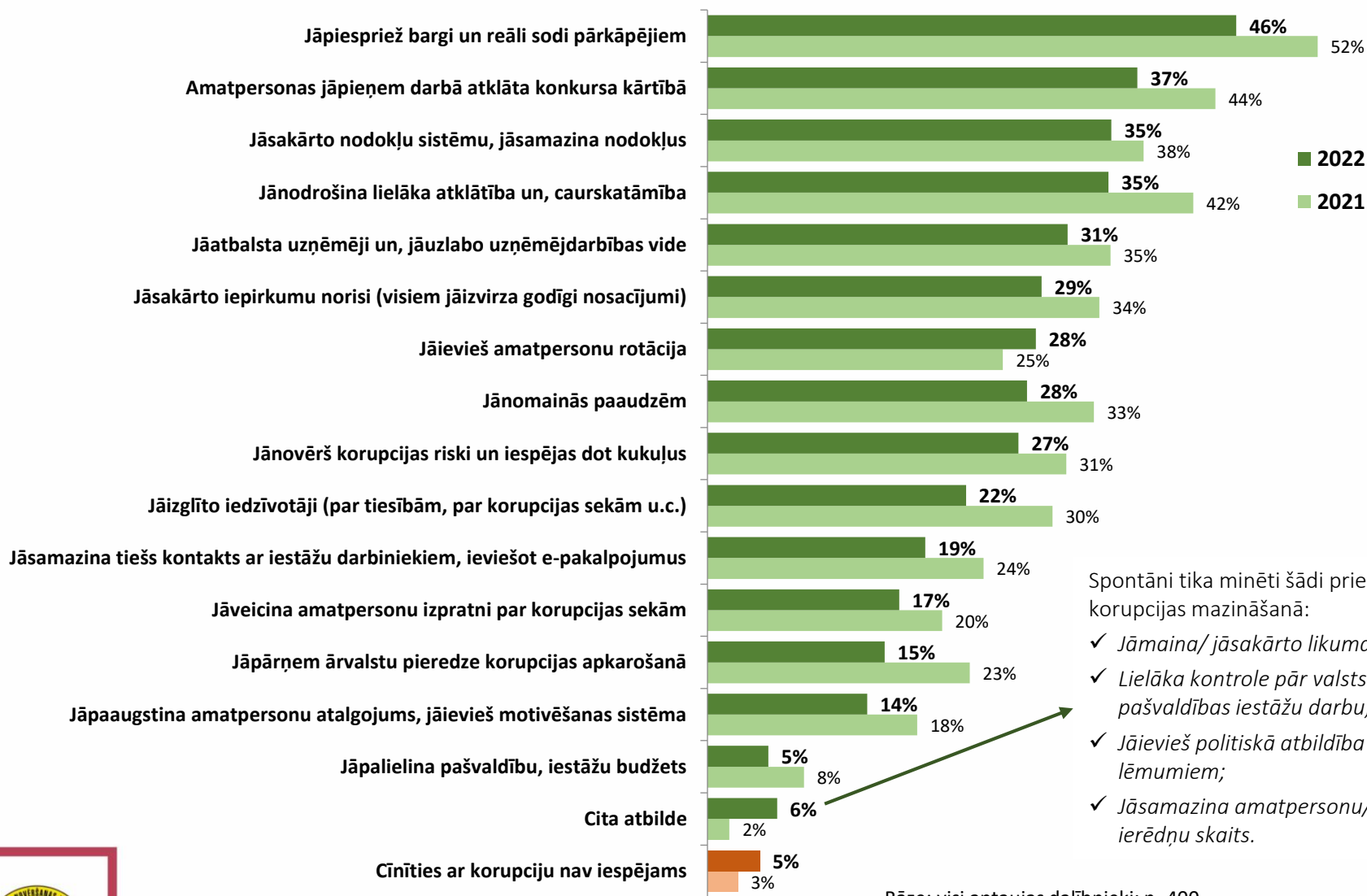
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Q5. Kā Jūs domājat, kādi pasākumi mazinātu korupciju valsts un pašvaldības iestādēs?

Spontāni tika minēti šādi priekšlikumi korupcijas mazināšanā:

- ✓ Jāmaina/ jāsakārto likumdošana;
- ✓ Lielāka kontrole pār valsts un pašvaldības iestāžu darbu;
- ✓ Jāievieš politiskā atbildība par lēmumiem;
- ✓ Jāsamazina amatpersonu/ ierēdņu skaits.

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

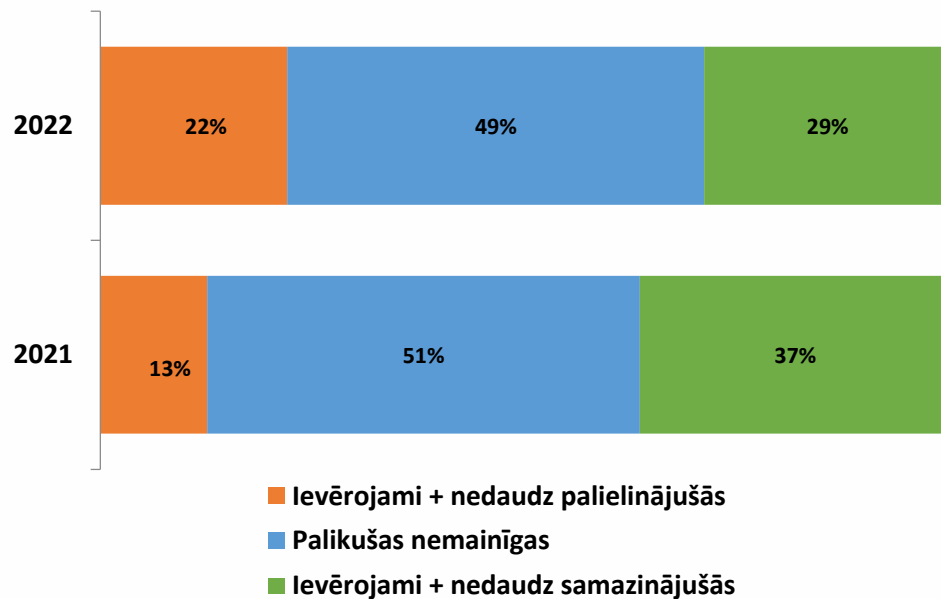
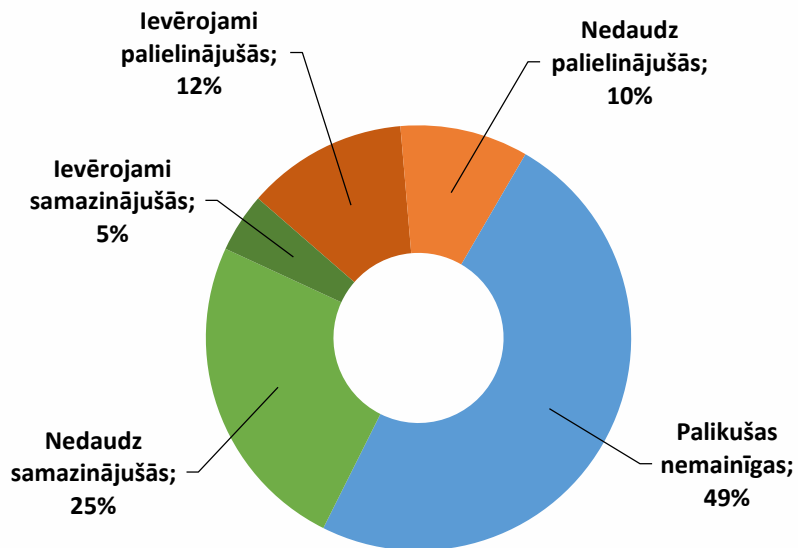

5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

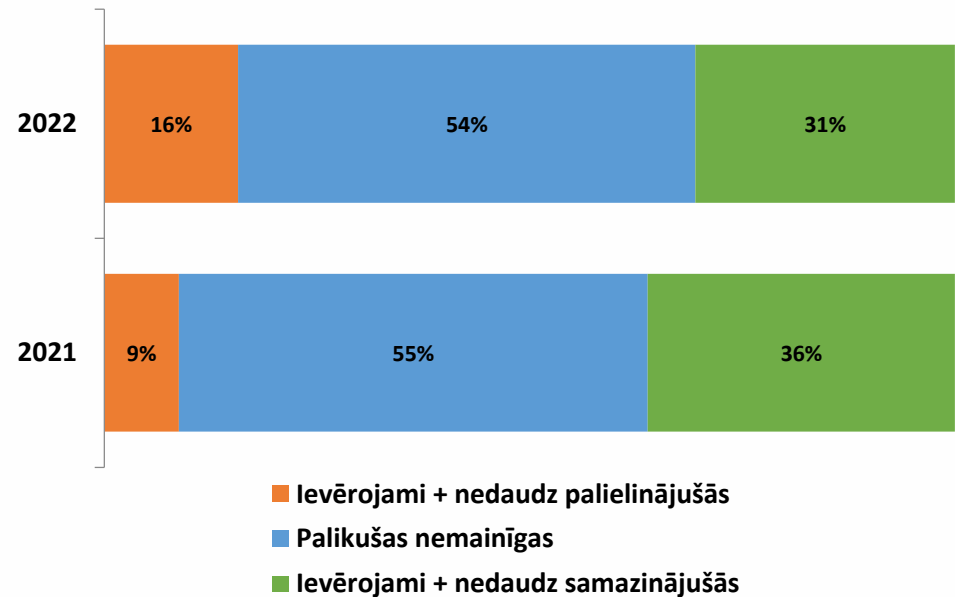
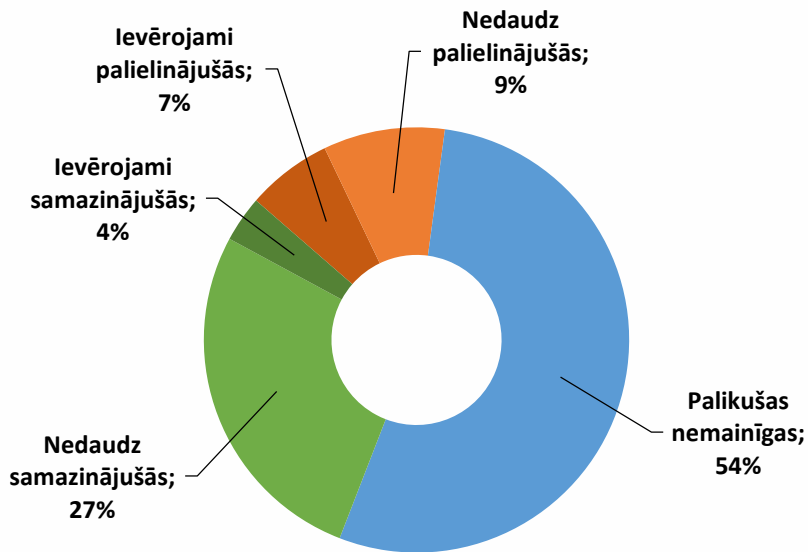
Q2. Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

Q3. Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu pēdējo četrus gadus laikā ir ... ?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

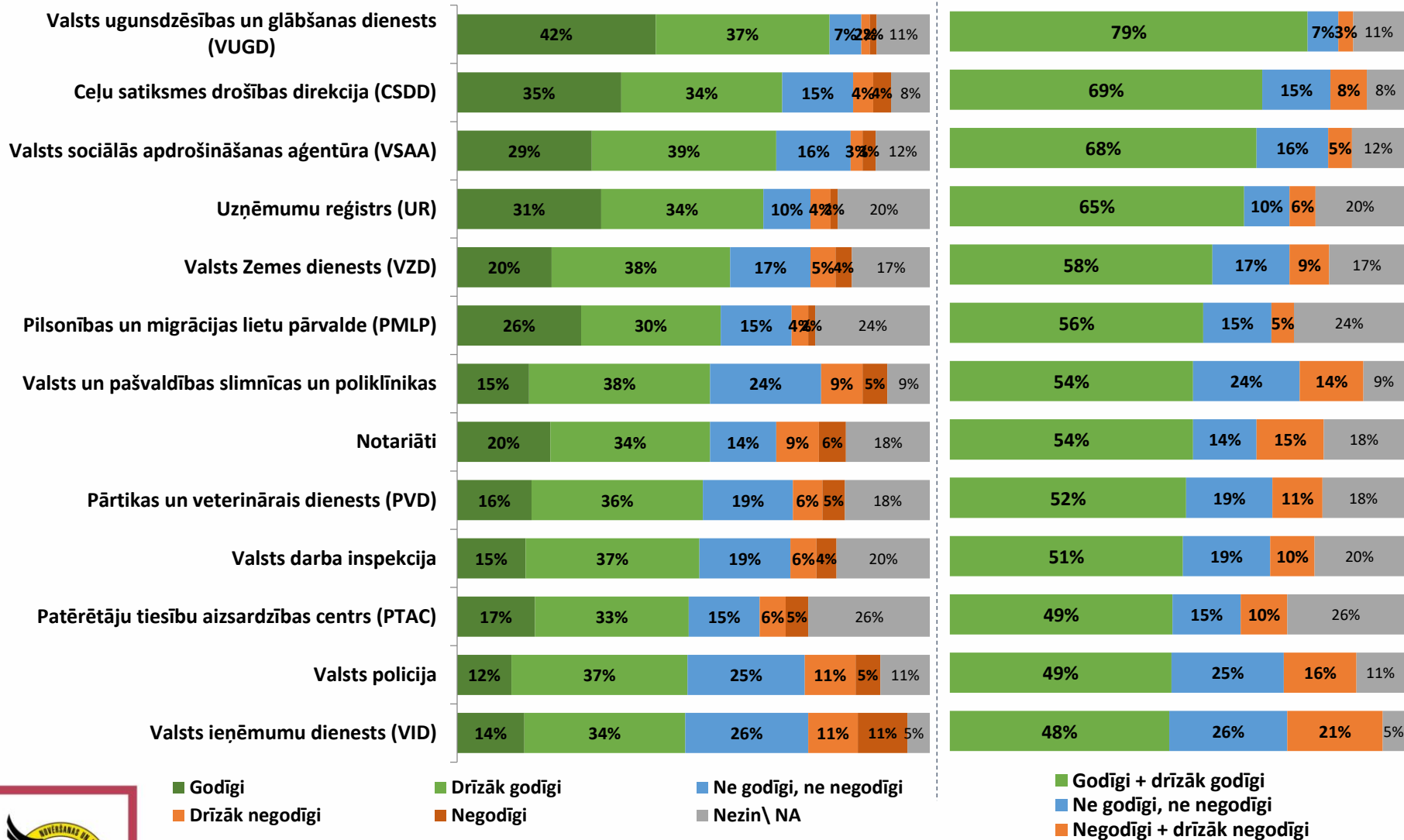
6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Biežāk pozitīvi vērtēto institūciju grupa (1.-13.vieta)

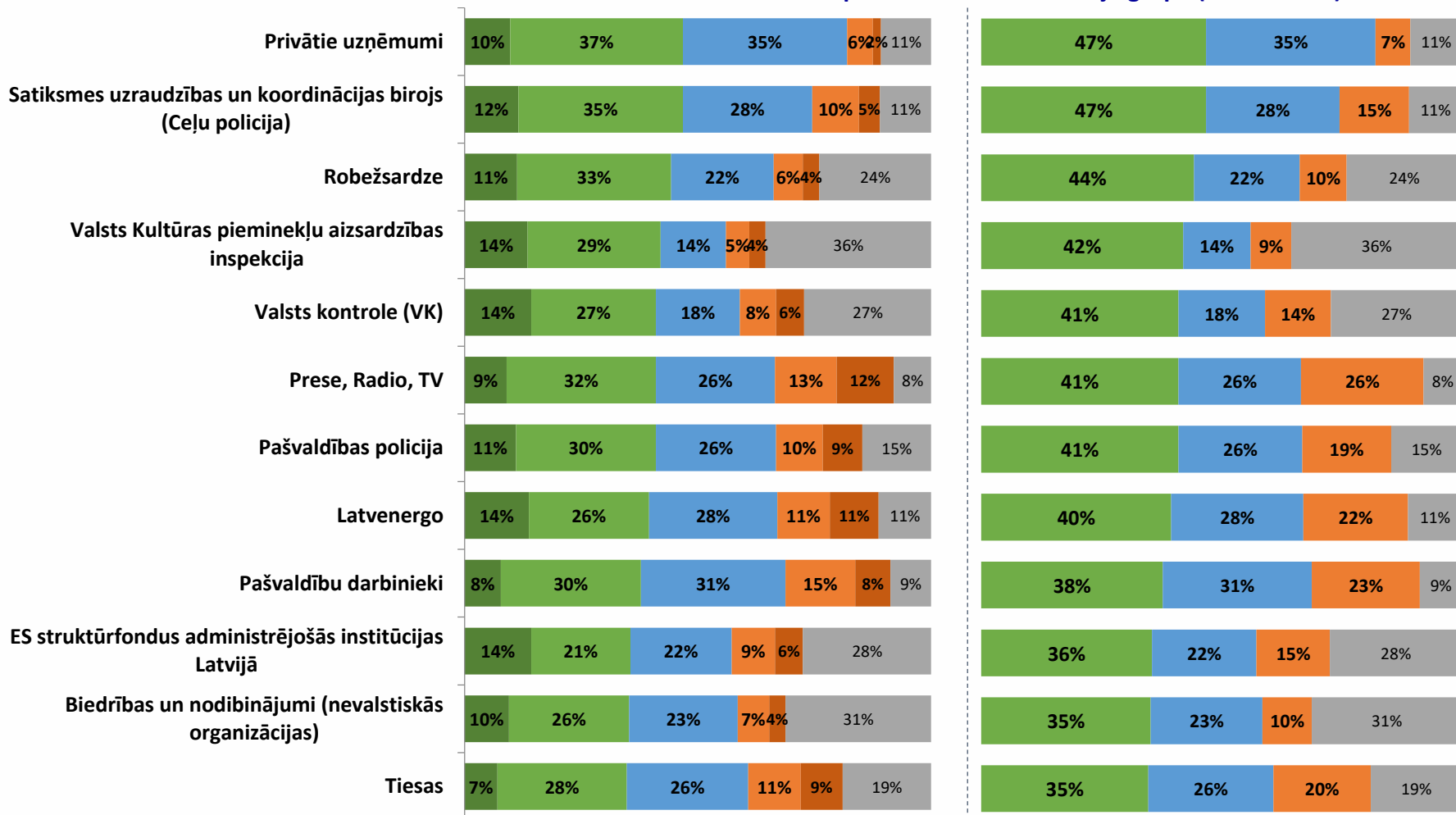
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Otra biežāk pozitīvi vērtēto institūciju grupa (14.-25.vieta)

■ Godīgi   ■ Drīzāk godīgi   ■ Ne godīgi, ne negodīgi
■ Drīzāk negodīgi   ■ Negodīgi   ■ Nezin\ NA

■ Godīgi + drīzāk godīgi
■ Ne godīgi, ne negodīgi
■ Negodīgi + drīzāk negodīgi

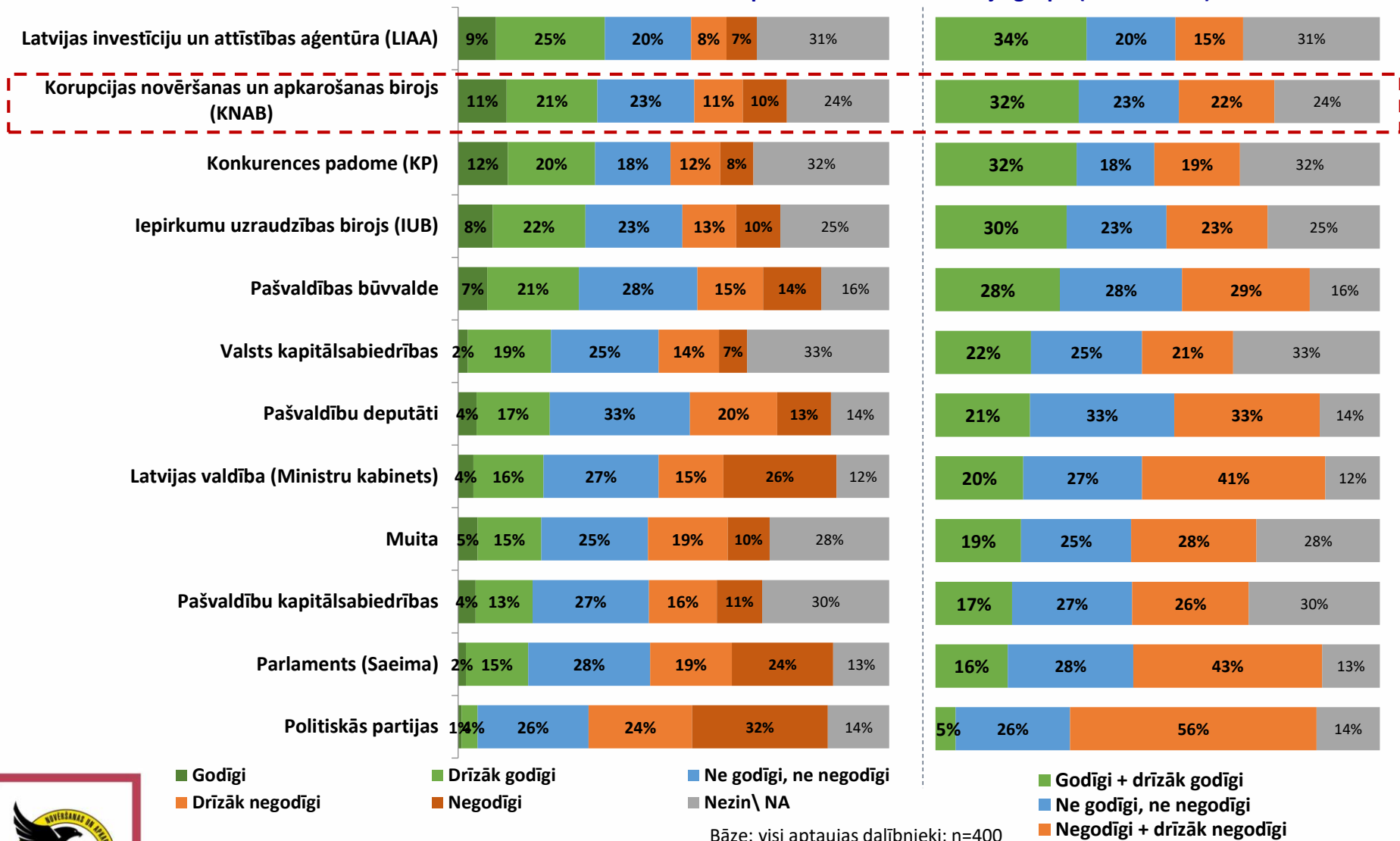
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

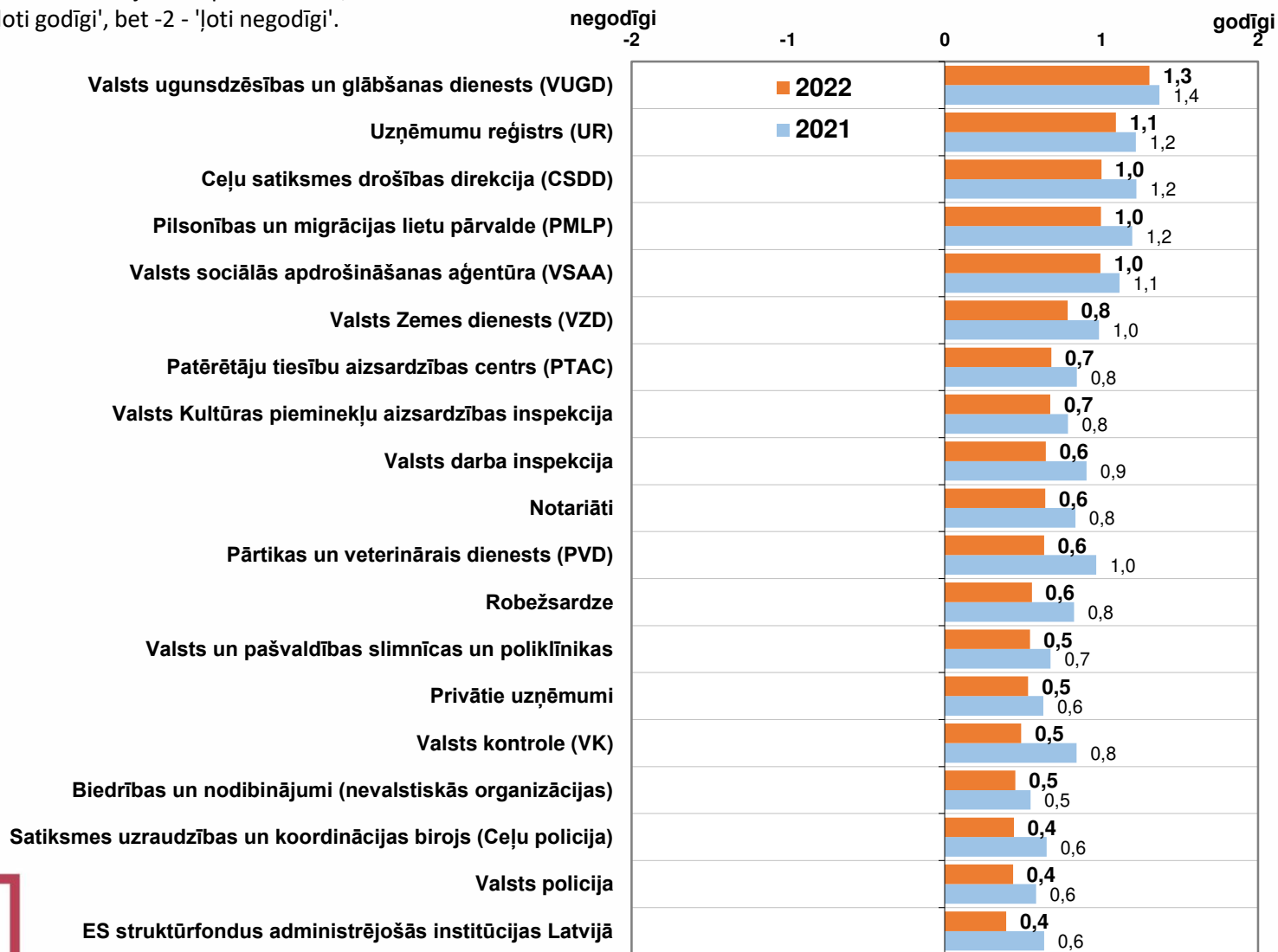
Retāk pozitīvi vērtēto institūciju grupa (26.-37.vieta)

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju?
Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Vidējais vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir «ļoti negodīgi», bet 2 ir «ļoti godīgi»
Pozitīvāk vērtētās institūcija

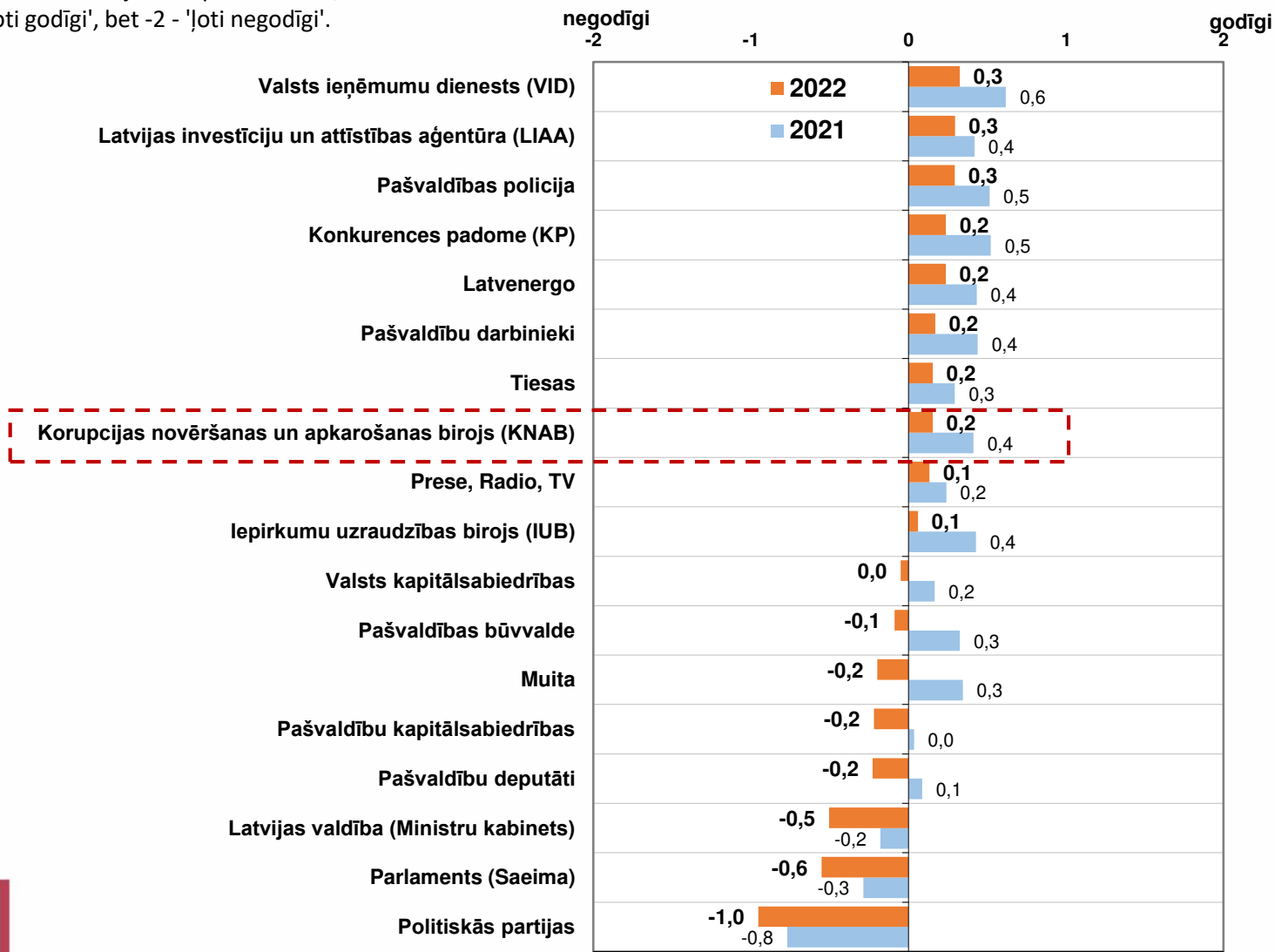
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/valsts iestāžu/uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju? Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Vidējais vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir «ļoti negodīgi», bet 2 ir «ļoti godīgi»
Mazāk pozitīvi vērtētās institūcija

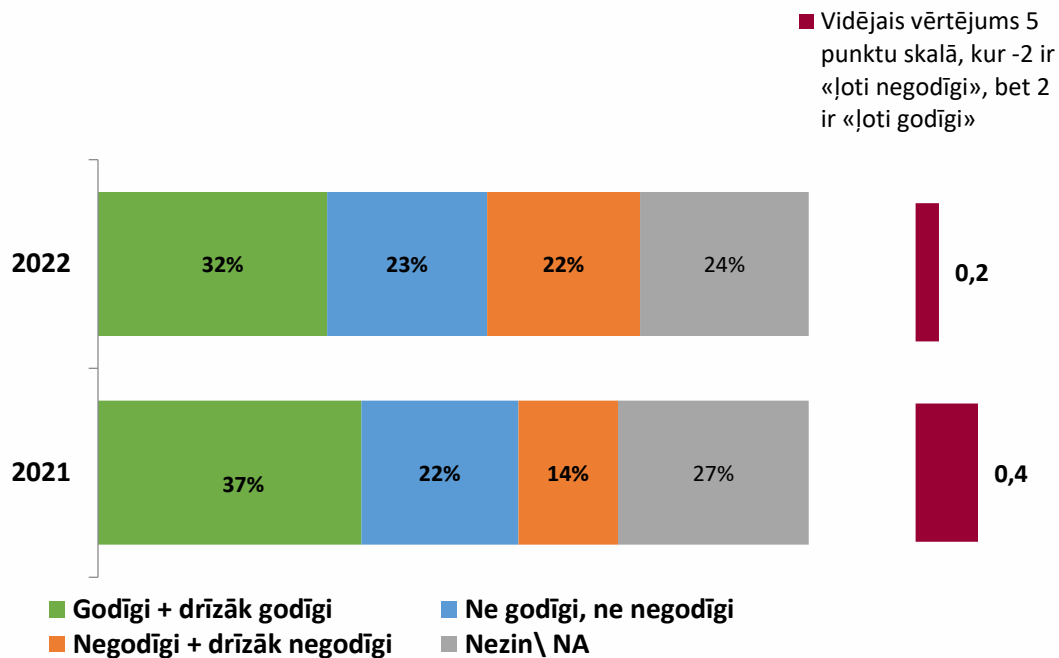
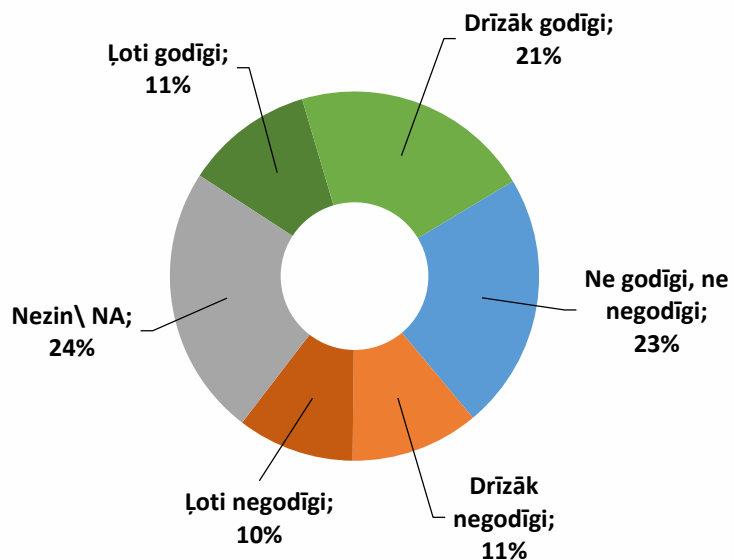

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

KNAB godīguma vērtējums

Q2. Kā Jūs novērtētu Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) godīgumu, runājot par korupciju?
Lūdzu, sniedziet vērtējumu 5 punktu skalā, kur 2 nozīmē 'ļoti godīgi', bet -2 - 'ļoti negodīgi'.

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=400

Kontaktinformācija: **Latvijas Fakti**

Tirgus un sociālo pētījumu centrs «Latvijas Fakti»

Adrese: Bruņinieku iela 8a-5, Rīga, LV-1010

web: www.latvianfacts.lv

Oksana Kurcalte

Vecākā projektu vadītāja

Tālrunis: +371 67314002

E-pasts: sana@latfacts.lv

